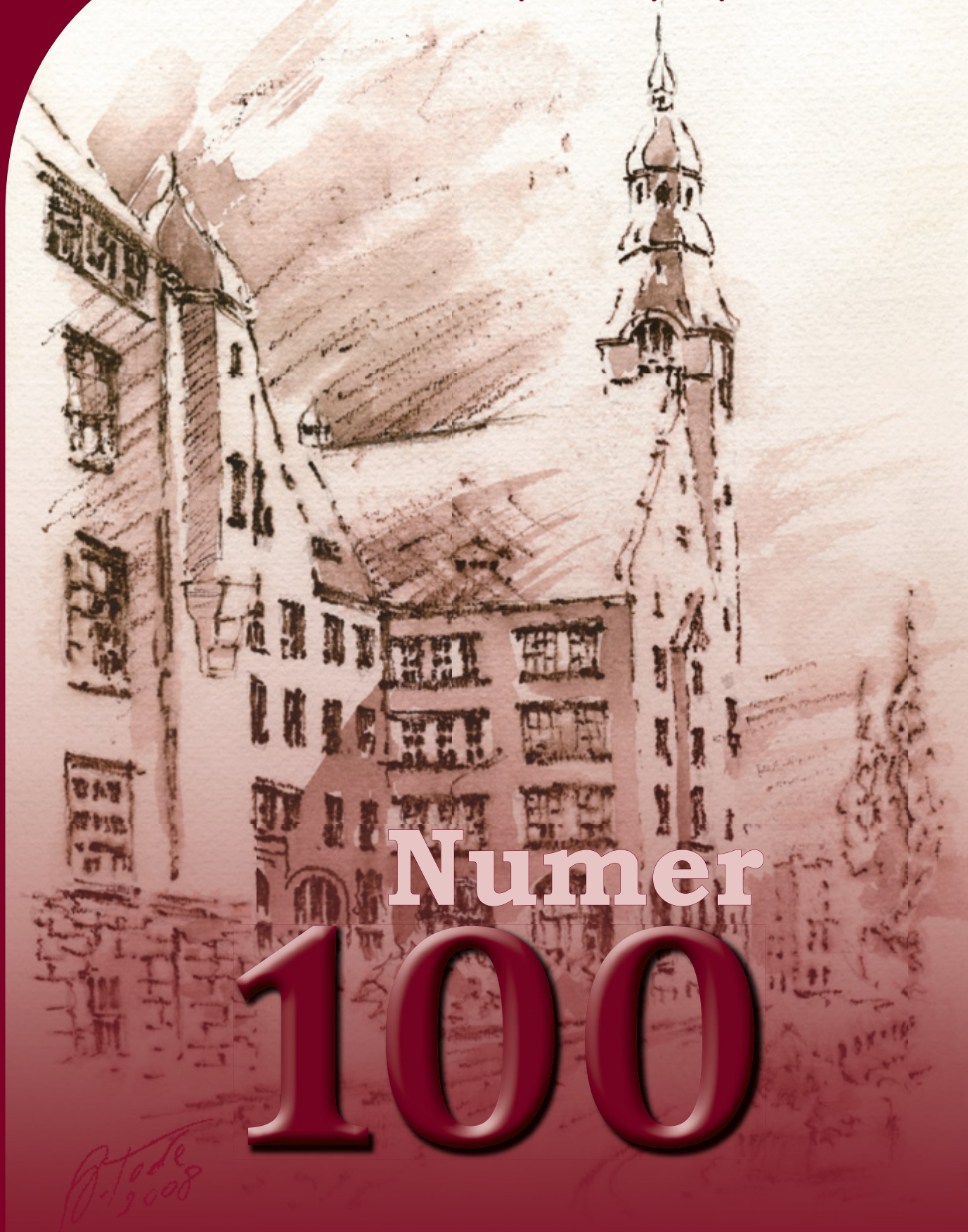

Biuletyn Informacyjny

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Numer

100

Nr 2 (100) 2018

ISSN 2082-2650

10 czerwca 2018 r., Jasne Błonia w Szczecinie

PUM MIESZKAŃCOM SZCZECINA

Zdjęcia: Madalena Kamińska,
Foto Praktyka

W

Biuletyn Informacyjny

100. NUMERZE

- 3 Od redakcji
- 4 Z obrad Senatu PUM
- 6 Prof. Jarosław Peregud-Pogorzelski
prorektorem ds. rozwoju PUM
- 7 Nominacja profesorska
 - Prof. dr hab. n. med. Anna Jakubowska
- 8 Dwa Zachodniopomorskie Noble
dla naukowców z PUM
- 10 Parametryzacja jednostek naukowych PUM 2017
- 12 Punktacja jednostek PUM na podstawie algorytmu
za lata 2015–2017
- 14 Najlepsi z najlepszych na PUM
- 20 Konferencja Rektorów
Akademickich Uczelni Medycznych w Szczecinie
- 21 NAWA, czyli programy wspierające
współpracę międzynarodową
- 23 Spotkanie z przedstawicielami
Krajowej Izby Fizjoterapeutów
- 24 Otwarcie Banku Mleka Kobięcego
- 26 Konferencje, zjazdy, szkolenia
 - Postępy w transplantologii, hematologii
i terapii komórkowej
 - XXIV Zjazd i XXXV Konferencja
Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej –
reminiscencje
 - Novel approaches in stem cell-based therapies
 - XIV Zachodniopomorskie Dni Psychiatryczne
 - Młodzi naukowcy na start – już po raz siódmy
 - Kongres Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów –
Powrót do korzeni
 - Ćwiczenia z ratownictwa taktycznego
 - Bezpieczeństwo pacjenta
- 36 PUM mieszkańcom Szczecina
- 43 Złota Głowica
dla prof. Edyty Płońskiej-Gościńskiak
- 44 Sukcesy Chóru PUM
- 45 Nagroda Dziennikarza 2017
dla Andrzeja Ossowskiego
- 46 Program Erasmus+ na PUM
- 48 Piąte absolutorium MUS PUM
- 50 Nowy DUM PUM
- 52 Projekt Progressio
- 54 Międzyuczelniane Zawody Stomatologiczne
- 55 Finał III Zachodniopomorskiego
Konkursu Wiedzy o Mózgu 2017–2018
- 56 Serwis Informacyjny Biblioteki PUM
- 58 Open Day
- 59 Jeden rok, dwóch rektorów
- 62 Funkcje sztuki
- 63 Czy może powstać kolejna ciąża obok już istniejącej?
- 68 Rośliny kwitnące i owocujące,
o atmosferę (i smak) dbające...
- 69 Z życia studentów
 - Sukces studentki PUM
 - Srebrny medal Akademickich Mistrzostw Polski
w wioślarstwie zdobyła ósemka pań
 - Medalowe starty pływaków
 - Akcja Krwiodawstwa
 - Rektor PUM gościł sportowców
 - Zdrowie pod kontrolą
 - Mecz Gwiazd

Biuletyn Informacyjny – Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie. Wydawany za zgodą Rektora PUM
Redakcja: Dagmara Budek – redaktor naczelny, Kinga Brandys, Bogusława Romaniak, Jacek Rudnicki, Sławomir Szymański
Nakład 500 egz. Adres Redakcji: Biblioteka Główna PUM, al. Powstańców Wlkp. 20, 70-110 Szczecin, tel. 91 441 45 00,
e-mail: biblioteka@pum.edu.pl

Skład: Waldemar Jachimczak. Druk: ZAPOL, 71-062 Szczecin, al. Piastów 42, tel. 91 435 19 00, www.zapol.com.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania otrzymanych tekstów

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce jubileuszowy – setny numer Biuletynu Informacyjnego poświęconego naszej Alma Mater, wydawanego od 23 lat. Pierwszy Biuletyn ukazał się w 1995 r. i odtąd na jego łamach możemy śledzić najważniejsze wydarzenia z działalności Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Od początku istnienia Biuletynu Zespół Redakcyjny podejmował wyzwanie wyjścia naprzeciw oczekiwaniom czytelników, przedstawiając bieżące informacje o PUM, a także opisując szerokie spektrum działań podejmowanych w celu rozwoju naszej uczelni i wykorzystania jej potencjału. Aktualnie czerpiemy z niego wiedzę o ważnych decyzjach podejmowanych przez Senat, śledzimy informacje o istotnych dla naszej uczelni wydarzeniach dotyczących działalności naukowej, awansach kadry PUM oraz postępach związanych z dofinansowaniem, unowocześnianiem oraz rozwojem naszych szpitali i obiektów dydaktycznych. Pozostaje on zapisem wielu historycznych wydarzeń, sukcesów, inspirujących wywiadów, przedstawieniem sylwetek zacnych osobistości, a także znamienitych gości wygłaszających na naszej uczelni wykłady otwarte.

Dziękuję Zespołowi, którego artykuły i wywiady inspirują do pogłębiania wiedzy i dyskusji, który od wielu lat zapewnia interesujące i wartościowe merytorycznie teksty, rzetelnie i z uwagą śledząc ważne wydarzenia związane z działalnością naszego uniwersytetu.

Pomorski Uniwersytet Medyczny w 2018 r. obchodzi jubileusz 70-lecia swojej działalności. 70 lat to wiek dojrzały, pozwalający na utrwalanie silnej pozycji naszej uczelni jako najlepszej w całym regionie zachodniopomorskim oraz dostrzeżenie wybijającej się pozycji PUM na tle kraju. Świątując 70. rocznicę nieprzerwanego prowadzenia misji dydaktycznej, naukowej i leczniczej na Pomorzu Zachodnim, pragniemy również zaprezentować dorobek uczelni nie tylko poprzez spotkania popularnonaukowe i konferencje, ale także dzięki okolicznościowym publikacjom, również na kartach naszego Biuletynu.

Serdecznie Państwa zapraszam do zapoznania się z wydaniem setnego numeru Biuletynu. Żywię nadzieję, że każdy z Państwa znajdzie w nim coś ciekawego dla siebie. Raz jeszcze najserdeczniej dziękuję i gratuluję Zespołowi Redakcyjnemu wytrwałego kontynuowania tej ważnej misji popularyzowania wiedzy i przedstawiania rzetelnych informacji.

*Łącząc wyrazy szacunku,
prof. dr hab. Bogusław Machaliński
rektor PUM*

Od redakcji

Pierwszy numer Biuletynu Informacyjnego ukazał się w listopadzie 1995 r. Redagował go Waldemar Pomorski z zespołem, którego skład zmienił się przez te 23 lata. Chcielibyśmy zatem przypomnieć krótko, kim jesteśmy i czym się zajmujemy, podkreślając, że redagowanie Biuletynu to duże wyzwanie, ale też ogromna satysfakcja, jaką daje możliwość kontaktu i współpracy z wieloma ciekawymi osobami, śledzenia najważniejszych wydarzeń, a często również uczestniczenia w nich.

W czasie tego prawie ćwierćwiecza istnienia Biuletynu zmieniały się możliwości techniczne wydawania czasopisma,

zmieniała się też jego szata graficzna. Aby pokazać, jaką drogę przebył nasz Biuletyn, prezentujemy obok kilka wybranych okładek z tych 23 lat. Chcielibyśmy także przybliżyć Państwu tematykę wydarzeń, które gościły na łamach 50 ostatnich numerów Biuletynu. Znajdą je Państwo w rubryce „O czym pisaliśmy...”.

Zapraszam do lektury jubileuszowego numeru Biuletynu Informacyjnego z nadzieją, że znajdą Państwo przy niej chwilę wytchnienia, a może stanie się również inspiracją do dalszej pracy.

*Dagmara Budek
redaktor naczelny*

Dagmara Budek

Redaktor naczelny Biuletynu Informacyjnego od 2004 r. Bibliotekoznawca, starszy kustosz dyplomowany, nauczyciel akademicki. Od 1990 r. pracuje w Bibliotece Głównej PUM, a od 2003 pełni funkcję jej dyrektora. Jest członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, aktywnie działającym w środowisku bibliotekarskim regionu oraz polskich bibliotek medycznych. Prowadzi zajęcia z naukowej informacji medycznej, zwolennik wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w działalności dydaktycznej. Prywatnie lubi podróże, pływanie i jazdę na nartach.

Kinga Brandys

Redaktor Biuletynu Informacyjnego od 2008 r., rzecznik prasowy PUM i kierownik Działu Promocji i Informacji. Dziennikarka. Autorka książek: „Jan Heweliusz – pamiętamy” i „Euroafrica – 20 lat linii żeglugowych”. Prowadzi zajęcia z zakresu PR oraz warsztaty i treningi z prezentacji i wystąpień publicznych. Miłośniczka książek, filmów i aktywnego wypoczynku. Zbiera dzwoneczki.

Bogusława Romaniak

Redaktor i korektor Biuletynu Informacyjnego od początku powstania czasopisma. Filolog polski, bibliotekarz, redaktor i korektor wydawnictw naukowych i popularnonaukowych, pracowała w Dziale Wydawnictw i Studium Kształcenia Podyplomowego PUM. Prywatnie lubi książki, podróże i kwiaty.

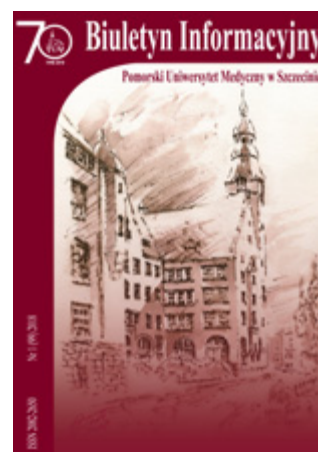
Jacek Rudnicki

Redaktor i rysownik Biuletynu Informacyjnego od pierwszego numeru. Pediatra, prof. dr hab. n. med., profesor w Zakładzie Nauk Humanistycznych w Medycynie. Prowadzi zajęcia z socjologii medycyny, realizuje program Szkoły Zdrowia w Zamku Książąt Pomorskich oraz cykl wykładów Studium Sztuki, Filozofii i Medycyny w Centrum Kultury Euroregionu Stara Rzeźnia w Szczecinie. Zajmuje się badaniem archetypu graficznego u noworodków i niemowląt. Przewodniczy od ośmiu lat Przeglądowi Lekarzy Śpiewających, koncertuje w szpitalach dla pacjentów.

Sławomir Szymański

Redaktor Biuletynu Informacyjnego od 2004 r., od czasów studenckich. Położnik ginekolog, dr n. med., nauczyciel akademicki. Od 2008 r. pracuje na PUM, aktualnie jako asystent w Zakładzie Położnictwa i Patologii Ciąży PUM. Ukończył zarządzanie w opiece zdrowotnej i od ponad trzech lat pełni funkcję kierownika Oddziału Ginekologiczno-Położniczego SPZOZ w Choszcznie. Prywatnie lubi podróże i krzyżówki. Jego pasją jest bieganie.

Z OBRAD SENATU PUM

Na posiedzeniu Senatu w dniu 18 kwietnia 2018 r. przedstawione zostało sprawozdanie z funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz działalności Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Pozytywnie zaopiniowano:

- awansowanie dr. hab. Jeremy'ego Clarka oraz dr. hab. Ireneusza Wiernickiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego;
- kandydatów do uhonorowania orderami, odznaczeniami państwowymi i odznakami.

Podjęto uchwały w sprawach:

- uchwalenia Regulaminu studiów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- uchwalenia Regulaminu postępowania rekrutacyjnego na I rok odpłatnych studiów prowadzonych w języku angielskim (English Program) na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2018/2019;
- zmiany Uchwały nr 82/2017 w sprawie zasad ustalenia obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiaru zajęć dydaktycznych, zasad obliczania godzin dydaktycznych, powierzenia prowadzenia zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych;
- zmiany Uchwały nr 25/2018 w sprawie zmian w Statucie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- zmiany Uchwały nr 50/2015 w sprawie uchwalenia Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie;
- wyrażenia zgody na realizację i finansowanie projektu pt. „Telemedycznie zintegrowane polsko-

-niemieckie centrum onkologii i hematologii dziecięcej w Euroregionie Pomeranii”;

- zmian w składzie Senackiej Komisji ds. Szpitali Klinicznych;
- zatwierdzenia zmiany planu finansowego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2017 rok;
- zatwierdzenia zmiany planu inwestycyjnego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2017 rok;
- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie za 2017 rok;
- zatwierdzenia przeznaczenia zysku netto Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie za 2017 rok;
- zatwierdzenia planu finansowego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2018 rok;
- zatwierdzenia planu wydatków inwestycyjnych Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie na 2018 rok;
- zmiany Statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. T. Sokołowskiego PUM w Szczecinie;
- zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie za 2017 rok;
- zatwierdzenia przeznaczenia zysku netto Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie za 2017 rok.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 30 maja 2018 r. pozytywnie zaopiniowano awansowanie dr. hab. Elżbiety Sowińskiej-Przepiery na stanowisko profesora nadzwyczajnego PUM.

Podjęto uchwały w sprawach:

- zmian w Statucie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie;
- ustalenia kryteriów oceny dorobku naukowego przy zatrudnianiu lub awansowaniu na stanowisko adiunkta, profesora wizytującego, profesora nadzwyczajnego oraz profesora zwyczajnego;
- ustalenia zasad i trybu przyjmowania kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie w roku akademickim 2019/2020;
- uchwalenia Regulaminu postępowania rekrutacyjnego na I rok odpłatnych studiów prowadzonych w języku angielskim (Asklepios Program) na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie na rok akademicki 2018/2019;
- zmiany Uchwały nr 125/2014 w sprawie ustalenia zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne świadczone przez Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2017 rok po weryfikacji przez biegłego rewidenta;
- sposobu pokrycia straty za 2017 rok;
- efektów kształcenia na kierunku studiów administracja i zarządzanie w ochronie zdrowia prowadzonym na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie;
- zmiany Uchwały nr 112/2016 w sprawie powołania Senackiej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich;

- zmian w składzie Uczelnianej Komisji ds. Rekrutacji;
- rozszerzenia działalności i zmian w Statucie Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 2 PUM w Szczecinie;
- dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 20 czerwca 2018 r. pozytywnie zaopiniowano:

- awansowanie prof. dr. hab. Jarosława Pereguda-Pogorzelskiego na stanowisko profesora zwyczajnego;
- awansowanie dr. hab. Beaty Łoniewskiej oraz dr. hab. Mariusza Listewnika na stanowisko profesora nadzwyczajnego PUM;
- kandydaturę prof. dr. hab. Grażyny Czai-Bulsy do funkcji kierownika Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii i Reumatologii Dziecięcej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Dariusza Chlubka do funkcji kierownika Katedry Biochemii i Chemii Medycznej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Marka Drożdżika do funkcji kierownika Zakładu Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Marka Drożdżika do funkcji kierownika Katedry Farmakologii na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Aleksandra Falkowskiego do funkcji kierownika Zakładu Radiologii Zabiegowej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Barbary Gawrońskiej-Szklarz do funkcji kierownika Zakładu Farmakokinetyki i Terapii Monitorowanej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Mariusza Lipskiego do funkcji kierownika Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej na kolejny okres;
- kandydaturę dr. hab. prof. nadzw. PUM Artura Mierzeckiego do funkcji kierownika Samodzielnej Pracowni Kształcenia Lekarza Rodzinnego na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Miłosza Parczewskiego do funkcji kierownika Kliniki Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych na kolejny okres;

- kandydaturę prof. dr. hab. Jarosława Pereguda-Pogorzelskiego do funkcji kierownika Kliniki Pediatrii i Onkologii Dziecięcej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Jerzego Samochowca do funkcji kierownika Katedry Psychiatrii na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Tomasza Urańskiego do funkcji kierownika Kliniki Pediatrii, Hemato-Onkologii i Gastroenterologii Dziecięcej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Tomasza Urańskiego do funkcji kierownika Katedry Pediatrii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Mieczysława Walczaka do funkcji kierownika Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego na kolejny okres;
- kandydaturę prof. dr. hab. Marty Wawrzynowicz-Syczewskiej do funkcji kierownika Katedry Chorób Zakaźnych na kolejny okres;
- powołanie mgr Dagmary Budek do funkcji dyrektora Biblioteki Głównej na kolejny okres.

Podjęto uchwały w sprawach:

- zasad przyjmowania na studia na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego;
- zasad przyjmowania na studia na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie laureatów olimpiad tematycznych;
- utworzenia komercyjnych studiów podyplomowych na kierunku medycyna estetyczna twarzy;
- uchwalenia planu rzeczowo-finansowego na 2018 r.;
- zmiany Uchwały nr 62/2015 dotyczącej wyrażenia zgody na realizację projektu pn. „Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”;
- wyrażenia zgody na oddanie do odpłatnego używania majątku nieruchomego SPSK nr 2 PUM.

DB

Teksty uchwał dostępne są na stronie WWW uczelni w zakładce „Dokumenty”.

O czym pisaliśmy...

2006, 51

■ Zachodniopomorskiego Nobla 2005 otrzymuje dr n. med. Tadeusz Dębniak za odkrycie i wdrożenie do diagnostyki zwiększonej wielonarządowej predyspozycji do nowotworów u nosicieli zmian w genie p16.

■ W rankingu Perspektyw PAM zajmuje 12. miejsce wśród wszystkich uczelni, a drugie wśród uczelni medycznych.

■ Zaczynamy współpracę z uniwersytetem w Bari.

2006, 52

■ 26 czerwca 2006 r. otrzymujemy czwarte uprawnienie do doktoryzowania. Tytuł doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna będzie mógł nadawać nasz Wydział Nauk o Zdrowiu.

■ Na podstawie umowy ze Starostwem Policim stajemy się właścicielami nowego Szpitala Klinicznego w Policach.

■ Zaczyna się nowy rok akademicki 2006/2007, podczas inauguracji tytuł doktora honoris causa otrzymuje prof. Jerzy Kawiak, a swój wykład przedstawia prof. dr. hab. Jadwiga Banach.

ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ JEDNOSTEK NAUKOWO-DYDAKTYCZNYCH PUM

Zarządzeniem nr 63/2018 Rektora PUM z dnia 15 czerwca 2018 r. zmieniono nazwę Katedry i Kliniki Chirurgii Dziecięcej i Onkologicznej na Katedrę i Klinikę Chirurgii Dzie-

cięcej, Onkologicznej, Urologii i Chirurgii Ręki.

Zarządzeniem nr 66/2018 Rektora PUM z dnia 20 czerwca 2018 r. zlikwidowano Samodzielną Pracownię

Chorób Cywilizacyjnych i Leczenia Otyłości (zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.).

DB

PROF. JAROSŁAW PEREGUD-POGORZELSKI PROREKTOREM DS. ROZWOJU PUM

Kolegium Elektorów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie na zebraniu wyborczym Uczelnianego Kolegium Elektorów w dniu 22 maja br. dokonało wyboru prof. dr. hab. n. med. Jarosława Pereguda-Pogorzelskiego do funkcji prorektora ds. rozwoju PUM.

Do zadań prorektora ds. rozwoju należy m.in.:

- współpraca z rektorem, prorektorami, kanclerzem w zakresie działań zmierzających do rozwoju i modernizacji infrastruktury uniwersytetu;
- inicjowanie działań w zakresie poszerzania bazy dydaktycznej, naukowej i klinicznej;
- inicjowanie działań zmierzających do pozyskiwania środków finansowych na inwestycje ze źródeł zewnętrznych;
- inspirowanie działań prorozwojowych uniwersytetu;
- działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju uczelni poprzez ścisłą współpracę z rektorem, prorektorami, dziekanami, pełnomocnikami rektora zgodnie z ich właściwościami, kanclerzem, dyrektorami szpitali klinicznych;
- współpraca z prorektorem ds. dydaktyki oraz dziekanami poszczególnych wydziałów celem podnoszenia efektywności szko-

lenia i poprawy wyników nauczania;

- przygotowanie i wdrożenie na uczelni nowoczesnych platform informatycznych celem wspomaganie tradycyjnych form kształcenia studentów (platformy e-learningowe);
- współpraca z prorektorem ds. nauki w zakresie stworzenia optymalnych warunków do prowadzenia działalności naukowej i badawczej;
- współpraca z prorektorem ds. klinicznych w zakresie rozwoju bazy klinicznej z czynnym udziałem dyrektorów szpitali klinicznych.

Profesor Jarosław Peregud-Pogorzelski ukończył Wydział Lekarski Pomorskiej Akademii Medycznej w 1985 r. W tym samym roku rozpoczął pracę

w I Klinice Chorób Dzieci Pomorskiej Akademii Medycznej, przemianowanej następnie na Klinikę Pediatrii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Od 2013 r. pełni funkcję kierownika Kliniki Pediatrii i Onkologii Dziecięcej PUM. Posiada specjalizacje w dziedzinach: pediatria, onkologia i hematologia dziecięca, onkologia kliniczna oraz hematologia. W 1992 r. na podstawie rozprawy „Prognostyczne znaczenie wybranych wskaźników morfologicznych, cytofotometrycznych i klinicznych w ostrej białaczce limfoblastycznej u dzieci” uzyskał stopień doktora nauk medycznych. Stopień doktora habilitowanego otrzymał w 2002 r. na podstawie rozprawy „Przewidywanie wyniku leczenia ostrej białaczki limfoblastycznej (OBL) u dzieci w oparciu o wybrane czynniki prognostyczne ze szczególnym uwzględnieniem badań genetycznych”.

W roku 2011 r. został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego PUM, a w 2013 r. otrzymał tytuł profesora nauk medycznych. Od 2016 r. pełnił funkcję pełnomocnika rektora ds. rozwoju uczelni.

Jest autorem lub współautorem 110 prac opublikowanych w czasopiśmie recenzowanych i ponad 170 doniesień prezentowanych na zjazdach krajowych i międzynarodowych.

Profesor Jarosław Peregud-Pogorzelski angażuje się w działalność organizacyjną uczelni i poza nią: jako członek Senatu PUM dwóch kadencji i Senackiej Komisji ds. Rozwoju Uniwersytetu oraz członek Komisji Onkologii Wieku Rozwojowego Polskiej Akademii Nauk i Komitetu Rozwoju Człowieka Polskiej Akademii Nauk. Jest konsultantem wojewódzkim w dziedzinie onkologii i hematologii dziecięcej.

Będąc członkiem wielu towarzystw naukowych, pełnił w nich wiele funkcji: prezesa i I wiceprezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, przewodniczącego Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, wiceprzewodniczącego Oddziału Szczecińskiego Pol-

skiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów.

Był współzałożycielem Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Chorych na Białaczkę i Inne Choroby Rozrostowi Krwi w Szczecinie, koła terenowego Polskiego Towarzystwa Chorych na Hemofilię w Szczecinie i Zachodniopomorskiego Hospicjum Domo-owego dla Dzieci i Dorosłych w Szczecinie. Organizuje konferencje naukowo-szkoleniowe z medycyny wieku rozwojowego dla lekarzy pediatrów i lekarzy rodzinnych z województwa zachodniopomorskiego. Bierze udział w kolegiach redakcyjnych recenzowanych czasopism medycznych.

(red.)

NOMINACJA PROFESORSKA

PROF. DR HAB. N. MED.

ANNA JAKUBOWSKA

ZAKŁAD GENETYKI I PATOMORFOLOGII

29 STYCZNIA 2018 R.

Anna Jakubowska jest absolwentką Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z 1996 r. Po ukończeniu studiów związała się z Zakładem Genetyki i Patomorfologii PUM, gdzie pra-

cjuje do dnia dzisiejszego. W 2001 r. uzyskała stopień doktora nauk medycznych, a w 2010 r. – doktora habilitowanego. W latach 2003–2006 przebywała na stypendium naukowym w Deutsches Krebsforschungszentrum w Heidelbergu, finansowanym m.in. przez UICC (The Union for International Cancer Control). W 2007 r. uzyskała specjalizację diagnosty laboratoryjnego w dziedzinie laboratoryjnej genetyki medycznej. Jej zainteresowania naukowe dotyczą głównie genetyki nowotworów. Jest autorką i współautorką ponad 230 publikacji naukowych zamieszczonych w recenzowanych czasopismach zagranicznych i krajowych, m.in. „Nature Genetics”, JAMA czy „Lancet Oncology”, oraz dwóch monografii; sumaryczny impact factor jej prac to 1769,347, a wskaźnik Hirscha – 43. Jest promotorem trzech ukończonych prac doktorskich i czterech kolejnych będą-

■ Szpital przy Unii Lubelskiej otrzymuje certyfikat jakości ISO 9001:2000.

■ Pani Ewa Beata Hernet, pielęgniarka z Oddziału Dializ Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych SPSK-2 PAM zajęła pierwsze miejsce w ogólnopolskim konkursie „Pielęgniarka, pielęgniarz, położna roku 2005”.

■ Wojciech Błogowski, Konrad Kochan, Michał Post, Ewa Wunsch, Jakub Wunsch, studenci PUM, otrzymali stypendia ministra za osiągnięcia w nauce.

■ Wydział Nauk o Zdrowiu ma swoją nową siedzibę – czteropiętrowy budynek z wieloma salami multimedialnymi, pomieszczeniami dydaktycznymi i administracyjnymi. Nowy blask uzyskał też budynek Rektoratu.

2006, 53

■ Klinika Położnictwa, Ginekologii i Neonatologii PAM kierowana przez prof. Ryszarda Czajkę zajmuje trzecie miejsce w ogólnopolskiej akcji „Rodzić po ludzku”.

■ Za wybitne osiągnięcia sportowe stypendium ministra zdrowia otrzymał Krzysztof Bernatowicz (czterokrotny złoty medalista Polski do 21 lat w narciarstwie wodnym).

cych w trakcie realizacji. Uczestniczy w realizowaniu wielu projektów naukowych finansowanych ze źródeł krajowych (Komitetu Badań Naukowych, Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju) i zagranicznych (Unii Europejskiej), zarówno jako kierownik, opiekun naukowy, jak i wykonawca. Jest współautorką kilku patentów krajowych i międzynarodowych dotyczących m.in. zastosowania testów

genetycznych do identyfikacji osób z grupy zwiększonego ryzyka zachorowania na nowotwory. Aktywnie współpracuje w międzynarodowych konsorcjach: The Breast Cancer Association Consortium (BCAC), The Consortium of Investigators of Modifiers of BRCA1/2 (CIMBA), The International BRCA1/2 Carrier Cohort Study (IBCCS), gdzie reprezentuje Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie. Jest członkiem kolegium redakcyj-

nego oraz recenzentem w międzynarodowych czasopismach naukowych (m.in. „Journal of the National Cancer Institute”, „International Journal of Cancer”, PLOS One, „Journal of Medical Genetics”) i organizacjach (Union for International Cancer Control, Narodowe Centrum Nauki, EU-FET Open Research and Innovation Actions), a także bierze udział w pracach zespołu ekspertów Narodowego Centrum Nauki. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Genetyki Człowieka oraz Komitetu Genetyki Człowieka i Patologii Molekularnej PAN w kadencji 2011–2014 i 2015–2018. Była wielokrotnie nagradzana za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, m.in. przez prezesa Rady Ministrów, ministra zdrowia i rektora PAM/PUM, dwukrotnie otrzymała stypendium Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. W 2010 r. była laureatką Zachodniopomorskiego Nobla. W kwietniu 2016 r. została wybrana na stanowisko dziekana Wydziału Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjnej PUM na kadencję 2016–2020.

(red.)

DWA ZACHODNIOPOMORSKIE NOBLE DLA NAUKOWCÓW Z PUM

Osiem Zachodniopomorskich Nobli przyznano szczecińskim naukowcom za osiągnięcia w roku 2017. Nagrody przyznaje Zachodniopomorski Klub Liderów Nauki. W tym roku Kapituła konkursu wyróżniła naukowców w naukach: podstawowych, technicznych, ekonomicznych, humanistycznych, rolniczych, medycznych, o morzu i artystycznych.

– Noble są w niewielkim stopniu subiektywne – powiedział prof. Jan Lubiński, przewodniczący Kapituły.
– Na tyle, na ile to możliwe, są zobiek-

tywizowane i wynikają ze sparametryzowanej oceny.

Zachodniopomorskie Noble otrzymali:

- w dziedzinie nauk humanistycznych – dr hab. Beata Bugajska, Instytut Pedagogiki, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Szczeciński;
- w dziedzinie nauk podstawowych – prof. dr hab. n. med. Bogusław Machaliński, Zakład Patologii Ogólnej, Wydział Lekarski, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie,

za „Badania podstawowe i wdrożenie prototypowego zestawu do pobierania krwi pępowinowej”;

- w dziedzinie nauk technicznych – dr hab. inż. Rafał Rakoczy, prof. ZUT, Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny;
- w dziedzinie nauk ekonomicznych – dr hab. inż. Jarosław Jankowski, Katedra Inżynierii Systemów Informatycznych oraz Zespół Analityki Systemów Internetowych i Badań Sieci Złożonych, Wydział Informa-

tyki, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny;

- w dziedzinie nauk rolniczych – dr hab. inż. Jolanta Kiełpińska, prof. ZUT, Zakład Gospodarki Rybackiej i Ochrony Wód, Katedra Technologii Żywności, Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny;
- w dziedzinie nauk medycznych – prof. dr hab. n. med. Jacek Gronwald, Zakład Genetyki i Patomorfologii, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, za prace dotyczące wpływu wybranych procedur medycznych – hormonostymulacji i adnexektomii na ryzyko zachorowania na dziedzicznego raka jajnika;
- w dziedzinie nauk o morzu – zespół: dr Nickolai Davidovich, dr Romain Gastineau, prof. Andrzej Witkowski, Uniwersytet Szczeciński;
- w dziedzinie nauk artystycznych – dr hab. Sylwia Fabiańczyk-Makuch, prof. Akademii Sztuki.

Uroczystość wręczenia Zachodniopomorskich Nobli odbyła się w Akademii Sztuki. W tym roku pula nagród przekroczyła 125 tys. zł. Konkurs istnieje od 2001 r., do tej pory nagrodzono 137 osób.

Profesor Jacek Gronwald jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Pomorskiej Akademii Medycznej, specjalistą w dziedzi-

nie położnictwa i ginekologii, w dziedzinie genetyki klinicznej oraz w dziedzinie laboratoryjnej genetyki medycznej, był dziekanem Wydziału Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjnej PUM poprzedniej kadencji.

Prowadzi badania w dziedzinie genetyki nowotworów, ze szczególnym uwzględnieniem poszukiwania korelacji molekularno-klinicznych u osób z predyspozycją do nowotworów piersi i jajnika. Jest autorem ponad 250 publikacji w czasopismach międzynarodowych o całkowitym IF >1500, jego indeks Hirscha wynosi 46, a liczba cytowań – ponad 9000. Kierował lub był głównym wykonawcą kilkudziesięciu krajowych i międzynarodowych grantów naukowych.

Tegoroczny Zachodniopomorski Nobel jest drugim w karierze prof. Gronwalda, pierwszego otrzymał w roku 2004.

Profesor Jacek Gronwald jest żonaty, jego żona Helena jest stomatologiem, mają sześcioro dzieci. Ulubionym sposobem spędzania czasu wolnego jest żeglarstwo i podróże.

Profesor Bogusław Machaliński jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Pomorskiej Akademii Medycznej, specjalistą w dziedzinie chorób wewnętrznych, w dziedzinie hematologii i w dziedzinie

2007, 54

■ Roczniki PAM znalazły się po raz pierwszy na „liście filadelfijskiej”.

■ Minister zdrowia prof. Zbigniew Religa, wizytuje PAM.

■ PAM powołuje redaktora Kingę Brandys do funkcji rzecznika prasowego.

■ SPSK nr 1 obchodzi 60 lat swojego istnienia.

2007, 55

■ Zachodniopomorski Nobel 2006 trafia tym razem do rąk prof. Marka Drożdżika za poszukiwanie czynników genetycznych wpływających na skuteczność i bezpieczeństwo farmakoterapii.

■ Doktor Włodzimierz Majewski otrzymuje z rąk podsekretarza stanu Jarosława Pinkasa odznakę honorową „Za zasługi dla służby zdrowia”.

■ W maju 2007 r. po raz pierwszy rusza elektroniczna rekrutacja na naszą uczelnię.

2007, 56

■ Zaczyna się kolejny rok akademicki 2007/2008, doktoraty honoris causa otrzymali prof. Zygmunt Machoy i prof. Stanisław Czekalski, a wykład inauguracyjny na temat AMD wygłosiła prof. Danuta Karczewicz.

transplantologii klinicznej, rektorem Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie obecnej kadencji.

Zajmuje się badaniami w dziedzinie patofizjologii somatycznych komórek macierzystych, terapii komórkowej, ze szczególnym uwzględnieniem schorzeń neurodegeneracyjnych, a także zagadnieniami z zakresu hematologii

eksperymentalnej i klinicznej oraz immunologii.

Autor ponad 250 pełnotekstowych publikacji naukowych o IF > 370, jego indeks Hirscha wynosi 28, liczba cytowań >3000. Kierownik 12 grantów naukowo-badawczych, europejskich i krajowych, na łączną kwotę ponad 40 mln zł.

Profesor Bogusław Machaliński jest żonaty, jego żona Anna jest okulistką, mają troje dzieci. Hobby profesora to sport (sporty walki, pływanie, narciarstwo zjazdowe, rower, wycieczki górskie), historia wojen i geografia.

*Kinga Brandys
rzecznik prasowy*

PARAMETRIZACJA JEDNOSTEK NAUKOWYCH PUM 2017

Na podstawie Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych, Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) w roku ubiegłym przeprowadził ocenę parametryczną jednostek naukowych za lata 2013–2016. Podały się jej 993 jednostki: 781 jednostek szkół wyższych, 69 instytutów PAN, 114 instytutów badawczych i 29 innych jednostek. Jednostki szkół wyższych stanowiły 78,6% wszystkich kategoryzowanych, instytuty PAN – 6,9%, instytuty badawcze – 11,5%, a pozostałe jednostki – 2,9%.

Celem przeprowadzonej ewaluacji było nadanie jednostkom naukowym kategorii naukowych, a sam proces przebiegał zgodnie z poniższymi etapami:

- złożenie ankiet przez jednostki;
- utworzenie przez KEJN tzw. Grup Wspólnej Oceny (GWO):
HS – Grupa Nauk Humanistycznych i Społecznych – 6,
NZ – Grupa Nauk o Życiu – 6,
SI – Grupa Nauk Ścisłych i Inżynierskich – 8,

ST – Grupa Nauk o Sztuce i Twórczości Artystycznej – 4;

- ustalenie parametrów tzw. jednostek referencyjnych – po dwie w każdej GWO;
- wyznaczenie parametrów oceniających jednostek;
- porównanie jednostki z jednostką referencyjną lub jednostkami referencyjnymi;
- określenie kategorii dla poszczególnych jednostek wraz z wydaniem decyzji administracyjnych;
- przeprowadzenie procesu odwoławczego.

Ocena parametryczna obejmowała ocenę dorobku naukowego wydziałów według następujących kryteriów:

- osiągnięcia naukowe i twórcze – 65% (publikacje, monografie);
- potencjał naukowy – 10% (posiadane uprawnienia, nadane stopnie naukowe, mobilność naukowców, pozyskiwanie i realizacja projektów badawczych);
- praktyczne efekty działalności naukowej i artystycznej – 15% (uzyskane patenty i ich komercjalizacja, wdrożenia i aplikacje);
- pozostałe efekty działalności naukowej i artystycznej – 10% (10 najważniejszych osiągnięć w okresie objętym oceną parametryczną).

W wyniku oceny parametrycznej kategorię A+ otrzymało 47 jednostek

(4,8%), kategorię A – 332 (33,4%), kategorię B – 467 (47%) i kategorię C – 147 (14,8%). Są to dane opublikowane w Komunikacie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 października 2017 r., nieobejmujące zakończonego już wprawdzie procesu odwoławczego, ale którego wyniki nie są jeszcze powszechnie dostępne na stronie internetowej MNiSW.

W chwili obecnej poszczególne wydziały Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie posiadają następujące kategorie:

- Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej – kat. A+;
- Wydział Lekarski z Oddziałem Nauczania w Jęz. Angielskim – kat. A;
- Wydział Nauk o Zdrowiu – kat. A (na podstawie pozytywnej decyzji odwoławczej);
- Wydział Lekarsko-Stomatologiczny – kat. B.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt uzyskania przez WLBiML kategorii A+, dzięki czemu stał się on jedynym wydziałem na Pomorzu Zachodnim i jednym z trzech wydziałów medycznych w Polsce z najwyższą możliwą do uzyskania kategorią. Obrazują to następujące zestawienia, z zastrzeżeniem, iż dane nie obejmują ewentualnych zmian odwoławczych (z wyjątkiem uwzględnionego już odwołania PUM).

Tabela 1. PUM na tle uczelni zachodniopomorskich

Uczelnia	Kategoria			
	A+	A	B	C
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	1	2	1	
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny		1	6	3
Uniwersytet Szczeciński		2	7	1
Akademia Sztuki			4	
Akademia Morska			2	1
Politechnika Koszalińska			6	1

Tabela 2. PUM na tle uczelni medycznych

Uczelnia	Kategoria			
	A+	A	B	C
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	1	2	1	
Collegium Medicum UJ w Krakowie		3		
Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy			3	
Gdański Uniwersytet Medyczny		3		
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach		3	2	
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku		2	1	
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	1	1	1	1
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	1	3	1	
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu		4		
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu		2	3	
Warszawski Uniwersytet Medyczny		3	2	

Tabela 3. Kategorie naukowe wydziałów o charakterze medycznym na innych uczelniach

Uczelnia	Wydział	Kategoria
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie	Wydział Zdrowia i Nauk Medycznych	C
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu	B
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Wydział Nauk Medycznych	C
Uniwersytet Rzeszowski	Wydział Medyczny	C
Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu	Wydział Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej	C
Uniwersytet Zielonogórski	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu	B
Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy	Kolegium Nauk Medycznych	C
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie	Wydział Medyczny	B

W tabeli 3 przedstawiamy także kategorie naukowe wydziałów o charakterze medycznym na innych uczelniach w Polsce.

Podsumowując, należy wspomnieć, iż omawiana ewaluacja jednostek naukowych za lata 2013–2016 była ostatnią w takiej formie. Zgodnie bowiem z zapisami nowej ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym” kolejna kategoryzacja za okres 2017–2020 będzie przeprowadzona nie w ramach wydziałów, lecz w ramach dyscyplin, w podmiotach zatrudniających

co najmniej 12 pracowników prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie. Oznacza to, iż oceniany będzie dorobek pracowników przypisanych do poszczególnych dyscyplin na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, a uzyskana kategoria będzie miała bezpośredni wpływ na uprawnienia uczelni do nadawania stopni w ewaluowanych dyscyplinach.

Marta Kamińska
Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

■ Na PUM rusza nowy kierunek studiów – analityka medyczna.

■ 27 września 2007 r. w budynku byłego klubu studenckiego Trans otwarto nową siedzibę Biblioteki Głównej PAM. Wśród pierwszych użytkowników podziw budziła zwłaszcza ogromna, niezwykle przestronna czytelnia.

■ Monika Kamińska, absolwentka PAM, wygrała konkurs na najlepszego studenta stomatologii w roku 2006/2007.

■ Po dwóch latach przerwy uroczyste otwarto Free Blues Club, a studenci ponownie zyskali miejsce, w którym można posłuchać dobrej muzyki w gronie przyjaciół.

2007, 57

■ W uznaniu zasług dla rozwoju regionu Biblioteka Główna PAM otrzymuje złotą Odznakę Honorową Gryfa Zachodniopomorskiego.

■ W styczniu 2008 r. rusza ogólnopolski projekt dotyczący budowy efektywnych systemów przesiewowych w onkologii. Koordynatorem programu został prof. Jan Lubiński

PUNKTACJA JEDNOSTEK PUM NA PODSTAWIE ALGORYTMU ZA LATA 2015–2017

Tradycyjnie, jak co roku, przedstawiamy wykaz punktów uzyskanych przez jednostki naukowo-dydaktyczne Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie w ramach algorytmu oceny działalności naukowej w latach 2015–2017. Algorytm jest narzędziem umożliwiającym określenie wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w ramach działalności statutowej dla poszczególnych jednostek na dany rok. Po raz drugi procedura ta została przeprowadzona za pomocą systemu informatycznego Działu Nauki (SDN) wprowadzanego celem usprawnienia obsługi badań naukowych na PUM.

Dla przypomnienia informujemy, iż zgodnie z wprowadzonymi przez Senacką Komisję ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą modyfikacjami algorytmu, od ubiegłego roku obowiązuje odmienny, w stosunku do lat poprzednich, sposób przeliczania punktacji za publikacje. Do algorytmu została wprowadzona nowa informacja o liczbie współautorów, determinująca wartość bazową publikacji. Zgodnie ze zmienionymi zasadami, w przypadku gdy liczba autorów:

- jest mniejsza niż 10, publikacji przysługuje wartość punktowa określona w corocznym komunikacie MNiSW;
- jest większa niż 10, wartość publikacji uzależniona jest od procentowego udziału autorów z PUM w stosunku do wszystkich autorów.

Nowością w roku bieżącym było wprowadzenie do algorytmu parametru punktowego, związanego z pozyskiwaniem funduszy w ramach projektów Funduszu Stymulacji Nauki (realizowanych w Dziale Nauki i Współpracy z Zagranicą) oraz projektów otrzymanych w ramach Inkubatora Innowacyjności (koordynowanych przez Centrum Transferu Technologii).

Zazwyczaj przedstawiamy wysokość przyznanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotacji podmiotowej dla każdego wydziału wraz z jednostkową wartością punktu algorytmu. W tym roku jednak podanie wymienionych danych nie jest możliwe z uwagi na fakt, iż MNiSW nie przesłało jeszcze informacji o dotacji na rok 2018, zarówno w ramach

utrzymania potencjału badawczego, jak i Młodego Badacza.

Przy okazji jednak warto wspomnieć, iż w wyniku przeprowadzonej w roku 2017 oceny parametrycznej i złożonych odwołań, jeden z wydziałów PUM awansował z przyznanej mu kategorii B do kategorii A. W chwili obecnej poszczególne wydziały Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie posiadają następujące kategorie: Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej – kat. A+; Wydział Lekarski z Oddziałem Nauczania w Jęz. Angielskim – kat. A; Wydział Nauk o Zdrowiu – kat. A; Wydział Lekarsko-Stomatologiczny – kat. B.

W tabeli zamieszczono zestawienie punktów uzyskanych przez jednostki organizacyjne wydziałów PUM. Dla każdej jednostki, oprócz punktacji całkowitej, podano także liczbę etatów nauczycieli akademickich. Umożliwiło to wyznaczenie wskaźnika efektywności naukowej, tj. liczby punktów wypracowanych w jednostce przez jednego nauczyciela akademickiego.

Marta Kamińska
Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

Lp.	Jednostka	Kod jednostki	Liczba punktów w latach 2015–2017	Udział w punktacji wydziału (%)	Liczba etatów naucz. akad.	Efektywność
WYDZIAŁ LEKARSKI Z ODDZIAŁEM NAUCZANIA W JĘZYKU ANGIELSKIM						
1	Zakład Biochemii	WLA-130	4 260,50	14,26	8,125	524,37
2	Katedra i Zakład Fizjologii	WLA-133	2 869,51	9,60	8,00	358,69
3	Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej	WLA-127	2 021,75	6,77	3,50	577,64
4	Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	WLA-177	1 766,75	5,91	16,50	107,08
5	Zakład Patologii Ogólnej	WLA-173	1 409,50	4,72	5,00	281,90
6	Katedra i Klinika Gastroenterologii	WLA-107	1 194,75	4,00	6,00	199,13
7	Katedra i Zakład Patomorfologii	WLA-125	1 174,25	3,93	5,875	199,87
8	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	WLA-134	1 102,00	3,69	4,50	244,89
9	Zakład Biochemii Klinicznej i Molekularnej	WLA-111	1 016,00	3,40	6,00	169,33
10	II Katedra i Klinika Okulistyki	WLA-144	983,00	3,29	4,00	245,75
11	Katedra i Zakład Histologii i Embriologii	WLA-167	956,88	3,20	5,75	166,41
12	Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych	WLA-163	903,00	3,02	3,50	258,00
13	Klinika Kardiologii	WLA-112	899,00	3,01	8,50	105,76
14	Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki	WLA-101	848,00	2,84	2,75	308,36
15	Zakład Farmakokinetyki i Terapii Monitorowanej	WLA-129	748,50	2,51	3,00	249,50
16	Klinika Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dzieńców	WLA-119	629,00	2,11	4,75	132,42
17	Klinika Hipertensjologii i Chorób Wewnętrznych	WLA-147	624,00	2,09	3,125	199,68
18	Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego	WLA-123	596,38	2,00	9,75	61,17

Lp.	Jednostka	Kod jednostki	Liczba punktów w latach 2015-2017	Udział w punktacji wydziału (%)	Liczba etatów naucz. akad.	Efektywność
19	Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej	WLA-102	591,50	1,98	5,00	118,30
20	Zakład Higieny i Epidemiologii	WLA-114	514,50	1,72	3,00	171,50
21	I Katedra i Klinika Okulistyki	WLA-143	499,50	1,67	3,00	166,50
22	Zakład Chemii Medycznej	WLA-140	494,25	1,65	6,75	73,22
23	Klinika Pediatrii, Hemato-Onkologii i Gastroenterologii Dziecięcej	WLA-122	372,38	1,25	5,00	74,48
24	Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej	WLA-104	372,00	1,25	3,50	106,29
25	Zakład Toksykologii Klinicznej i Sądowej	WLA-146	333,00	1,11	3,50	95,14
26	Zakład Diagnostyki Obrazowej i Radiologii Interwencyjnej	WLA-115	323,75	1,08	3,75	86,33
27	Klinika Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Angiologii	WLA-103	313,50	1,05	6,50	48,23
28	Klinika Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Ostrego Zatrucia	WLA-148	281,50	0,94	3,00	93,83
29	Zakład Genetyki Sądowej	WLA-171	277,00	0,93	2,25	123,11
30	Klinika Chorób Zakaźnych, Hepatologii i Transplantacji Wątroby	WLA-162	261,50	0,88	5,00	52,30
31	Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej i Transplantacji	WLA-152	245,00	0,82	4,50	54,44
32	Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii	WLA-149	232,25	0,78	3,50	66,36
33	Klinika Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych	WLA-106	229,75	0,77	6,25	36,76
34	Katedra i Klinika Chirurgii Dziecięcej i Onkologicznej	WLA-109	151,50	0,51	4,25	35,65
35	Zakład Alergologii Klinicznej	WLA-151	109,50	0,37	2,50	43,80
36	Zakład Diagnostyki Immunologicznej	WLA-136	89,00	0,30	4,00	22,25
37	Samodzielna Pracownia Propedeutyki Chorób Dzieci	WLA-124	61,25	0,21	2,50	24,50
38	Katedra i Klinika Neonatologii	WLA-138	55,50	0,19	2,375	23,37
39	Samodzielna Pracownia Medycyny Rodzinnej	WLA-110	44,00	0,15	4,50	9,78
40	Klinika Pediatrii, Nefrologii ze Stacją Dializ i Toksykologii	WLA-131	22,50	0,08	3,00	7,50
WYDZIAŁ LEKARSKO-STOMATOLOGICZNY						
1	Samodzielna Pracownia Promocji Zdrowia	WLS-212	664,88	9,75	1,50	443,25
2	Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji	WLS-262	649,00	8,56	14,50	44,76
3	Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej	WLS-274	597,00	7,87	11,625	51,35
4	Klinika Położnictwa i Ginekologii	WLS-218	548,00	7,23	5,25	104,38
5	Zakład Stomatologii Zintegrowanej	WLS-275	540,00	7,12	5,50	98,18
6	Klinika Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii	WLS-209	528,50	6,97	4,00	132,13
7	Zakład Chirurgii Stomatologicznej	WLS-261	496,00	6,54	6,00	82,67
8	Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej	WLS-265	486,25	6,41	3,75	129,67
9	Klinika Patologii Noworodka	WLS-237	444,50	5,86	3,50	127,00
10	Katedra i Klinika Neurologii	WLS-236	438,00	5,77	6,083	72,00
11	Samodzielna Pracownia Propedeutyki i Fizykodiagnostyki Stomatologicznej	WLS-270	409,50	5,40	2,00	204,75
12	Zakład Radiologii Zabiegowej	WLS-204	396,00	5,22	2,75	144,00
13	Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej i Klinicznej	WLS-271	379,00	5,00	8,75	43,31
14	Zakład Periodontologii	WLS-264	343,50	4,53	6,00	57,25
15	Klinika Otolaryngologii Dorosłych i Dzieci i Onkologii Laryngologicznej	WLS-247	227,00	2,99	4,25	53,41
16	Zakład Radiologii Ogólnej i Stomatologicznej	WLS-276	146,00	1,92	2,00	73,00
17	Zakład Stomatologii Dziecięcej	WLS-263	96,00	1,27	7,50	12,80
18	Klinika Chirurgii Plastycznej, Endokrynologicznej i Ogólnej	WLS-217	67,00	0,88	2,25	29,78
19	Klinika Neurochirurgii i Neurochirurgii Dziecięcej	WLS-246	53,50	0,71	2,00	26,75
WYDZIAŁ LEKARSKO-BIOTECHNOLOGICZNY I MEDYCYN LABORATORYJNEJ						
1	Zakład Genetyki i Patomorfologii	WLBiML-426	5 889,77	66,02	10,625	554,33
2	Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Medycznej	WLBiML-431	1 091,50	12,23	4,00	272,88
3	Zakład Analityki Medycznej	WLBiML-465	779,00	8,73	4,00	194,75
4	Zakład Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej	WLBiML-435	339,50	3,81	5,25	64,67
5	Samodzielna Pracownia Informatyki Medycznej i Badań Jakości Kształcenia	WLBiML-439	232,00	2,60	1,75	132,57
6	Klinika Hematologii i Transplantologii	WLBiML-408	177,75	1,99	4,00	44,44
7	Samodzielna Pracownia Onkologii Klinicznej	WLBiML-418	144,13	1,62	1,00	144,13
8	Zakład Medycyny Nuklearnej	WLBiML-416	142,50	1,60	2,50	57,00
9	Zakład Fizyki Medycznej	WLBiML-432	102,50	1,15	3,00	34,17
10	Klinika Onkologii i Chemioterapii	WLBiML-402	26,25	0,00	1,625	16,15
11	Oddział Kliniczny Onkologii, Chemioterapii i Immunoterapii Nowotworów	WLBiML-403	22,75	0,26	1,00	22,75
WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU						
1	Zakład Biochemii i Żywienia Człowieka	WNoZ-330	2 043,50	12,21	8,125	251,51
2	Klinika Psychiatrii	WNoZ-312	1 812,13	10,83	11,00	164,74
3	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego	WNoZ-303	1 221,25	7,30	8,50	143,68
4	Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej	WNoZ-321	960,75	5,74	9,50	101,13
5	Katedra i Zakład Histologii i Biologii Rozwoju	WNoZ-322	960,50	5,74	3,00	320,17
6	Zakład Pielęgniarstwa	WNoZ-302	883,50	5,28	10,00	88,35
7	Klinika Ortopedii, Traumatologii i Onkologii Narządu Ruchu	WNoZ-344	789,25	4,72	6,00	131,54
8	Zakład Biologii Medycznej	WNoZ-314	675,00	4,03	3,00	225,00
9	Zakład Nauk Humanistycznych w Medycynie	WNoZ-366	663,90	3,97	3,50	189,69
10	Zakład Pielęgniarstwa Specjalistycznego	WNoZ-339	624,00	3,73	6,50	96,00
11	Zakład Epidemiologii i Zarządzania	WNoZ-304	594,50	3,55	3,00	198,17
12	Zakład Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej	WNoZ-318	589,60	3,52	4,50	131,02
13	Samodzielna Pracownia Antropogenetyki i Gerontobiologii	WNoZ-307	589,50	3,52	1,50	393,00
14	Samodzielna Pracownia Medycyny Translacyjnej	WNoZ-340	525,75	3,14	1,50	350,50
15	Klinika Ginekologii, Endokrynologii i Onkologii Ginekologicznej	WNoZ-328	510,25	3,05	5,75	88,74
16	Klinika Pediatrii, Gastrologii i Reumatologii Dziecięcej	WNoZ-319	378,38	2,26	1,75	216,22
17	Klinika Diabetologii i Chorób Wewnętrznych	WNoZ-323	361,25	2,16	3,75	96,33
18	Zakład Farmakologii Ogólnej i Farmakoekonomiki	WNoZ-305	310,00	1,85	2,50	124,00
19	Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej	WNoZ-331	282,50	1,69	5,00	56,50

Lp.	Jednostka	Kod jednostki	Liczba punktów w latach 2015-2017	Udział w punktacji wydziału (%)	Liczba etatów naucz. akad.	Efektowność
20	Katedra i Zakład Ginekologii i Zdrowia Prokreacyjnego	WNoZ-338	264,50	1,58	3,25	81,38
21	Samodzielna Pracownia Kształcenia Lekarza Rodzinnego	WNoZ-306	249,14	1,49	1,00	249,14
22	Katedra i Zakład Chemii Kosmetycznej i Farmaceutycznej	WNoZ-326	228,25	1,36	4,625	49,35
23	Zakład Dermatologii Estetycznej	WNoZ-325	205,25	1,23	4,75	43,21
24	Zakład Położnictwa i Patologii Ciąży	WNoZ-313	185,25	1,11	2,50	74,10
25	Zakład Rehabilitacji Narządu Ruchu	WNoZ-329	162,75	0,97	5,50	29,59
26	Klinika Chorób Skórnych i Wenerycznych	WNoZ-324	160,50	0,96	5,50	29,18
27	Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Ratunkowego	WNoZ-320	150,50	0,90	5,50	27,36
28	Samodzielna Pracownia Edukacji Medycznej	WNoZ-311	118,50	0,71	3,25	36,46
29	Zakład Neurokognitywistyki Stosowanej	WNoZ-335	71,25	0,43	2,00	35,63
30	Samodzielna Pracownia Umiejętności Położniczych	WNoZ-327	67,50	0,40	6,00	11,25
31	Samodzielna Pracownia Opieki Długoterminowej	WNoZ-310	43,50	0,26	3,75	11,60
32	Klinika Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej	WNoZ-341	30,25	0,18	3,00	10,08
33	Klinika Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej	WNoZ-308	17,00	0,10	7,00	2,43

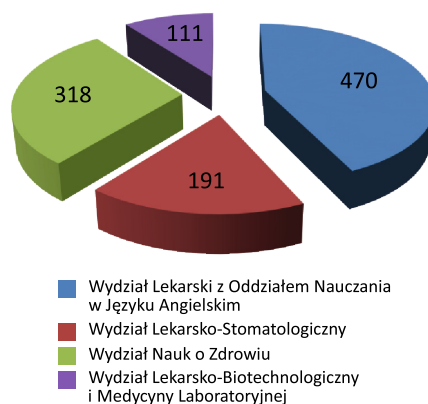
NAJLEPSI Z NAJLEPSZYCH NA PUM

RANKING NAJLEPIEJ PUBLIKUJĄCYCH KIEROWNIKÓW JEDNOSTEK PUM W 2017 R.

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie przygotował naukowe podsumowanie roku 2017, uwzględniające publikacje naukowe przygotowane i opublikowane przez kierowników jednostek organizacyjnych PUM. Analizując dorobek publikacyjny naszych naukowców, należy uwzględnić różne kryteria oceny, m.in. kryterium liczby prac naukowych opublikowanych na PUM oraz kryterium liczby prac naukowych opublikowanych na PUM w podziale na poszczególne wydziały. W 2017 r. pod afiliacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie opublikowano łącznie 922 pełne prace naukowe. Jednakże należy zwrócić uwagę na fakt, że część z tych prac jest liczona podwójnie w zależności od współautorów, którzy wskazują konkretną afiliację swojej jednostki i wydziału. Wobec powyższego łączna liczba prac będzie nieco inna niż suma wszystkich publikacji na wydziałach PUM, co ilustruje diagram 1.

Na podstawie danych liczbowych przedstawionych na diagramie 1 opracowano miniranking wydziałów

Diagram 1.
Liczba publikacji w podziale na wydziały PUM

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy Bibliografia Dorobku Naukowego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (stan na 19 czerwca 2018 r.).

PUM ze względu na liczbę publikacji naukowych:

1. Wydział Lekarski z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim – 470 publikacji; Wydział zatrudnia 263 osoby, w przeliczeniu na etaty liczba n wynosi 224,325;
2. Wydział Nauk o Zdrowiu – 318 publikacji; Wydział zatrudnia 151 osób, w przeliczeniu na etaty liczba n wynosi 137,875;

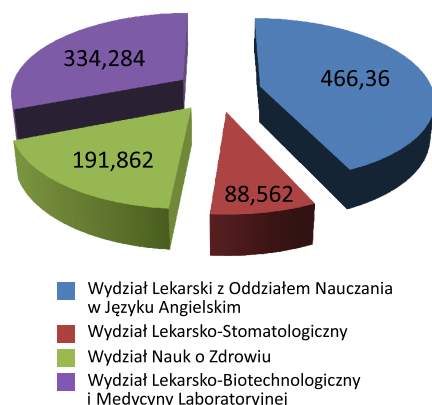
3. Wydział Lekarsko-Stomatologiczny – 191 publikacji; Wydział zatrudnia 100 osób, w przeliczeniu na etaty liczba n wynosi 84,125;

4. Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej – 111 publikacji; Wydział zatrudnia 51 osób, w przeliczeniu na etaty liczba n wynosi 46,25.

Poddając analizie wszystkie dane liczbowe dotyczące nie tylko liczby złożonych prac, ale również wszystkich wskaźników pomocnych w ocenie dorobku naukowego, m.in. wskaźnika IF, punktacji MNiSW oraz indeksu Hirscha, należy wspomnieć o pełnych pracach naukowych wraz ze streszczeniami naukowymi i bez nich. Podsumowując naukowy – dorobkowy rok 2017, wskazujemy, że suma opublikowanych pełnych prac naukowych wraz ze streszczeniami wynosi 1681, natomiast bez streszczeń – 922 (uwzględniono tylko prace z afiliacją PUM).

Ocenie podlega nie tylko sama liczba prac naukowych, ale także wskaźnik oddziaływania impact factor (IF) oraz punktacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) dla danego czasopisma. Dzięki takim danym można wskazać,

Diagram 2.
Wartość IF na poszczególnych
wydziałach PUM

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy Bibliografia Dorobku Naukowego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (stan na 19 czerwca 2018 r.).

Całkowita wartość IF dla PUM wynosi 890,556. Trochę inaczej wygląda to na wydziałach PUM. Na diagramie 2 przedstawiono sumaryczny IF za rok 2017 na poszczególnych wydziałach PUM.

Na podstawie opracowanego diagramu prezentujemy zestawienie wydziałów uszeregowanych według wartości sumarycznych wskaźników IF w roku 2017:

1. Wydział Lekarski z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim – IF 466,360;
2. Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej – IF 334,284;

3. Wydział Nauk o Zdrowiu – IF 191,862;

4. Wydział Lekarsko-Stomatologiczny – IF 88,562.

Oczywiście, punktacja IF jest tylko jednym z wielu wskaźników, które pomagają w ocenie dorobku naukowego. Obok impact factor należy wspomnieć również o punktacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla poszczególnych czasopism. Wobec powyższego przy podsumowaniu roku nie może zabraknąć informacji o sumarycznej liczbie punktów MNiSW dla PUM w roku 2017, która wynosi 10 852,500. Podobnie jak w przypadku wskaźników IF, tak i w odniesieniu do punktacji MNiSW uwzględniono wszystkie wartości punktacji MNiSW w podziale na wydziały PUM:

1. Wydział Lekarski z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim – MNiSW 5828,000;
2. Wydział Nauk o Zdrowiu – MNiSW 3461,500;
3. Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej – MNiSW 2114,000;
4. Wydział Lekarsko-Stomatologiczny – MNiSW 1966,500.

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą przedstawia ranking najlepiej publikujących kierowników jednostek

organizacyjnych PUM w roku 2017. Wszystkie zestawienia tabelaryczne zostały opracowane na podstawie danych uzyskanych z bazy Bibliografia Dorobku Naukowego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, opracowywanej w Bibliotece Głównej PUM, według stanu na dzień 19 czerwca 2018 r.; uwzględniają tylko te prace, które były afiliowane na PUM.

Głównym kryterium oceny dorobku naukowców – kierowników jednostek organizacyjnych PUM w 2017 r. były dwa najważniejsze wskaźniki publikacyjne: współczynnik impact factor oraz punktacja MNiSW. Analizując poszczególne rankingi bibliometryczne, wyselekcjonowano tylko tych kierowników jednostek organizacyjnych, którzy w poprzednim roku kalendarzowym legitymowali się najwyższym wskaźnikiem IF oraz najwyższą punktacją MNiSW. Ze wszystkich kierowników jednostek organizacyjnych PUM publikujących w 2017 r. wybrano 30 osób, które uzyskały najwyższy wskaźnik IF oraz punktację MNiSW. Tabela 1 zawiera zestawienie kierowników jednostek organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na PUM według kryterium punktacji MNiSW oraz kryterium IF.

Tabela 1. Zestawienie kierowników jednostek organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na PUM w 2017 r. – punktacja MNiSW i IF

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Wydział	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
1	Lubiński	Jan	Zakład Genetyki i Patomorfologii	WLBiML	745	209,461
2	Pawlik	Andrzej	Katedra i Zakład Fizjologii	WLA	528	43,112
3	Machaliński	Bogusław	Zakład Patologii Ogólnej	WLA	375,00	40,116
4	Chlubek	Dariusz	Zakład Biochemii	WLA	370,00	35,279
5	Ciechanowski	Kazimierz	Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	WLA	280,00	29,266
6	Parczewski	Miłosz	Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych	WLA	271,00	23,547
7	Samochowiec	Jerzy	Klinika Psychiatrii	WNoZ	260,5	27,527
8	Karakiewicz	Beata	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego	WNoZ	249,00	11,792
9	Żyłuk	Andrzej	Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki	WLA	238,5	6,358
10	Drożdżik	Marek	Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej	WLA	234,00	19,453
11	Lubiński	Wojciech	II Katedra i Klinika Okulistyki	WLA	217,00	8,266
12	Laszczyńska	Maria	Katedra i Zakład Histologii i Biologii Rozwoju	WNoZ	196,00	16,473
13	Milkiewicz	Małgorzata	Zakład Biologii Medycznej	WNoZ	175,00	17,930

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Wydział	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
14	Dołęgowska	Barbara	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	WLBiML	172,00	13,726
15	Rotter	Iwona	Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej	WNoZ	168,00	10,474
16	Słojewski	Marcin	Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej	WLA	167,00	10,712
17	Stachowska	Ewa	Zakład Biochemii i Żywienia Człowieka	WNoZ	158,00	14,180
18	Grochans	Elżbieta	Zakład Pielęgniarstwa	WNoZ	149,5	8,530
19	Starzyńska	Teresa	Katedra i Klinika Gastroenterologii	WLA	149,00	10,355
20	Brzosko	Marek	Klinika Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii	WLS	142,00	18,190
21	Jurczak	Anna	Zakład Pielęgniarstwa Specjalistycznego	WNoZ	141,00	8,530
22	Lubkowska	Anna	Zakład Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej	WNoZ	129,50	6,065
23	Menkiszak	Janusz	Klinika Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt	WLA	125,00	29,467
24	Wunsch	Ewa	Samodzielna Pracownia Medycyny Translacyjnej	WNoZ	120,00	18,999
25	Kalisińska	Elżbieta	Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Medycznej	WLBiML	119,00	13,325
26	Grzywacz	Anna	Samodzielna Pracownia Promocji Zdrowia	WLS	105,00	16,784
27	Mroczek	Bożena	Zakład Nauk Humanistycznych w Medycynie	WNoZ	103,00	4,413
28	Urańska	Elżbieta	Katedra i Zakład Patomorfologii	WLA	95,00	7,233
29	Sporniak-Tutak	Katarzyna	Klinika Chirurgii Szcękowo-Twarzowej	WLS	54,00	0,912
30	Byrski	Tomasz	Klinika Onkologii i Chemioterapii	WLBiML	30,00	3,326

Oczywiście, należy podkreślić, iż do rankingu zostały wybrane tylko te osoby, które najlepiej publikowały i afiliowały na PUM w 2017. Dla

porównania przedstawiamy ranking najlepiej publikujących kierowników jednostek organizacyjnych w latach 2014–2017, który podsumowuje

ostatnie cztery lata pracy naszych naukowców. Do zestawienia wyselekcjonowano 30 osób, które uzyskały najwyższą punktację MNiSW oraz IF w latach 2014–2017.

Tabela 2. Ranking kierowników jednostek organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na PUM w latach 2014–2017 – punktacja MNiSW oraz IF

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Wydział	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
1	Lubiński	Jan	Zakład Genetyki i Patomorfologii	WLBiML	5923	1239,741
2	Samochowiec	Jerzy	Klinika Psychiatrii	WNoZ	1483	124,497
3	Chlubek	Dariusz	Zakład Biochemii	WLA	1482	123,299
4	Pawlik	Andrzej	Katedra i Zakład Fizjologii	WLA	1347	103,581
5	Dołęgowska	Barbara	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	WLBiML	1308	125,205
6	Ciechanowski	Kazimierz	Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	WLA	1147	104,540
7	Machaliński	Bogusław	Zakład Patologii Ogólnej	WLA	1034	94,769
8	Drożdżik	Marek	Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej	WLA	987	81,372
9	Karakiewicz	Beata	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego	WNoZ	867	37,133
10	Łaszczyńska	Maria	Katedra i Zakład Histologii i Biologii Rozwoju	WNoZ	855	62,020
11	Parczewski	Miłosz	Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych	WLA	850	73,092
12	Żyluk	Andrzej	Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki	WLA	821,5	24,383
13	Rotter	Iwona	Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej	WNoZ	797	44,491
14	Lubiński	Wojciech	II Katedra i Klinika Okulistyki	WLA	735	34,120
15	Starzyńska	Teresa	Katedra i Klinika Gastroenterologii	WLA	712	81,289
16	Mroczek	Bożena	Zakład Nauk Humanistycznych w Medycynie	WNoZ	705	30,269
17	Menkiszak	Janusz	Klinika Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt	WLA	684	129,611
18	Grochans	Elżbieta	Zakład Pielęgniarstwa	WNoZ	661,5	31,059
19	Byrski	Tomasz	Klinika Onkologii i Chemioterapii	WLBiML	636	155,552
20	Wunsch	Ewa	Samodzielna Pracownia Medycyny Translacyjnej	WNoZ	619	72,103

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Wydział	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
21	Brzosko	Marek	Klinika Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii	WLS	612	43,496
22	Grzywacz	Anna	Samodzielna Pracownia Promocji Zdrowia	WLS	600	57,727
23	Jurczak	Anna	Zakład Pielęgniarstwa Specjalistycznego	WNoZ	582	27,009
24	Sporniak-Tutak	Katarzyna	Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej	WLS	581	25,736
25	Stachowska	Ewa	Zakład Biochemii i Żywienia Człowieka	WNoZ	531	34,854
26	Milkiewicz	Małgorzata	Zakład Biologii Medycznej	WNoZ	530	64,454
27	Kalisińska	Elżbieta	Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Medycznej	WLBiML	511	42,422
28	Urańska	Elżbieta	Katedra i Zakład Patomorfologii	WLA	511	49,736
29	Lubkowska	Anna	Zakład Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej	WNoZ	502,5	23,797
30	Słojewski	Marcin	Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej	WLA	500	33,284

RANKING NAJLEPIEJ PUBLIKUJĄCYCH KIEROWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH PUM W PODZIALE NA WYDZIAŁY

Poniżej przedstawiamy ranking najlepiej publikujących kierowników jednostek organizacyjnych PUM w roku 2017. Zestawienie obejmuje

kierowników, którzy uzyskali najwyższe wskaźniki IF oraz punktację MNiSW – 15 najlepszych naukowców-kierowników jednostek z każ-

dego wydziału. Wszystkie najważniejsze dane zostały zebrane w tabelach 3, 4, 5, 6.

Tabela 3. Ranking kierowników jednostek organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim w 2017 r. – punktacja MNiSW i IF

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
1	Pawlik	Andrzej	Katedra i Zakład Fizjologii	528	43,112
2	Machaliński	Bogusław	Zakład Patologii Ogólnej	375	40,116
3	Chlubek	Dariusz	Zakład Biochemii	370	35,279
4	Ciechanowski	Kazimierz	Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	280	29,266
5	Parczewski	Miłosz	Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Nabytych Niedoborów Immunologicznych.	271	23,547
6	Żyluk	Andrzej	Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Ręki	238,5	6,358
7	Drożdżik	Marek	Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej	234	19,453
8	Lubiński	Wojciech	II Katedra i Klinika Okulistyki	217	8,266
9	Syrenicz	Anhelli	Klinika Endokrynologii, Chorób Metabolicznych i Chorób Wewnętrznych	180	8,046
10	Słojewski	Marcin	Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej	167	10,712
11	Starzyńska	Teresa	Katedra i Klinika Gastroenterologii	149	10,355
12	Żukowski	Maciej	Klinika Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Ostrego Zatrucia	130,5	7,713
13	Kornacewicz-Jach	Zdzisława	Klinika Kardiologii	126	11,457
14	Menkiszak	Janusz	Klinika Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dzieńców	125	29,467
15	Walczak	Mieczysław	Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego	125	6,966

Tabela 4. Ranking kierowników jednostek organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym w 2017 r. – punktacja MNiSW i IF

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
1	Lipski	Mariusz	Zakład Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej	145	2,807
2	Trybek	Grzegorz	Zakład Chirurgii Stomatologicznej	144	4,480
3	Brzosko	Marek	Klinika Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii	142	18,190

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
4	Nowacki	Przemysław	Katedra i Klinika Neurologii	125	3,956
5	Dembowska	Elżbieta	Zakład Periodontologii	110	6,124
6	Grzywacz	Anna	Samodzielna Pracownia Promocji Zdrowia	105	16,784
7	Łoniewska	Beata	Klinika Patologii Noworodka	88	4,114
8	Woźniak	Krzysztof	Zakład Ortodoncji	87	5,024
9	Lietz-Kijak	Danuta	Samodzielna Pracownia Propedeutyki i Fizykodiagnostyki Stomatologicznej	82	1,261
10	Wilk	Grażyna	Zakład Radiologii Ogólnej i Stomatologicznej	80	5,611
11	Buczkowska-Radlińska	Jadwiga	Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji	55	1,113
12	Sporniak-Tutak	Katarzyna	Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej	54	0,912
13	Grocholewicz	Katarzyna	Zakład Stomatologii Zintegrowanej	54	0,000
14	Brykczyński	Mirosław	Klinika Kardiologii	52	2,581
15	Sobolewska	Ewa	Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej	33	0,000

Tabela 5. Ranking kierowników organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na Wydziale Nauk o Zdrowiu w 2017 r. – punktacja MNiSW i IF

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
1	Samochowiec	Jerzy	Klinika Psychiatrii	260,5	27,527
2	Karakiewicz	Beata	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego	249	11,792
3	Laszczyńska	Maria	Katedra i Zakład Histologii i Biologii Rozwoju	196	16,473
4	Milkiewicz	Małgorzata	Zakład Biologii Medycznej	175	17,930
5	Gańczak	Maria	Zakład Epidemiologii i Zarządzania	173	11,588
6	Rotter	Iwona	Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej	168	10,474
7	Adler	Grażyna	Samodzielna Pracownia Antropogenetyki i Gerontobiologii	165	9,076
8	Torbé	Andrzej	Klinika Położnictwa i Ginekologii	159	5,915
9	Stachowska	Ewa	Zakład Biochemii i Żywności Człowieka	158	14,180
10	Grochans	Elżbieta	Zakład Pielęgniarstwa	149,5	8,530
11	Jurczak	Anna	Zakład Pielęgniarstwa Specjalistycznego	141	8,530
12	Lubkowska	Anna	Zakład Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizycznej	129,5	6,065
13	Mierzecki	Artur	Samodzielna Pracownia Kształcenia Lekarza Rodzinnego	125	11,462
14	Wunsch	Ewa	Samodzielna Pracownia Medycyny Translacyjnej	120	18,999
15	Mroczek	Bożena	Zakład Nauk Humanistycznych w Medycynie	103	4,413

Tabela 6. Ranking kierowników organizacyjnych PUM najlepiej publikujących na Wydziale Lekarsko-Biotechnologicznym i Medycyny Laboratoryjnej w 2017 r. – punktacja MNiSW i IF

Lp.	Nazwisko	Imię	Jednostka	Punktacja MNiSW	Punktacja IF
1	Lubiński	Jan	Zakład Genetyki i Patomorfologii	745	209,461
2	Dołęgowska	Barbara	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	172	13,726
3	Kalisińska	Elżbieta	Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Medycznej	119	13,325
4	Sulżyc-Bielicka	Violetta	Samodzielna Pracownia Onkologii Klinicznej	79	5,497
5	Kowalski	Janusz	Samodzielna Pracownia Informatyki Medycznej i Badań Jakości Kształcenia	63	0,000
6	Podraza	Wojciech	Zakład Fizyki Medycznej	55	2,959
7	Birkenfeld	Bożena	Zakład Medycyny Nuklearnej	46	0,000
8	Jastrzębska	Maria	Zakład Analizy Medycznej	40	2,902
9	Byrski	Tomasz	Klinika Onkologii i Chemioterapii	30	3,326
10	Kładna	Aleksandra	Zakład Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej	30	3,018
11	Zdziarska	Barbara	Klinika Hematologii i Transplantologii	29	2,634
12	Becht	Rafał	Oddział Kliniczny Onkologii, Chemioterapii i Immunoterapii Nowotworów	29	2,494
13	Torbé	Bogdan	Oddział Kliniczny Radioterapii	12	0,000

*Wszystkie dane przedstawione w tabelach 1–6 są opracowane na podstawie danych z bazy Bibliografia Dorobku Naukowego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (stan na 19.06.2018).

NAJLEPSI Z NAJLEPSZYCH NA 70-LECIE PUM

Mając na uwadze całościowy dorobek naszych naukowców, przedstawiamy zestawienie 70 najlepszych autorów na 70-lecie PUM pod względem cytowań i wskaźnika indeks Hirscha (opracowane przez Bibliotekę Główną na podstawie bazy Web of Science Core Collection, uwzględniające prace afiliowane na PUM, stan

na 11 czerwca 2018 r.). Zestawienie zawiera dorobek naukowy wszystkich naukowców PUM, z uwzględnieniem również naukowców emerytowanych oraz tych, którzy nadal aktywnie publikują i wciąż rozwijają polską naukę.

Wszystkim autorom wymienionym w rankingach serdecznie gratulujemy

i życzymy dalszego owocnego rozwoju nauki, a tym, których nie ma z nami, dziękujemy za wszystkie lata pracy oraz za ogromny wkład w rozwój nauki w kraju i za granicą.

Gabriela Górewicz
Izabela Kuczyńska

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

Lp.	Nazwisko	Imię	Liczba publikacji	Liczba cytowań	Indeks Hirscha
1.	Lubiński	Jan	565	21566	68
2.	Gronwald	Jacek	237	9163	44
3.	Jakubowska	Anna	236	7240	43
4.	Cybulski	Cezary	225	5793	36
5.	Górski	Bohdan	137	6148	36
6.	Huzarski	Tomasz	176	5210	36
7.	Byrski	Tomasz	130	4352	32
8.	Dębniak	Tadeusz	120	3220	29
9.	Domagała	Wenancjusz	96	1872	27
10.	Machaliński	Bogusław	187	2791	26
11.	Drożdżik	Marek	189	2347	25
12.	Samochowiec	Jerzy	188	1963	24
13.	Kurzawski	Mateusz	147	1757	23
14.	Kurzawski	Grzegorz	92	1742	23
15.	Safranow	Krzysztof	374	2532	23
16.	Milkiewicz	Piotr	161	1597	21
17.	Pawlik	Andrzej	201	1609	21
18.	Chlubek	Dariusz	207	1744	20
19.	Wokołorczyk	Dominika	55	1669	20
20.	Gawrońska-Szklarz	Barbara	89	1122	19
21.	Starzyńska	Teresa	91	1248	19
22.	Wiszniewska	Barbara	79	985	19
23.	Białecka	Monika	59	930	17
24.	Kładny	Józef	52	1272	17
25.	Urańska	Elżbieta	72	1601	17
26.	Ciechanowicz	Andrzej	158	1095	16
27.	Ciechanowski	Kazimierz	213	1083	16
28.	Dołęgowska	Barbara	120	735	16
29.	Woyke	Stanisław	43	598	16
30.	Domański	Leszek	148	764	15
31.	Dziedziejko	Violetta	106	789	15
32.	Marlicz	Wojciech	48	651	15
33.	Sikorski	Andrzej	57	823	15
34.	Marlicz	Krzysztof	34	531	15
35.	Baranowska-Bosiacka	Irena	98	782	14
36.	Lener	Marcin	27	952	14

Lp.	Nazwisko	Imię	Liczba publikacji	Liczba cytowań	Indeks Hirscha
37.	Menkiszak	Janusz	61	1087	14
38.	Wójcicki	Jerzy	105	702	14
39.	Chosia	Maria	38	461	13
40.	Grzywacz	Anna	65	530	13
41.	Honczarenko	Krystyna	32	677	13
42.	Machalińska	Anna	37	377	13
43.	Miazgowski	Tomasz	55	870	13
44.	Ostrowski	Marek	105	699	13
45.	Złowocka-Perłowska	Elżbieta	20	829	13
46.	Czerny	Bogusław	64	486	12
47.	Gutowska	Izabela	81	620	12
48.	Jakubowska	Katarzyna	47	410	12
49.	Kaczmarczyk	Mariusz	80	558	12
50.	Lubkowska	Anna	44	428	12
51.	Marchlewicz	Mariola	51	568	12
52.	Milkiewicz	Małgorzata	65	419	12
53.	Olszewska	Maria	42	382	12
54.	Rzepka-Górska	Izabella	41	545	12
55.	Tarnowski	Maciej	52	588	12
56.	Tołoczko-Grabarek	Aleksandra	23	930	12
57.	Żyluk	Andrzej	60	431	12
58.	Białek	Andrzej	47	441	11
59.	Brzosko	Marek	112	675	11
60.	Chudecka-Głaz	Anita	48	349	11
61.	Giżewska	Maria	33	289	11
62.	Kucharska-Mazur	Jolanta	44	386	11
63.	Paczkowska	Edyta	50	651	11
64.	Różański	Jacek	61	326	11
65.	Syrenicz	Anhelli	50	310	11
66.	Walczak	Mieczysław	63	343	11
67.	Zajączek	Stanisław	40	439	11
68.	Zdziarska	Barbara	49	695	11
69.	Machoy	Zygmunt	60	465	11
70.	Samochowiec	Leonidas	78	483	11

KONFERENCJA REKTORÓW AKADEMICKICH UCZELNI MEDYCZNYCH W SZCZECINIE

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie w dniach 13–15 czerwca 2018 r. był organizatorem Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych (KRAUM). Do Szczecina przyjechali rektorzy polskich uczelni medycznych: prof. dr hab. Przemysław Jałowicki, przewodniczący KRAUM, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach; prof. dr hab. Radziśław Kordek, zastępca przewodniczącego KRAUM, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku; prof. dr hab. Adam Krętowski, Uniwersytet Medyczny w Łodzi; prof. dr hab. Grażyna Odrowąż-Sypniewska, prorektor ds. Collegium Medicum, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy; prof. dr hab. Marcin Gruchała, Gdański Uniwersytet Medyczny; prof. dr hab. Tomasz Grodzicki, prorektor ds. Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; prof. dr hab. Andrzej Drop, Uniwersytet Medyczny w Lublinie; prof. dr hab. Andrzej Tykarski, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu; prof. dr hab. Mirosław Wielgoś, Warszawski Uniwer-

sytyet Medyczny; prof. dr hab. Marek Ziętek, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu; prof. dr hab. Wojciech Maksymowicz, prorektor ds. Collegium Medicum, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Gospodarzem spotkania był prof. dr hab. Bogusław Machaliński, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie.

Gość specjalny KRAUM Jakub Berzowski, zastępca dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego

w Ministerstwie Zdrowia, przedstawił priorytety resortu, którymi są kształcenie pielęgniarek i lekarzy oraz optymalizacja kompetencyjna kadr medycznych. Profesor Piotr Czaundera, przewodniczący zespołu ds. opracowania projektu koncepcji organizacji i funkcjonowania Narodowego Instytutu Onkologii, zaprezentował projekt Narodowej Sieci Onkologii, przygotowany na wniosek ministra zdrowia, który zakłada powołanie Krajowych Ośrodków Koordynujących, Wojewódzkich Ośrodków Koordynujących, Centrów Kompetencji i Centrów Doskonałości.

Członkowie KRAUM zaproponowali wykreślenie z pkt V.1 – w tabeli 5.1.1 oraz z pkt V.3 – w tabeli 5.3.2 Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, w określonych dla Polski wykazach dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji w zakresie podstawowego kształcenia medycznego oraz podstawowo-

wego kształcenia lekarsko-dentystycznego, wymogu ukończeniu stażu podyplomowego.

Wiele miejsca w dyskusji poświęcono kształceniu w języku angielskim na kierunku lekarskim oraz akredytacji uczelni medycznych przez National Committee on Foreign Medical Education and Accreditation, amerykańską komisję Departamentu Stanu USA.

Rektorzy dyskutowali również o corocznym Rankingu Szkół Wyższych Perspektyw i kryteriach oceny uczelni medycznych. Obecnie na spotkaniu Waldemarowi Siwińskiemu, prezesowi Fundacji Edukacyjnej Perspektywy, zgłosili liczne zastrzeżenia dotyczące stosowanych warunków oceny uczelni medycznych, głównie w kategoriach prestiżu, publikacji naukowych i współpracy z gospodarką. KRAUM wyznaczył przedstawiciela, który będzie współpracował z Fundacją przy wypracowaniu odpowiednich warunków metodologii dla uczelni medycznych.

W związku z wprowadzaniem elektronicznym systemem zwolnień lekarskich

prof. Gertruda Uścińska, dyrektor ZUS, wraz z zespołem omawiali zasady projektu E-ZLA oraz E-składka, których celem jest optymalizacja zasad poboru składek. Rocznie w Polsce wystawia się 23 mln zwolnień lekarskich.

W ostatnim dniu obrad rozstrzygnięto konkurs SAMO-RZĄDŹ organizowany przez Komisję Wyższego Szkolnictwa Medycznego Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Zadaniem konkursu jest wyłonienie najlepszego projektu studenckiego przygotowanego przez samorządy studenckie publicznych wyższych szkół medycznych działających w Polsce. W kategorii akcja promująca zdrowie pierwsze miejsce zdobył projekt „Pokaż dziadkom” przygotowany przez studentów z Białegostoku. W kategorii wydarzenie kulturalne najlepsi byli także studenci z Białegostoku z projektem „Spotkanie pod schodkami”, w kategorii inicjatywa społeczna zwyciężył Poznań („Dzień adaptacyjny”).

*red. Kinga Brandys
rzecznik prasowy*

Zdjęcia: Foto Praktyka, Kinga Brandys

NAWA, CZYLI PROGRAMY WSPIERAJĄCE WSPÓŁPRACĘ MIĘDZYNARODOWĄ

Na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. powstała Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej z siedzibą w Warszawie. Misją Agencji jest wspieranie wymiany akademickiej i współpracy międzynarodowej w celu wzmocnienia potencjału polskiej nauki i szkolnictwa wyższego. Agencja ma za zadanie prowadzić długofalową politykę na rzecz wsparcia mobilności akademickiej oraz projakościowego umiędzynarodowienia oferty polskich uczelni m.in. przez realizację programów adresowanych do studentów i kadry naukowej tak z Polski, jak i z zagranicy.

NAWA będzie całościowo realizowała długofalową politykę państwa polskiego, dotyczącą wsparcia indywidualnej mobilności akademickiej, ukierunkowanej na wzrost potencjału dydaktycznego i naukowego. Będzie również wspierała proces umiędzynarodawiania oferty programowej uczelni oraz promowała polskie szkolnictwo wyższe oraz język polski za granicą.

Agencja będzie mogła przyznawać środki finansowe: studentom i doktorantom, uczestnikom kursów przygotowawczych do podjęcia nauki w języku polskim, pracownikom uczelni lub jednostek nauko-

■ Pomorska Akademia Medyczna po raz pierwszy w historii zdobywa brązowy medal w klasyfikacji sportowej Mistrzostw Polski Szkół Wyższych.

2008, 58

■ Profesor Mariusz Ratajczak otrzymuje doktorat honoris causa Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

■ PAM otrzymuje piąte uprawnienie do doktoryzowania, Wydział Lekarsko-Stomatologiczny będzie nadawał także stopień doktora nauk medycznych.

■ Dr hab. Bohdan Górski został laureatem Nagrody Prezesa Rady Ministrów za rozprawę habilitacyjną.

■ Wojciech Błogowski zdobył tytuł Primus Inter Pares w konkursie na Najlepszego Studenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2008, 59

■ Po raz drugi Zachodniopomorskiego Nobla otrzymuje prof. Cezary Cybulski.

■ PAM ma już 60 lat. Obchody uświetnił koncert kantatowo-oratoryjny Chóru PAM, liczne jubileuszowe wystawy, konferencje, a nawet festyn sportowy.

Prof. Bogusław Machaliński

Prof. Jerzy Samochowiec

Dr n. hum. Zofia Sawicka

wych, osobom posiadającym co najmniej stopień naukowy doktora, doktora sztuki lub równorzędny stopień uzyskany za granicą. Oprócz tego o wsparcie finansowe ze środków NAWA będą mogły się ubiegać: osoby kierowane za granicę w celu nauczania języka polskiego jako obcego, uczelnie i jednostki naukowe, organizacje pozarządowe oraz jednostki sektora finansów publicznych podejmujące działania na rzecz umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki. Nadzór nad działalnością Agencji pod względem legalności, rzetelności, celowości i gospodarności sprawuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.

Ruszyły pierwsze programy NAWA. Są to konkursy dla naukowców i doktorantów: Polskie Powroty, Program Imienia Bekkera, Mobilność Doktorantów, Wymiana Bilateralna, Oferta wyjazdowa, CEEPUS; konkursy dla instytucji: Nowoczesna Promocja Zagraniczna, Program PROM, Akademickie Partnerstwa Międzynarodowe,

Welcome to Poland; jak również konkursy dla studentów polskich i zagranicznych.

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą PUM zachęca do śledzenia strony internetowej Agencji <https://nawa.gov.pl/>, na której znajdują się informacje o terminach otwarcia konkursów oraz ich regulaminy. Pomorski Uniwersytet Medyczny wystartował z dwoma wnioskami w programach Polskie Powroty i Nowoczesna Promocja Zagraniczna. Pierwszy z nich pozwoliłby na powrót do Polski wartościowego polskiego naukowca z zagranicznym doświadczeniem, co mogłoby zwiększyć potencjał badawczy uczelni. NAWA w pełni finansuje atrakcyjne wynagrodzenie takiego pracownika naukowego przez kilka lat. Realizacja drugiego z projektów umożliwiłaby nowoczesną promocję zagraniczną PUM na świecie zarówno naukową, jak i i dydaktyczną. W zakresie projektu jest m.in. realizacja profesjonalnego filmu o PUM w języku angielskim czy zakup lady wystawienniczej

z monitorem, przydatnej na międzynarodowych targach edukacyjnych.

W kwietniu bieżącego roku, korzystając z zaproszenia PUM, NAWA zorganizowała wraz z Działem Nauki i Współpracy z Zagranicą „Dzień z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej” na PUM, podczas którego zaprezentowała swoje programy uczelniom z regionu zachodniopomorskiego. Wicedyrektor NAWA dr n. hum. Zofia Sawicka na specjalnym spotkaniu z władzami zachodniopomorskich uczelni omówiła najważniejsze aspekty funkcjonowania NAWA, zachęcając do aplikowania o granty Agencji.

Miejmy nadzieję, że Pomorski Uniwersytet Medyczny oraz inne uczelnie z regionu będą występowały z wnioskami o dofinansowanie swoich działań w zakresie relacji międzynarodowych, co przełoży się na wzrost umiędzynarodowienia i podniesie jakość naszych uczelni.

*Iwona Ciechanowicz
Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą
Zdjęcia Foto Praktyka*

SPOTKANIE Z PRZEDSTAWICIELAMI KRAJOWEJ IZBY FIZJOTERAPEUTÓW

W dniu 20 marca 2018 r. odbyło się spotkanie członków Krajowej Izby Fizjoterapeutów (KIF) z pracownikami Wydziału Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Wzięła w nim udział prof. Beata Karakiewicz, dziekan WNoZ, prof. PUM Anna Lubkowska, kierownik Zakładu Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej, dr hab. Iwona Rotter, kierownik Zakładu Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej wraz z pracownikami: dr n. zdr. Hanną Mosiejczuk, dr n. zdr. Anną Mikołajczyk, dr n. zdr. Magdaleną Ptak, dr n. zdr. Aleksandrą Szylińską, oraz pracownicy Zakładu Rehabilitacji Narządu Ruchu. Z ramienia KIF w spotkaniu uczestniczyli wiceprezes KIF dr Zbigniew Wroński, wiceprezes KIF ds. medycyny fizykalnej i balneoklimatologii oraz fizjoterapii uzdrowiskowej Jacek Koszela oraz członkowie KIF z województwa zachodniopomorskiego mgr Małgorzata Marjańska oraz mgr Grzegorz Zyzek.

Podczas dwugodzinnych obrad poruszono tematy związane z dydaktyką studentów

studiów jednolitych magisterskich, takie jak: Państwowy Egzamin Fizjoterapeutyczny, standardy kształcenia przeddyplomowego, procedury tworzenia standardów, praktyki międzyroczne (opiekunowie, dzienniczki praktyk), prawo wykonywania zawodu, akredytacja studiów jednolitych magisterskich, metody oceny jakości kształcenia, specjalizacje kierunkowe, rekrutacja na studia jednolite magisterskie (egzamin wstępny).

W trakcie spotkania dyskutowano również o przyszłości zawodu fizjoterapeuty. Wyrażono obawy dotyczące nieprawidłowości lub braku prowadzenia dokumentacji medycznej przez fizjoterapeutów i związanymi z tym aspektami prawnymi oraz odpowiedzialnością zawodową. Wyrażono opinie podkreślające konieczność prowadzenia dokumentacji medycznej.

Po południu władze KIF spotkały się z licznie zgromadzonymi przyszłymi fizjoterapeutami studiującymi na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym. Studenci reprezentowani byli przez przedstawicieli wszystkich roczników. Tych najstarszych,

Spotkanie przedstawicieli KIF ze studentami fizjoterapii na PUM

60. numer na 60-lecie PAM

■ Rektorzy PAM, prof. prof.: Zbigniew Jańczuk, Tadeusz Brzeziński, Sylwester Kowalik, Seweryn Wiechowski, Krzysztof Marlicz, Wenancjus Domagała i Przemysław Nowacki, wspominali swoje kadencje i zastanawiali się, czy coś by w nich zmienili.

■ Malarz rektorów PAM dr Mieczysław Chruściel opowiadał, jak powstawały portrety naszych rektorów.

■ Jak wyglądały kiedyś i jakie są teraz obiekty PAM – krótka historia budynków uczelni.

2008, 61

■ Centralna inauguracja roku akademickiego uczelni medycznych 2008/2009 odbyła się w PAM, z udziałem rektorów i reprezentantów studentów wszystkich uczelni medycznych w Polsce.

Tytuł doktora honoris causa otrzymali prof. Krzysztof Marlicz oraz prof. Seweryn Wiechowski.

■ Konferencja naukowa, posiedzenia KRAUM, koncerty, wystawy, festyn sportowy, zjazd absolwentów – PAM świętował swoje 60-lecie.

Spotkanie z przedstawicielami Krajowej Izby Fizjoterapeutów.

Od lewej: dr Magdalena Ptak (ZRMiFK), dr Anna Mikołajczyk-Kocięcka (ZRMiFK), mgr Małgorzata Marjańska (KIF), dr Hanna Mosiejczuk (ZRMiFK), mgr Grzegorz Żyzek (KIF), dr Zbigniew Wroński (KIF), dr hab. Iwona Rotter (ZRMiFK)), prof. PUM Anna Lubkowska (ZDFiMF), dr Aleksandra Szylińska (ZRMiFK), Jacek Koszela (KIF).

którzy niedługo, opuszczając uczelnię, znajdą się w nowej rzeczywistości, oraz tych najmłodszych, którzy w obecnym roku akademickim rozpoczęli edukację w zawodzie, kończącą się pierwszym w historii Państwo-

wym Egzaminem Fizjoterapeutycznym. Pytań padło wiele. Dotyczyły one wspomnianych wcześniej kwestii egzaminów końcowych, wysokości składki, nostryfikacji dyplomów za granicą oraz uzyskiwania samo-

dzielności zawodowej po uzyskaniu dyplomu fizjoterapeuty.

*dr n. zdr. Magdalena Ptak
Zakład Rehabilitacji Medycznej
i Fizjoterapii Klinicznej
Zdjęcia: Magdalena Ptak,
archiwum Zakładu*

OTWARCIE BANKU MLEKA KOBIECEGO

Dnia 24 maja 2018 r. został oficjalnie otwarty pierwszy na terenie północno-zachodniej Polski Bank Mleka Kobięcego. W otwarciu uczestniczyli wszyscy ludzie dobrej woli, którzy przyczynili się do jego powstania. Uroczystość była podzielona na część oficjalną, zwiedzanie banku oraz konferencję naukową związaną tematycznie z profilaktyką prozdrowotną oraz funkcjonowaniem banków mleka kobiecego. Sala wykładowa Międzywydziałowego Centrum Dydaktyki nr 1 pękała w szwach, byli goście nie tylko ze Szczecina, z naszego województwa, ale i z Warszawy, Wrocławia, a nawet liczną grupą przybyli goście z Niemiec. Wszystkich witał i przemawiał dyrektor SPSK-2

mgr Marcin Sygut oraz rektor PUM prof. Bogusław Machaliński. Krótkie

przemówienie miał również zastępca prezydenta Szczecina Krzysztof Soska.

Z ramienia Rotary – głównego sponsora banku, wystąpiła Beata Piątak, prezes zarządu stowarzyszenia Rotary Club Szczecin Center, oraz dr hab. Karolina Kędzierska-Kapuz, która była głównym kołem napędowym pozyskania pieniędzy na zakup sprzętów niezbędnych do funkcjonowania banku. Na zakończenie pierwszej części autorka niniejszego tekstu przedstawiła krótki rys historyczny banków mleka kobiecego oraz kolejne powstania naszego banku.

Następnie wszyscy zainteresowani udali się do bloku 20 Szpitala na Pomorzanach, gdzie na trzecim piętrze znajduje się bank z tym co najcenniejsze. Dyrektor mgr Marcin Sygut odsłonił tablicę darczyńców, co było równoznaczne z symbolicznym, ale i oficjalnym otwarciem Banku Mleka Kobięcego. Goście mieli okazję zapoznać się z zasadami działania banku oraz zgromadzonymi urządzeniami, bo bank mleka to minilaboratorium z bardzo bogatym w sprzęty wyposażeniem. Po oficjalnym otwarciu na wszystkich czekał smaczny poczęstunek. Po krótkiej przerwie zainteresowani wzięli udział w konferencji naukowej pt. „mLEKO-Bank z tym, co najcenniejsze”, podczas której przedstawiono wykłady na temat możliwych działań promujących zdrowie w czasie ciąży i w okresie noworodkowym, a koledzy z innych ośrodków dzielili się własnymi doświadczeniami związanymi z funkcjonowaniem banków mleka.

Inicjatywa powstania banku mleka kobiecego narodziła się około 10 lat temu, kiedy ówczesny kierownik Kliniki Patologii Noworodka prof. Jacek Rudnicki, zauważając potrzeby wcześniaków i doceniając rolę pokarmu kobiecego w ich rozwoju, starał się znaleźć miejsce i środki na uruchomienie tego rodzaju placówki.

Czym zatem są banki mleka kobiecego? Przede wszystkim są instytucjami non profit powstającymi przy oddziałach intensywnej terapii i patologii noworodków. Ich celem jest pozyskiwanie od honorowych dawczyń mleka kobiecego dla małych wcześniaków i chorych dzieci, które nie mogą być karmione pokarmem własnych matek. Brak właściwej ilości pokarmu kobiecego w pierwszych dniach po porodzie przedwczesnym jest zjawiskiem bardzo powszechnym (organizm kobiety po porodzie wcześniaka nie jest gotowy na tak szybką produkcję pokarmu). Z drugiej strony wcześniaki, szczególnie te ze skrajnie małą urodzeniową masą ciała, nie tolerują sztucznych mieszanek mlecznych w tych najważniejszych, pierwszych, krytycznych dniach swojego życia. Mieszanki te pozbawione są czynników wzrostu, komórek macierzystych i wielu innych składników, które można znaleźć tylko w pokarmie kobiecym. Wykazano, że karmienie wcześniaków pokarmem kobiecym zmniejsza ryzyko wystąpienia poważnych powikłań ze strony przewodu

2008, 62

■ Powstaje nowy wydział PAM – Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej. Obowiązki dziekana na do czasu przeprowadzenia wyborów będzie pełnił dr hab. Jacek Gronwald.

■ Doktor Maria Ilnicka-Mądry, dyrektor Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 PAM w Szczecinie, zwyciężyła w dziewiątej edycji prestiżowego konkursu „Sukces roku w ochronie zdrowia – liderzy medycyny” w kategorii Menedżer Roku w Ochronie Zdrowia SPZOZ.

■ Laboratorium Katedry Farmakologii uzyskało certyfikat potwierdzający zgodność systemu zarządzania jakością w Laboratorium z normą ISO 9001:2000 w zakresie: oznaczania stężeń leków, alkoholu etylowego i wykrywania narkotyków w płynach biologicznych; badania polimorfizmu genów oraz farmakokinetyki, dostępności biologicznej i biorównowagi leków.

2009, 63

■ Profesor Dariusz Chlubek, kierownik Katedry Biochemii i Chemii Medycznej, został wybrany na wiceprezydenta prestiżowego towarzystwa naukowego Society for Fluoride Research.

pokarmowego, w tym najważniejszego, jakim jest martwicze zapalenie jelit prowadzące do perforacji i zgonu dziecka. Karmienie pokarmem kobiecym zmniejsza również ryzyko rozwoju infekcji, a także chorób cywilizacyjnych.

Dziesięć lat temu powstanie banku okazało się niemożliwe. Idea jednak pozostała i kiedy cztery lata temu pisząca te słowa objęła kierownictwo kliniki, ponownie zaczęła czynić starania, aby tę szczytną ideę wdrożyć w życie. Droga do celu nie była prosta, ale przeciwnie – kręta, długa i wyboista. Instytucje, osoby, do których zwracano się o pomoc, dostrzegały potrzebę stworzenia takiej placówki, ale nie były skłonne do przekazania na ten cel środków pieniężnych. Dopiero spotkanie z dr hab. Karoliną Kędzierską-Kapuzą i ogromne wsparcie rotarian odwróciło tę złą passę.

Dzięki międzynarodowemu grantowi autorstwa doc. Karoliny Kędzierskiej-Kapuzy, szeregom inicjatyw, jak np. organizacja charytatywnego koncertu Mietka Szcześniaka, udało się zgromadzić kwotę 280 tys. zł.

Kolejną osobą, która wyciągnęła pomocną dłoń, był zastępca prezydenta Szczecina Krzysztof Soska, za sprawą którego Urząd Miasta przekazał na zakup niezbędnego dla funkcjonowania banku sprzętu kwotę 150 tys. zł. Od samego początku starań ideę wspierał dyrektor szpitala Marcin Sygut, który obiecał ponieść koszty utrzymania placówki. Pozostało tylko znaleźć odpowiednie pomieszczenie, a w zasadzie dwa pomieszczenia. Niestety, budynek, w którym znajduje się Klinika Patologii Noworodka, takich pomieszczeń nie miał. Po roku „poszukiwawczych wycieczek” z pracownikami dyrekcji szpitala, kanclerzem

mgr. inż. Krzysztofem Goralskim, okazało się, że wolnych przestrzeni nie ma również w całym szpitalu. Jediną szansą było czasowe wypożyczenie pomieszczeń od innych zakładów. Tu z pomocą przyszedł najpierw prof. Krzysztof Borowiak, a następnie prof. Jan Lubiński, którzy za zgodą i przy poparciu rektora prof. Bogusława Machalińskiego udostępnili po jednym pomieszczeniu. Potem wszystko potoczyło się już szybko: szybki remont, szybka dostawa sprzętu, szybkie szkolenie zaangażowanego i chętnego do działania personelu, chętnie do dzielenia się pokarmem mamy i... już jest, działa, służy najmniejszym naszym pacjentom, a lada moment będzie służył również wcześniakom z innych szpitali regionu.

*dr hab. prof. PUM Beata Łoniewska
Klinika Patologii Noworodka*

Zdjęcia: Piotr Krywan, archiwum Kliniki

POSTĘPY W TRANSPLANTOLOGII, HEMATOLOGII I TERAPII KOMÓRKOWEJ

W dniach 17 i 18 maja 2018 r. w Rektoracie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Rybackiej w Szczecinie miała miejsce konferen-

cja naukowo-szkoleniowa „Postępy w transplantologii, hematologii i terapii komórkowej”. Konferencję objął patronatem Pomorski Uniwersytet

Medyczny w Szczecinie. Wzięli w niej udział czołowi polscy i europejscy hematolodzy, którzy w ciągu dwóch dni zaprezentowali swoje najnowsze osiągnięcia oraz dyskutowali na temat wyzwań w leczeniu chorób krwi, przeszczepiania komórek krwiotwórczych oraz terapii komórkowych.

Obrady otworzył prof. Bogusław Machaliński, rektor PUM, jako przewodniczący Komitetu Naukowego i Organizacyjnego oraz gospodarz konferencji. Zwrócił uwagę na ogromny postęp, jaki dokonuje się w leczeniu chorób hematologicznych, transplantacji komórek krwiotwórczych, i nowe możliwości zastosowania terapii komórkowych. Wykłady inauguracyjne wygłosili prof. Wiesław W. Jędrzejczak, kierow-

Prof. Roman Hajek

nik Katedry i Kliniki Hematologii, Onkologii i Chorób Wewnętrznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, konsultant krajowy w dziedzinie hematologii, oraz prof. Roman Hajek z Zakładu Hematoonkologii Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie (Czechy).

W swoim wystąpieniu prof. Jędrzejczak w niezwykle interesujący i przejrzysty sposób przedstawił współczesne koncepcje leczenia nowotworów. Światowej sławy ekspert, prof. Roman Hajek, omówił rolę transplantacji autologicznych komórek krwiotwórczych w leczeniu pacjentów ze szpiczakiem plazmocytowym w świetle najnowszych doniesień w tej dziedzinie. Przedstawił dane dotyczące korzyści z zastosowania autologicznej transplantacji u cho-

rych ze szpiczakiem w erze terapii opartych na nowoczesnych lekach.

Pierwsza sesja dotyczyła transplantacji komórek krwiotwórczych. Rozpoczął ją prof. Mirosław Markiewicz, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. W trakcie swojego wykładu omówił podstawy układu zgodności tkanekowej oraz zasady doboru dawcy komórek krwiotwórczych do przeszczepienia. Kolejnym prelegentem był prof. Sebastian Giebel, kierownik Kliniki Transplantacji Szpiku i Onkohematologii w Gliwicach, który zajął się niezwykle aktualnym tematem, jakim jest transplantacja komórek krwiotwórczych od dawców haploidentycznych. W swoim wykładzie przedstawił najnowsze informacje dotyczące tej dynamicznie rozwijającej się metody terapii, jej zalety oraz wyzwania związane ze stosowaniem tego sposobu leczenia. Następnym prelegentem była prof. Lidia Gil z Kliniki Hematologii i Chorób Rozrostowych Układu Krwiotwórczego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, która omówiła bardzo ważne zagadnienia występowania, profilaktyki i leczenia zakażeń po transplantacji autologicznych komórek krwiotwórczych.

Drugą sesję rozpoczął prof. Grzegorz Basak z Kliniki Hematologii, Onkologii i Chorób Wewnętrznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Jego wykład dotyczył najbardziej gorącego tematu w hematologii, mianowicie terapii za pomocą

Dr Heros David Musial, dr hab. Artur Jurchyszyn, prof. Barbara Zdziarska, prof. Bogusław Machaliński, prof. Wiesław Jędrzejczak

2009, 64

- Profesor Jan Lubiński został bohaterem 20-lecia w kategorii Człowiek, w konkursie zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski przy współudziale „Kuriera Szczecińskiego”.
- Zachodniopomorskiego Nobla w dziedzinie nauk medycznych otrzymała dr hab. Monika Białecka z Katedry Farmakologii.
- Michał Post, student piątego roku Wydziału Lekarskiego, został laureatem konferencji naukowej dla studentów medycyny i młodych lekarzy 4th Baltic Sea Conference in Medical Sciences, pokonując ponad 600 uczestników z 20 krajów.
- Profesor Jerzy Samochowiec został wybrany na członka Zarządu Europejskiego Towarzystwa Badania Uzależnienia od Alkoholu ESBRA (European Society of Biological Research on Alcoholism).

2009, 65

- Pomorska Akademia Medyczna uzyskała kolejne, szóste już prawo do nadawania stopnia naukowego doktora. Wydział Nauk o Zdrowiu zdobył uprawnienie do nadania tytułu doktora nauk o zdrowiu. Uzyskanie

CAR T cells, genetycznie zmodyfikowanych limfocytów T wyposażonych w chimeryczne receptory skierowane przeciwko antygenom nowotworowym. Prezentacja wzbudziła ożywioną dyskusję nad ich dostępnością oraz kosztami związanymi z zastosowaniem tej metody immunoterapii.

Profesor Dariusz Borucki, dyrektor medyczny Polskiego Banku Komórek Macierzystych, w swojej bardzo interesującej prezentacji omówił możliwości zastosowania komórek mezenchymalnych ze sznura pępowiny w leczeniu choroby przeszczep przeciw gospodarzowi (GVHD). Kolejnym prelegentem był prof. Artur Jurczyszyn z Kliniki Hematologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, który przedstawił postępowanie w wyjątkowych sytuacjach klinicznych w szpiczaku plazmocytowym. Szczególnie interesująca była część wykładu dotycząca jego własnych doświadczeń i analizy podgrup pacjentów z różną manifestacją szpiczaka plazmocyto-

Ostatnia sesja pierwszego dnia konferencji dotyczyła zagadnień hematologicznych. Profesor Tadeusz Robak z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przedstawił nowe metody leczenia przewlekłych białaczek limfoidalnych. Profesor Iwona Hus z Kliniki Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku szpitala klinicznego w Lublinie w sposób kompleksowy, a jednocześnie bardzo przejrzysty omówiła współczesne standardy leczenia chłoniaka grudkowego, jak również najnowsze doniesienia dotyczące skuteczności podlegających aktualnie ocenie nowych terapii. Pierwszy dzień konferencji zamknął wykład prof. Barbary Zdziarskiej, kierownik Kliniki Hematologii i Transplantacji PUM, która przedstawiła historię, a także ważne aspekty techniczne oraz współczesne miejsce badania szpiku w diagnostyce chorób hematologicznych. Wskazała

również na możliwości wykorzystania tego badania w przyszłości z zastosowaniem nowych metod cytogenetyki oraz biologii molekularnej.

Drugi dzień konferencji rozpoczął wykład dr. Grzegorza Charlińskiego, kierownika Oddziału Hematologii Szpitala Miejskiego w Toruniu. Wykład obejmował przegląd możliwości zastosowania nowego leku immunomodulującego, pomalidomidu, w leczeniu nawrotowego/opornego szpiczaka plazmocytoowego. Oprócz wyjaśnienia mechanizmów działania pomalidomidu, dr Grzegorz Charliński przedstawił najnowsze dane kliniczne dotyczące skuteczności zastosowania tego leku w monoterapii oraz terapii skojarzonej u pacjentów z nawrotnym szpiczakiem plazmocytoowym.

Natępny wykład autorstwa prof. Bogusława Machalińskiego oraz dr hab. Edyty Paczkowskiej wygłoszony został przez dr hab. Edytę Paczkowską z Kliniki Hematologii z Oddziałem Transplantacji Szpiku SPSK-1 PUM w Szczecinie. Obejmował aspekty patofizjologiczne istotnego problemu, jakim jest neuropatia w przebiegu szpiczaka plazmatycznego, występująca również jako działanie niepożądane nowoczesnych terapii przeciwszpiczakowych. Drugi dzień konferencji zakończyła transmisja na żywo wykładu prof. Janosa Sinko z Zakładu Chemioterapii Narodowego

Instytutu Onkologii w Budapeszcie. Profesor Sinko omówił problem profilaktyki zakażeń grzybiczych i cytomegalowirusowych w hematoonkologii.

Szczecińska konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno ze strony osób zawodowo związanych z hematologią, jak i studentów Wydziału Lekarskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, wydano ponad 100 certyfikatów uczestnictwa. Warto zwrócić uwagę na fakt, że konferencja była nie tylko wyjątkową okazją do zaprezentowania najnowszych osiągnięć i wyzwań transplantologii, hematologii oraz terapii komórkowej, ale również miejscem spotkania wybitnych specjalistów, czołowych polskich hematologów. Wszystkie wykłady dotyczyły niezwykle ważnych aspektów z zakresu tych dziedzin i były zaprezentowane w znakomity sposób. Konferencji towarzyszyły również stoiska wystawiennicze firm: Celgene, Astellas, Fresenius Medical Care, MSD, Novartis, Polski Bank Komórek Macierzystych, Roche, Janssen, Sanofi, a uczestnicy konferencji otrzymali certyfikaty uczestnictwa oraz przyznano im punkty edukacyjne. Serdecznie zapraszamy i zachęcamy do udziału w kolejnej edycji konferencji za dwa lata.

*dr hab. Edyta Paczkowska
Zakład Patologii Ogólnej
Zdjęcia Foto Praktyka*

XXIV ZJAZD I XXXV KONFERENCJA POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHIRURGII ONKOLOGICZNEJ – REMINISCENCJE

W dniach 17–19 maja 2018 r. w hali Netto Arena w Szczecinie odbyły się XXXV Konferencja i XXIV Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Pracami Komitetu Naukowego oraz Komitetu Organizacyjnego kierował prof. Józef Kładny – prezes PTChO kadencji 2016–2018. Zjazd i konferencja odbyły się pod patronem honorowym prezydenta Szczecina Piotra Krzystka oraz rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie prof. Bogusława Machalińskiego. W zjeździe wzięło udział około 600 lekarzy na co dzień zajmujących się leczeniem chorych na nowotwory. Wprawdzie w znakomitej większości byli to chirurdzy onkolodzy, ale wysłuchaliśmy też wykładów naszych przyjaciół zajmujących się chemioterapią, radioterapią oraz specjalistów diagnostów, w tym radiologów. Ponadto uczestniczkami były pielęgniarki sprawujące opiekę nad chorymi ze stomią oraz amazonki z zespołem specjalistów lekarzy, psychologów i fizjoterapeutów, ściśle na co dzień współpracujący z tą grupą pacjentów. Ponadto około 120 osób reprezentowało firmy medyczne aktywnie zaangażowane w organizację zjazdu, a firmą koordynującą organizację tego wydarzenia od strony technicznej była Via Medica.

W przeddzień zjazdu w dniu 16 maja rozpoczęły się szkolenia w ramach dwóch kursów. Kurs tradycyjnie od lat organizowany przez PTChO, a przeznaczony dla lekarzy specjalizujących się w zakresie chirurgii onkologicznej, oraz kurs „USG piersi” i warsztaty praktyczne „Diagnostyka inwazyjna gruczołu piersiowego”. Oba kursy odbyły się w Klinice Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej SPSK-1 i cieszyły się dużym powodzeniem.

Po zakończeniu kursów w dniu 17 maja, tuż przed rozpoczęciem XXXV konferencji

PTChO, w hali Netto Arena odbył się wykład special lecture, wybitnego specjalisty w zakresie leczenia nowotworów przełyku prof. Jana van Lanschota z Rotterdamu; sesję poprowadzili prof. Wojciech Polkowski z Lublina oraz prof. Tomasz Grodzki i prof. Józef Kładny ze Szczecina.

Polskie Towarzystwo Chirurgii Onkologicznej pielęgnuje tradycję organizowania konferencji stanowiącej swego rodzaju wstęp do głównych obrad zjazdu. Po raz pierwszy taką konferencję zorganizowała przed 35 laty Sekcja Chirurgii Onkologicznej Towarzystwa Chirurgów Polskich, która po 10 latach przekształciła się w Polskie Towarzystwo Chirurgii Onkologicznej. Głównym tematem obrad XXXV konferencji w Szczecinie był Breast Cancer Unit – zagadnienie niezwykle aktualne z uwagi na tworzące się obecnie tego rodzaju jednostki w Polsce, mające wzorem krajów zachodnich zapewnić chorym na raka piersi najwyższej jakości diagnostykę i leczenie w zespołach wielodyscyplinarnych.

W trakcie sesji prowadzonej przez prof. Dawida Murawę, prof. Agnieszkę Kołacińską i dr Małgorzatę Talerczyk wysłuchano sześciu wykładów, co w połączeniu z dyskusją pozwoliło wymienić poglądy i doświadczenia dotyczące organizacji tych jednostek na terenie Polski. Świetnym uzupełnieniem był wykład Marka Budnera z Niemiec, który w swoim wystąpieniu przedstawił, jak organizacja tego rodzaju jednostek wygląda za naszą zachodnią granicą.

Po zakończeniu XXXV Konferencji PTChO, o godz. 18 w Filharmonii Szczecińskiej odbyła się inauguracja XXIV Zjazdu PTChO, którą otworzył prezes prof. Józef Kładny, wygłaszając okolicznościowe słowa powitania. W trakcie inauguracji życzenia owocnych obrad i niezapomnianych wrażeń

szóstego uprawnienia pozwoliło PAM na złożenie wniosku o zmianę nazwy uczelni na uniwersytet tzw. przymiotnikowy, w naszym przypadku medyczny. PAM stanie się PUM-em.

■ Zaczynamy kolejny rok akademicki. Podczas inauguracji wykład „Bla-ski i cienie radiologii stomatologicznej” wygłosiła prof. Grażyna Wilk.

■ Doktor hab. Tadeusz Dębniak z Zakładu Genetyki i Patomorfologii został siódmym laureatem nagrody im. Tomasa Jakuba Michalskiego za cykl prac dotyczących predyspozycji genetycznej do zapadania na nowotwory różnych narządów.

■ Profesor Zygmunt Machoy został uhonorowany medalem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk „Veritate et Scientia” za zasługi w rozwoju naukowym biochemii lekarskiej w Wielkopolsce.

2009, 66

■ Profesor Jan Lubiński zdobył tytuł Szczupaka 2009.

■ Z inicjatywy studenta Piotra Jachimiaaka PAM odwiedził Hunter Patch Adams, lekarz kłown o niekonwencjonalnym podejściu do pacjenta, prekursor terapii śmiechem.

z pobytu w Szczecinie do zgromadzonych skierowali również patroni honorowi XXIV Zjazdu PTChO – prezydent Szczecina Piotr Krzystek oraz rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie prof. Bogusław Machaliński.

Szczególnym akcentem tej części inauguracji była chwila wspomnień poświęcona obecnemu na sali prof. Andrzejowi Kułakowskiemu, twórcy w 1983 r. Sekcji Chirurgów Onkologów przy Towarzystwie Chirurgów Polskich, która następnie w 1995 r., dzięki jego staraniom, przekształciła się w Polskie Towarzystwo Chirurgii Onkologicznej. Profesor Andrzej Kułakowski w kilku słowach opowiedział o swoich związkach ze Szczecinem, poczynając od wczesnych lat powojennych, wspomniawszy również o dwóch zjazdach PTChO, które odbyły się w województwie zachodniopomorskim. W roku 1986 zjazd w Szczecinie zorganizował doc. Marian Borowski, w roku 2011 prof. Józef Kładny był organizatorem zjazdu w Międzyzdrojach. Na zakończenie organizatorzy wręczyli prof. Andrzejowi Kułakowskiemu kwiaty i upominek podkreślający rolę założyciela PTChO, a zebrani zaśpiewali profesorowi tradycyjne „Sto lat”.

Kolejnym punktem programu było wręczenie nagród za najlepsze plakaty i wygłoszone prace ustne, przedstawiane na XXIII Zjeździe PTChO w Łodzi w 2017 r.

Następnie prof. Piotr Rutkowski i prof. Wojciech Wysocki jako przed-

stawiciele Kapituły Medalu „Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej” wręczyli to wyróżnienie prof. Piotrowi Richtrowi z Krakowa, dr. Rafałowi Ucińskiemu ze Szczecina i prof. Krzysztofowi Zieniewiczowi z Warszawy.

Po wręczeniu medali przystąpiono do nadania tytułu Członka Honorowego PTChO. Tytuł ten w 2018 r. przyznano prof. Annie Nasierowskiej-Guttmejer – wnioskodawcą był prof. Wojciech Zegarski, oraz prof. Janowi Lubińskiemu – wnioskodawcą był prof. Józef Kładny.

Dyplom Członka Honorowego PTChO oraz tradycyjną złotą odznakę stowarzyszenia wręczyli prof. Janowi Lubińskiemu prezes i sekretarz PTChO prof. Józef Kładny i prof. Sławomir Mrowiec. Profesor Anna Nasierowska-Guttmejer nie mogła uczestniczyć w uroczystości ze względów zdrowotnych i w tej sytuacji przyznane wyróżnienie odbierze na jubileuszowym XXV zjeździe PTChO w Warszawie.

Następnie przystąpiono do sesji inauguracyjnej, którą poprowadzili prof. Wojciech Polkowski i prof. Józef Kładny. Wykładowcami byli prof. Wojciech Zegarski – wykład „Chirurgia moją pasją”, oraz prof. Jan Lubiński – wykład „Leczenie dziedzicznego raka piersi”.

Występ młodych artystów z Domu Kultury w Goleniowie, tworzących zespół Wood and Brass Band, zakończył oficjalną część inauguracji.

Dalsza część XXIV zjazdu odbyła się w dniach 18 i 19 maja w hali Netto

Arena w Szczecinie. Jego urozmaicony program obejmował 20 sesji, których tematyka dotyczyła nowotworów piersi, przełyku, jelita grubego, trzustki, zaawansowanych nowotworów zlokalizowanych w miednicy, mięsaków tkanek miękkich i kości, czerniaka. Tradycyjnie odbyły się sesje prac oryginalnych i plakatowa. Omawiano aspekty prawne związane z wykonywaniem zawodu chirurga, jak też działania mające na celu efektywniejszą alokację dostępnych zasobów w onkologii. Dużym zainteresowaniem cieszyły się sesje zorganizowane dla pielęgniarek opiekujących się pacjentami ze stomią i sesje dla amatek.

Niniejsze sprawozdanie ze względów redakcyjnych nie obejmuje całości tak urozmaiconego programu, stąd też zachęcam do odwiedzania nowej strony internetowej PTChO, która została uruchomiona przed zjazdem m.in. z zamiarem publikowania wszystkich prezentacji wygłaszanych podczas XXIV Zjazdu PTChO. Pod adresem www.ptcho.pl można już teraz wysłuchać i obejrzeć wykładów i ich prezentacje, co jest zupełnie nowym rozwiązaniem w PTChO. W moim przekonaniu ten nowoczesny sposób rozpowszechniania i krzewienia wiedzy stanie się regułą w odniesieniu do wszystkich konferencji i zjazdów organizowanych przez nasze środowisko.

*prof. dr hab. Józef Kładny
Klinika Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej*

22 czerwca 2018 r. zmarł

Prof. dr hab. n. med. Seweryn Wiechowski

Wybitny polski kardiochirurg, zasłużony nauczyciel akademicki. Rektor Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie w latach 1990–1996, prorektor ds. nauki w latach 1984–1987. Kierownik Katedry i Kliniki Kardiochirurgii w latach 1972–2005. Doktor honoris causa PAM. Twórca nowoczesnej szkoły kardiochirurgii, wychowawca wielu pokoleń znakomych lekarzy. Miał 83 lata.

26 czerwca 2018 r. zmarł

Prof. dr hab. n. med. Władysław Parafiniuk

Wybitny patomorfolog i nauczyciel akademicki. Dziekan II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii PAM w latach 1987–1993, kierownik Katedry Patologii PAM w latach 1994–1998 i Zakładu Anatomii Patologicznej PAM w latach 1974–1999. Miał 89 lat.

ERNST MORITZ ARNDT
UNIVERSITÄT GREIFSWALD

Interreg
Mecklenburg-Vorpommern-Brandenburg-Polonia

Konsolidacja współpracy transgranicznej poprzez wymianę wiedzy i umiejętności w zakresie nowoczesnych metod hematologii i onkologii doświadczalnej oraz klinicznej, nr INT14

NOVEL APPROACHES IN STEM CELL-BASED THERAPIES

Prof. Bogusław Machaliński

Prof. Jesús María Prieto Valtueña

W dniu 18 maja 2018 r. na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie odbyła się Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Novel approaches in stem cell-based therapies”. Organizatorem był Zakład Patologii Ogólnej PUM. Konferencja była trzecim tego typu spotkaniem naukowym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, programu Interreg, w obecnej edycji Interreg VA. Konferencja została zorganizowana w ramach realizacji projektu „Konsolidacja współpracy transgranicznej poprzez wymianę wiedzy i umiejętności w zakresie nowoczesnych metod hematologii i onkologii doświadczalnej oraz klinicznej”, którego partnerem wiodącym jest PUM, a kierownikiem prof. Bogusław Machaliński. Projekt ten jest efektem długoletniej polsko-niemieckiej współpracy pomiędzy Zakładem Patologii Ogólnej PUM a Zakładem Hematologii i Onkologii Molekularnej Uniwersytetu Medycznego w Greifswaldzie. W ramach dwóch poprzednich projektów finansowanych ze środków programów Interreg IIIA oraz Interreg IVA, podobnie jak w aktualnym projekcie, zorganizowano międzynarodowe konferencje naukowe oraz polsko-niemieckie szkolenia z nowoczesnych metod laboratoryjnych

stosowanych w hematologii doświadczalnej, a także przeprowadzono wspólne badania naukowe. Zakres szkoleniowy aktualnego projektu został wzbogacony o staż kliniczny w zakresie przeszczepiania krwiotwórczych komórek macierzystych, który zostanie przeprowadzony w Greifswaldzie.

Celem konferencji „Novel approaches in stem cell-based therapies” było zapoznanie się z najnowszą wiedzą w dziedzinie komórek macierzystych oraz propagowanie innowacyjnych technik stosowanych w terapiach komórkowych. Spotkanie było okazją do integracji środowiska naukowego, wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami PUM a naukowcami z Polski i z zagranicy oraz rozszerzenia dotychczasowej współpracy naukowej. W trakcie konferencji przedstawiono najnowsze doniesienia dotyczące komórek macierzystych, w tym ich terapeutycznego zastosowania w różnych dyscyplinach medycyny. Wybitni eksperci polscy i zagraniczni zaprezentowali dzieł interesujących wykładów dotyczących tego dynamicznie rozwijającego się obszaru badawczego.

Obrady otworzył prof. Bogusław Machaliński, rektor PUM, jako gospodarz konferencji. Witając przybyłych gości i życząc

■ W budynku Rektora powstaje Galeria Rektorska, gdzie swoje prace mogą wystawiać amatorzy i miłośnicy piękna: fotograficy, iluminatorzy, graficy, rysownicy, malarze i inni „pozytywnie zakreśceni” – głównie osoby związane z Akademią. Jako pierwszy wystawił swoje prace prof. Przemysław Nowacki, rektor PAM, który zaprezentował 18 zdjęć z letniej wycieczki w Bieszczady.

2010, 67

■ 67. numer Biuletynu jako jedyny powstał w kolorystyce graficznej na znak żałoby po katastrofie smoleńskiej.

■ W styczniu 2010 r. dr n. med. Bożena Gorzkowicz z Zakładu Pielęgniarstwa Chirurgicznego PAM została powołana do banku ekspertów International Council of Nurses w dziedzinie środowiska pracy i wynagrodzenia. Jest pierwszą polską pielęgniarką, która znalazła się w gronie międzynarodowych ekspertów.

2010, 68

■ Laureatką Zachodniopomorskiego Nobla w dziedzinie medycyny została dr Anna Jakubowska z Zakładu Genetyki i Patomorfologii PAM, wyróżniona za nowatorskie badania

wszystkim owocnych obrad, zachęcił uczestników spotkania do wysłuchania wykładów prezentowanych przez znakomitych specjalistów z Polski, Niemiec, Hiszpanii i Stanów Zjednoczonych.

W programie konferencji wyodrębniono trzy sesje, w każdej zaprezentowano trzy niezwykle ciekawe wykłady. Pierwszą sesję rozpoczął prof. Jesús María Prieto Valtueña – dyrektor naukowy Kliniki Chorób Wewnętrznych i dyrektor Oddziału Hepatologii Kliniki Uniwersytetu Nawarry w Pampelunie (Hiszpania). W swoim wystąpieniu prof. Prieto ukazał w syntetyczny sposób ewolucję w podejściu do onkologii, jaka dokonała się na przełomie XX i XXI w. Następnie, analizując doniesienia wiodących na świecie grup badawczych, jak i swojego zespołu, skoncentrował się na współczesnych metodach leczenia nowotworów opartych na immunoterapii, terapii złożonej oraz celowanej.

Kolejnym prelegentem był prof. Józef Dulak, kierownik Zakładu Biotechnologii Medycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. W swoim charyzmatycznym wystąpieniu podsumował dotychczasowe wyniki terapii komórkowej w uszkodzeniu mięśnia sercowego na świecie. Profesor, pytając o przyszłość medycyny regeneracyjnej, nie unikał podnoszenia licznych kwestii natury etycznej. Wystąpienie spotkało się z szerokim odzewem audytorium i ożywioną dyskusją po wykładzie.

Jako trzeci prelegent wystąpił prof. Christian A. Schmidt, kierownik Zakładu Hematologii i Onkologii Molekularnej Uniwersytetu Medycznego w Greifswaldzie, który przedstawił założenia adoptywnego transferu komórek z wykorzystaniem chimerycznego receptora antygenowego (tzw. CARs). Ta nowoczesna immunoterapia nowotworów wykorzystuje pobrane od pacjentów komórki cyto-

toksyczne (limfocyty T lub NK), które poddawane są aktywacji i modyfikacjom *in vitro*, mającym na celu nasilenie rozpoznawania i zabijania komórek nowotworowych. Technika ta znajduje coraz szersze zastosowanie w licznych schorzeniach onkologicznych.

Drugą sesję rozpoczął wykład prof. Wojciecha Maksymowicza, kierownika Katedry Neurologii i Neurochirurgii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, w którym prelegent przedstawił aktualne doniesienia dotyczące zastosowania płodowych komórek macierzystych w pourazowym i niedokrwiennym uszkodzeniu mózgu. Potencjalne korzyści wypływające z terapii zestawione zostały z licznymi wątpliwościami natury technicznej, jak i etycznej.

Kolejny wykładowca prof. Teng Yang, dyrektor Laboratory of SCI, Stem Cell & Neurofacilitation Research, Harvard Medical School, Cambridge (USA), w błyskotliwej prezentacji podsumował własne badania eksperymentalne nad neurogenezą w wyniku zastosowania tlenku węgla u chorych z uszkodzeniem rdzenia kręgowego. Zaawansowane techniki obrazowania neuroregeneracji uzmysłowiły słuchaczom, jak wielki postęp dokonał się w tej dziedzinie w ostatnim czasie.

Drugą sesję zamknęła swoim wykładem prof. Leonora Bużańska (Pracownia Bioinżynierii Komórek Macierzystych, Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN). Prelegentka w ciekawy i kompleksowy sposób przeanalizowała drogę, jaką przebył świat nauki od momentu powstania koncepcji indukowanych pluripotencjalnych komórek macierzystych (iPS) do czasu ich powszechnego zastosowania w bioinżynierii.

W ostatniej sesji prof. Marcin Majka, kierownik Zakładu Transplantologii Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, w swoim wystąpieniu przedstawił potencjalne kierunki rozwoju terapii z zastosowaniem komórek macierzystych. Profesor zwrócił uwagę na potencjał drzemiący w medycynie translacyjnej, polegający na interdyscyplinarnym podejściu do badań biomedycznych, które sprawnie i bezpiecznie przekształca obiecujące odkrycia laboratoryjne w zastosowania kliniczne.

Następnie Hannes Forkel (Zakład Hematologii i Onkologii Molekularnej, Greifswald) przedstawił założenia precyzyjnej edycji genomu komórki za pomocą metody CRISPR/Cas9 i możliwości jej implementacji do zastosowań klinicznych.

Ostatni wykład zaprezentował gospodarz konferencji, prof. Bogusław Machaliński, który podsumował dotychczasowe doświadczenia w terapii komórkowej schorzeń neurodegeneracyjnych. Jednocześnie przedstawił wstępne wyniki swojego zespołu badawczego w terapii stwardnienia zanikowego bocznego (SLA) z zastosowaniem autologicznych komórek szpiku kostnego.

W opinii wykładowców i uczestników konferencja zakończyła się pełnym sukcesem merytorycznym i organizacyjnym. Wszystkim wykładom towarzyszyła ożywiona dyskusja, wskazująca na duże zainteresowanie tematami związanymi z komórkami

macierzystymi i terapiami komórkowymi. Konferencja wpłynęła niewątpliwie pozytywnie na rozwój kadry naukowej PUM i przyczyniła się do rozszerzenia i pogłębienia współpracy uczelni z jednostkami badawczymi w Polsce i za granicą. Zacieśniła ona również stosunki z niemieckim partnerem projektu realizowanego ze środków programu Interreg VA oraz wpłynęła korzystnie na promocję PUM oraz Szczecina na arenie międzynarodowej.

*dr hab. Magdalena Baśkiewicz-Hałas
Zakład Patologii Ogólnej
dr n. med. Bartłomiej Baumert
Klinika Hematologii
z Oddziałem Transplantacji Szpiku
Zdjęcia Foto Praktyka*

XIV ZACHODNIOPOMORSKIE DNI PSYCHIATRYCZNE

W dniach 18–19 maja 2018 r. w Dźwirzynie 250 szkolących się psychiatrów i psychologów spotkało się na XIV Zachodniopomorskich Dniach Psychiatrycznych. Myślą przewodnią tegorocznego spotkania była współchorobowość.

Najczęściej stosowaną definicją pojęcia współchorobowości jest definicja Wittchena: „obecność więcej niż jednego zaburzenia u danej osoby w ciągu całego życia albo w określonym okresie czasu”. Współchorobowość może dotyczyć zarówno zaburzeń psychicznych, jak i somatycznych i jest

zjawiskiem stosunkowo częstym, w sposób istotny wpływającym na obraz kliniczny zaburzeń, postępowanie terapeutyczne, rokowanie, a także koszty leczenia, stąd nasze zainteresowanie tym tematem.

Wykłady inauguracyjne zgodzili się wygłosić: krajowy konsultant ds. psychiatrii prof. Piotr Galecki wraz z prof. Agatą Szulc („Wspólny patomechanizm depresji i chorób somatycznych”) oraz, jak co roku niemal od naszej pierwszej konferencji, prof. Marek Jarema („Współchorobowość zaburzeń psychicznych”). Prelegenci omówili

nad modyfikatorami ryzyka raka u nosicieli mutacji BRCA1.

■ Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie zajęła trzecią pozycję wśród uczelni medycznych w tegorocznym rankingu szkół wyższych, a wśród wszystkich szkół wyższych zajęła miejsce 12. Otrzymała także tytuł Kuźni Kadr przyznawany uczelni, która zanotowała największe postępy w kształceniu kadr naukowych. Organizatorem rankingu jest dziennik „Rzeczpospolita” i miesięcznik „Perspektywy”.

■ Doktor Maria Gańczak z Zakładu Higieny, Epidemiologii i Zdrowia Publicznego PAM otrzymała pierwszą nagrodę za publikacje dotyczące problematyki HIV/AIDS zamieszczone w 2009 r. w czasopiśmie o najwyższym współczynniku impact factor. Nagroda przyznawana jest przez Polskie Towarzystwo Naukowe AIDS i The European AIDS Clinical Society.

■ Pomorska Akademia Medyczna, Polskie Radio Szczecin SA i IV Liceum Ogólnokształcące rozpoczęło realizację Młodzieżowej Akademii Medycznej (MAM PAM), projektu skierowanego do uczniów ostatnich klas szczecińskich liceów i techników, zachęcającego do studiowania na naszej uczelni.

Komitet Organizacyjny, od lewej: Paweł Liśkiewicz, Piotr Podwalski, Sylwia Roszkiewicz, Michał Wroński, Jerzy Samochowiec, Agnieszka Biernat, Justyna Pełka-Wysiecka, Artur Reginia, Anna Sadkowska

współchorobowość z kręgu zaburzeń afektywnych oraz, nie zawsze oczywiste, mechanizmy etiologiczne zaburzeń somatycznych i psychicznych. Planując kolejne wykłady, staraliśmy się wyczerpać temat współchorobowości, stąd ich tematyka dotyczyła zagadnień z zakresu psychiatrii klinicznej, neurologii, orzecznictwa sądowo-psychiatrycznego, dietytyki i zaburzeń seksualnych. Przedstawili je wybitni prelegenci z całej Polski.

W ramach Zachodniopomorskich Dni Psychiatrycznych po raz kolejny zorganizowaliśmy Forum Psychiatrii Środowiskowej. Jest to nasza lokalna

platforma dająca możliwość wymiany doświadczeń kolegom zajmującym się psychiatrią środowiskową w naszym regionie. W bieżącym roku swoją pracę w środowisku prezentowali koledzy i koleżanki z ośrodka szczecińskiego, kołobrzeskiego i koszalińskiego, a szczególnie duże zainteresowanie wzbudziła autoprezentacja asystentów zdrowienia z ośrodka kołobrzeskiego.

Pewną tradycją naszych spotkań stały się prezentacje przygotowywane przez naszych młodych kolegów, poświęcone kazuistycie. Nie zabrakło ich także w tym roku.

Wystąpienia referentów stały się podstawą refleksji praktycznej i naukowej, a wśród różnorodności tematów, mamy nadzieję, każdy znalazł zagadnienia interesujące dla siebie.

Patronatem honorowym (w roku jubileuszowym 70-lecia PUM) objął konferencję rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Bogusław Machaliński, który przesłał gratulacje i życzenia „aby zaplanowane wydarzenie przebiegło w twórczej atmosferze”.

W trakcie spotkania omawiano przygotowania do zbliżającej się rocznicy 200-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w 2020 r. W tym jubileuszowym roku Oddział Szczeciński Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego zorganizuje w Szczecinie XLVI Zjazd Psychiatrów Polskich. Ważnym wydarzeniem będzie też przyszłoroczny Europejski Kongres Psychiatrii „EPA 2019”, który po raz pierwszy odbędzie się w Polsce, w Warszawie, w dniach 6–9 kwietnia 2019 r.

*dr hab. prof. PUM
Jolanta Kucharska-Mazur
Katedra i Klinika Psychiatrii
lek. Barbara Moregieł-Naprawa
PTP Oddział Szczeciński
Zdjęcia Anna Sadkowska*

MŁODZI NAUKOWCY NA START – JUŻ PO RAZ SIÓDMY

W dniu 8 czerwca 2018 r. odbyło się Bałtyckie Sympozjum Młodych Naukowców. W tym roku hasło przewodnie brzmiało „Nauki medyczne i nauki o zdrowiu – badania, edukacja, współpraca”. Wydarzeniem towarzyszącym sympozjum był Ogólnopolski Zjazd Studentów i Doktorantów. Wśród zaproszonych gości oraz uczestników konferencji znalazło się wielu wybitnych przedstawicieli zajmujących się na co dzień działalnością związaną z poprawą

i przywracaniem zdrowia oraz działalnością społeczną w tym obszarze. Byli to zarówno lekarze różnych specjalizacji, jak i pielęgniarki, położne, fizjoterapeuci, dietetycy czy przedstawiciele innych zawodów z szeroko pojętego obszaru zdrowia publicznego.

Wydarzenie zorganizowane zostało przez Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Katedry Medycyny Społecznej PUM oraz Instytut Rozwoju Nauk o Zdrowiu i Usług

Medycznych Prolongavita. Po raz pierwszy, dzięki uprzejmości dziekan dr inż. Edyty Niemiec, partnerem wydarzenia była Wyższa Szkoła Integracji Europejskiej w Szczecinie, której mury gościły znamienitych gości i prelegentów. Po raz kolejny natomiast Wydawnictwo Naukowe PWN było sponsorem nagród książkowych.

Tematyka tegorocznych zmagani naukowych w ramach sesji modelowanych obejmowała następujące obszary:

- interdyscyplinarny wymiar zdrowia – wykład inauguracyjny pt. „Godność osobista w medycynie i naukach o zdrowiu” wygłosiła dr Marta Giezek, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
- organizacja w ochronie zdrowia – wykład inauguracyjny pt. „Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań logistycznych w placówkach służby zdrowia” wygłosił dr inż. Jakub Szpon;
- biologia medyczna – wykład inauguracyjny pt. „Badania doświadczalne jako przyczynek do etiologii łagodnego rozrostu prostaty” wygłosiła prof. Maria Laszczyńska;
- zdrowie i uroda – wykład inauguracyjny pt. „Ślimak źródłem substancji regenerujących skórę” wygłosiła prof. Mariola Marchlewicz.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się także sesje plakatowe, w których doniesienia podzielone zostały, zgodnie z hasłem sympozjum, na nauki medyczne i nauki o zdrowiu.

We wszystkich wymienionych działaniach udział wzięło kilkadziesiąt osób, reprezentujących uczelnie zarówno ze Szczecina, jak i innych miast Polski. Podczas sympozjum przyznano wiele nagród i wyróżnień. Główną nagrodę – Grand Prix konferencji, zdobyła mgr Joanna Jakubik za wygłoszenie wykładu nt. szczegółowej morfologicznej oceny plemników niepłodnych mężczyzn. Joanna Jakubik jest doktorantką w Katedrze i Zakładzie Histologii i Biologii Rozwoju PUM w Szczecinie.

Bardzo dziękujemy osobom zaangażowanym w organizację oraz w przebieg wydarzenia, ale przede wszystkim prelegentom za wzięcie udziału w VII Bałtyckim Sympozjum Młodych Naukowców i już teraz zapraszamy na kolejną edycję!

*dr n. zdr. Paulina Zabielska
dr n. zdr. Artur Kotwas
Zakład Medycyny Społecznej
i Zdrowia Publicznego
Zdjęcia archiwum Zakładu*

Dr inż. Edyta Niemiec, prof. Beata Karakiewicz, dr hab. Iwona Rotter, prof. Maria Laszczyńska

2010, 69

■ Zaczynamy kolejny rok akademicki, ale pierwszy na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym!

■ Profesor Frances Kay Huebner otrzymuje tytuł doktora honoris causa, a wykład inauguracyjny „Nowotwór złośliwy jajnika – cichy zabójca” przedstawiła prof. Izabella Rzepka-Górska.

■ Studium Doktoranckie PUM obchodzi 15 lat istnienia. W ciągu tych lat Studium Doktoranckie przyjęło 553 osoby.

■ Doktor n. med. Anna Hajduk została konsultantem krajowym w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

■ Profesor Beata Karakiewicz została wybrana na prezesa Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego.

■ W Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1 oddano do użytku całonocowe ładowisko dla śmigłowców.

2010, 70

■ Profesor dr hab. Edyta Płońska-Gościński z Kliniki Kardiologii została wybrana do Zarządu Asocjacji Echokardiografii i Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego

PUM MIESZKAŃCOM SZCZECINA

Pierwsza impreza z okazji jubileuszu 70-lecia PUM odbyła się 10 czerwca 2018 r. na Jasnych Błoniach w Szczecinie. Piknik pod hasłem „PUM mieszkańcom Szczecina” odwiedziło blisko dwa tysiące osób.

W ramach pikniku zaproponowaliśmy Aleję Zdrowia z 14 namiotami, gdzie można było wykonać badania profilaktyczne (pomiar ciśnienia tętniczego, poziomu glikemii, poziomu cholesterolu, obliczanie BMI). Uczyliliśmy udzielania pierwszej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i osób starszych. Była nauka samobadania piersi i jąder, kąpiele i kangurowanie noworodków. Dwa stoiska uruchomili dietetycy, którzy podpowiadali, jak wprowadzać warzywa do diety dzieci tzw. niejadków. W namiocie dorosłych zajmowano się edukacją żywieniową związaną z profilaktyką chorób dietozależnych oraz nauką czytania etykiet żywnościowych. Fizjoterapeuci wykonywali masaże, a stomatolodzy przeglądali jamy ustnej. O studiach na PUM mówiono na stoiskach Działu Rekrutacji i Medycznego Uniwersytetu Seniora. W namiocie chemii kosmetycznej po raz pierwszy w historii uczelni prezentowano wyprodukowane na PUM mydło zapachowe, wspólnie z mieszkańcami miasta szukaliśmy zapachu PUM. Zdecydowanie wygrała zielona herbata. W namiocie Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów można było zapoznać się z dokonaniem badacza PBGOT i obejrzeć zdjęcia zidentyfikowanych żołnierzy i ofiar zbrodni totalitarnych oraz badanych miejsc pochówku ofiar bezimiennych.

Każdy uczestnik pikniku otrzymał Kartę Zdrowia, która upoważniała do odbioru upominku z logo 70-lecia PUM. Najbardziej oblegana była strefa dla dzieci. Dla miłośników sportu były także ergonometry i rowery stacjonarne. Na scenie przy fontannie odbył się pokaz mody medycznej „Od Florence Nightingale do dziś” oraz występ amatorskiego Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Szczecińskiej „Krąg”.

Najwięcej uczestników, ponad 250 osób, zgromadziły trzy biegi: bieg o puchar rektora PUM z pomiarem na dystansie 5 km w parku Kasprowicza, marsz nordic walking oraz bieg 7-latków na 70 metrów. Na parkingu przy ul. ks. Piotra Skargi stały wozy policji, 12. Szczecińskiej Dywizji Zmechanizowanej i straży pożarnej, oglądane z zainteresowaniem przez najmłodszych i tych trochę starszych.

Podczas pikniku rektor wręczył medale 70-lecia PUM: prof. Barbarze Dołęgowskiej, prorektor ds. dydaktyki, prof. Barbarze Zdziarskiej, kierownik Kliniki Hematologii i Transplantologii, oraz dr hab. prof. PUM Danucie Kosik-Bogackiej z Katedry i Zakładu Biologii i Parazytologii Medycznej PUM z okazji minionego Dnia Diagnostyki Laboratoryjnego.

Na zakończenie pikniku uczestnicy mogli skosztować wybornego tortu, który pokroił prof. Bogusław Machaliński, rektor PUM.

Czy impreza się udała? – odpowiedzią na to pytanie będą zdjęcia.

*Kinga Brandys
rzecznik prasowy*

Zdjęcia: Magdalena Kamińska, Foto Praktyka

KONGRES POLSKIEGO TOWARZYSTWA KARDIO-TORAKOCHIRURGÓW – POWRÓT DO KORZENI

W dniach 21–23 czerwca 2018 r. w Szczecinie odbył się IX Kongres Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów, najważniejsze wydarzenie dla tych specjalności organizowane co dwa lata. Miałem zaszczyt przewodniczyć Komitetowi Naukowemu i Organizacyjnemu Kongresu.

Mottem kongresu był „Powrót do korzeni”, przy czym nie chodziło tylko o powrót do Szczecina – miejsca, w którym Polskie Towarzystwo Kardio-Torakochirurgów zostało powołane do życia w 2002 r. – lecz przede wszystkim o powrót do nauk naszych wielkich mistrzów i nauczycieli, którzy oprócz przekazywania wiedzy fachowej zaszczytali nas głębokim przywiązaniem do wartości etycznych, jakie powinny cechować światłego lekarza, oraz zwykłą ludzką przyzwoitością w codziennym działaniu, o którą jakby coraz trudniej.

Komitet Naukowy przygotował ambitny, różnorodny i – co potwierdziły opinie uczestników – interesujący program naukowy, obejmujący niemal wszystkie aspekty nowoczesnej kardiologii i torakochirurgii. Nasze specjalności nieodwołalnie zmierzają w kierunku coraz większego

odsetka procedur wykonywanych małoinwazyjnie, wewnątrznaczyniowo czy przez niewielkie dojścia operacyjne, z wykorzystaniem nowoczesnych systemów optyki i innych metod obrazowania, dlatego szczególnie dużo uwagi będzie poświęcone tym zagadnieniom. Zarezerwowaliśmy sporo czasu na dyskusje, które zawsze wzbudzają żywe zainteresowanie i stanowią nieodłączny aspekt dobrej sesji.

Uroczyste otwarcie kongresu, który patronatem objął prezydent RP Andrzej Duda, a obecnością uświetnili liczni oficjele i goście, odbyło się w gmachu naszej przepięknej filharmonii i miało po części charakter wspomnieniowy z racji powrotu kongresu do Szczecina po 16 latach. Okolicznościowym przemówieniem zaszczylił nas rektor PUM prof. Bogusław Machaliński. Warto wspomnieć, że pierwszy założycielski Kongres Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgów, które jest spadkobiercą Sekcji Chirurgii Klatki Piersiowej, Serca i Naczyń Towarzystwa Chirurgów Polskich, w 2002 r. w Szczecinie organizowaliśmy wspólnie z prof. Mirosławem Brykczyńskim, a Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. Seweryn Wiechowski.

Sesje naukowe i różnorodne warsztaty z technik operacyjnych oraz obserwacje zabiegów operacyjnych odbywały się w centrum konferencyjnym hotelu Radisson Blu oraz w salach operacyjnych szpitala w Szczecinie-Zdunowie.

Kongres gościł wielu znamienitych naukowców, że wymienię tylko niektórych: profesorów Giovanniego Stellina, Gonzala Varełę czy Diego Gonzalesa Rivas. Szczególną dumą napawał nas fakt, że (po raz pierwszy w Polsce) mogliśmy gościć prof. Joela D. Coopera, żyjącą legendę naszej specjalności, torakochirurga, który będąc członkiem zespołu prof. Pearsona w Toronto, jako pierwszy na świecie z powodzeniem przeszczepił płuco w 1983 r. Profesor Cooper wyszkolił wielu torakochirurgów, zaś powstanie ośrodka transplantacji płuc w Szczecinie jest w znacznej mierze jego zasługą.

Gościem specjalnym był Jerzy Owsiak, którego zasługi dla najmłodszych pacjentów kardiologicznych (ale nie tylko) są nie do przecenienia. Profesor Cooper i Jerzy Owsiak, obok prof. Friedricha Mohra (kardiochirurga z Lipska) i śp. prof. Seweryna Wiechowskiego zostali członkami honorowymi Towarzystwa. Z racji choroby skromna uroczystość wręczenia dyplomu prof. Wiechowskiemu odbyła się w obecności najbliższej rodziny przy jego łóżku szpitalnym na Pomorzanach. Wykład specjalny – opowieść o swoim zdobywaniu Atlantyku – wygłosił ze swadą, przy sporym zainteresowaniu uczestników, Aleksander Doba.

Profesor Marian Zembala, prezes-elekt naszego Towarzystwa, który obejmuje rządy na następne dwa lata, zmagając się aktualnie z ciężką chorobą i nie mógł być z nami obecny. Życzymy

Prof. Tomasz Grodzki i prof. Joel D. Cooper

mu wszyscy szybkiego powrotu do zdrowia. Podczas walnego zgromadzenia wybrano następnego prezesa-elekta, którym został torakochirurg prof. Janusz Kowalewski z Bydgoszczy. Obejmie urząd w 2020 r.

Jako Komitet Naukowy, Zarząd PTKT i organizatorzy pragniemy, aby każdy uczestnik znalazł dla siebie coś interesującego, a wróciwszy do domu był bogatszy nie tylko o najnowszą wiedzę kardio-torako-

chirurgiczną, ale zabrał ze sobą miłe wspomnienia z kontaktów towarzyskich oraz przesłanie, że oprócz wysokiego poziomu wiedzy profesjonalnej kardio-torakochirurg musi prezentować najwyższe standardy etyki i przyzwoitości.

*prof. dr hab. Tomasz Grodzki
Katedra Chorób Klatki Piersiowej
prezes PTKT
Zdjęcia Małgorzata Sajdak*

(ESC); jest jedynym polskim ekspertem echokardiografii zasiadającym w tym prestiżowym gronie.

■ Chór PUM ma już 40 lat.

2011, 71

■ PUM uzyskał kolejne, ósme już prawo do nadawania stopnia naukowego doktora. Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów przyznała Wydziałowi Lekarsko-Biotechnologicznemu i Medycyny Laboratoryjnej uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna.

■ Powstaje Akademia Szczecin, inicjatywa zrzeszająca Pomorski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Szczeciński, Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny i Akademię Morską w kooperacji z miastem Szczecin, aby pokazać, że w naszym mieście są dobre uczelnie i warto na nich studiować.

2011, 72

■ Już po raz jedenasty przyznano Zachodniopomorskie Noble. W dziedzinie medycyny wyróżnienie otrzymał prof. Piotr Milkiewicz z Samodzielnej Pracowni Hepatologii PUM za badania nad

ĆWICZENIA Z RATOWNICTWA TAKTYCZNEGO

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

W dniu 19 grudnia 2017 r. w Rektoracie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, w ramach projektu „Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”, POWR.05.03.00-00-0007/15 zostały zrealizowane zajęcia dodatkowe z zakresu

postępowań ratowniczych w sytuacji zagrożeń taktycznych. Wzięli w nich udział studenci Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim i Wydziału Nauk o Zdrowiu PUM oraz funkcjonariusze z Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie.

Zajęcia poprowadzili instruktorzy z Kliniki Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej PUM: mgr Paulina Bielska, mgr Dawid Surowicz, mgr Michał Kurdziel, pod merytoryczną opieką dr n. med. Beaty Wudarskiej.

Na początek zaprezentowany został wykład dotyczący charakterystyki ratownictwa taktycznego, jak również algorytmów postępowania według wytycznych Tactical Emergency Casualty Care. Współczesne zagrożenia związane z atakami terrorystycznymi, jak również działania tzw. aktywnych strzelców wymuszają na służbach ratowniczych zmianę podejścia do tematów związanych z zabezpieczeniem medycznym takich zdarzeń, jak również współpracy służb.

Następnie przedsięwzięcie było podzielone na siedem następujących paneli pokazowo-ćwiczeniowych:

Zaopatrywanie ran przy użyciu opasek uciskowych

W tej części zaprezentowano opaski uciskowe rekomendowane przez

Komitet TCCC (Tactical Combat Casualty Care) – opaski typu CAT i SOFTT-W. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z ich budową, jak również technikami ich zakładania w zależności od rodzaju uszkodzenia kończyny. Na koniec ćwiczeń pokazano także, jak stworzyć improwizowane opaski uciskowe z dostępnych, „tradycyjnych” materiałów opatrunkowych.

Zaopatrywanie ran głęboko penetrujących (pakowanie rany). Zastosowanie opatrunków hemostatycznych

Na tej stacji ćwiczeniowej uczestnicy mogli przećwiczyć zaopatrywanie ran głęboko drażących z zastosowaniem metody tzw. wound packing. W celu uatrakcyjnienia treningu oraz odzwierciedlenia realnych obrażeń, instruktorzy do tego założenia wykorzystali prawdziwe mięso zwierzęce oraz sztuczną krew. Studenci i funkcjonariusze zostali również zaznajomieni z opatrunkami hemostatycznymi, stosowanymi w ratownictwie taktycznym przez wojsko, policję

i inne jednostki odpowiedzialne za bezpieczeństwo państwa. Należy podkreślić, iż najnowsze wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji, jak również International Trauma Life Support wskazują na konieczność szybkiego i skutecznego użycia tego typu opatrunków, ale po odpowiednim przeszkoleniu.

Zaopatrywanie ran przy użyciu opatrunków indywidualnych

Żołnierze i funkcjonariusze innych służb są wyposażeni w opatrunki indywidualne różnego typu, które w sytuacji powstania urazów penetrujących (ran postrzałowych, eksplozji ładunku wybuchowego) mają posłużyć do zaopatrywania powstałych obrażeń ciała. Uczestnicy szkolenia mogli zapoznać się z najbardziej popularnymi opatrunkami tego typu, które są w zestawach nasobnych (indywidualnych), jak również w plecakach medycznych sanitariusza lub też medyka policyjnych jednostek antyterrorystycznych. Znajomość wykorzystania tego sprzętu

jest o tyle ważna, iż osoba z wykształceniem medycznym może wspólnie udzielać pomocy rannym funkcjonariuszom lub też innym ofiarom działań przestępczych, a nawet ataków terrorystycznych.

Bezprzrządowe i przrządowe metody udrażniania dróg oddechowych

Umiejętność prawidłowego i skutecznego udrożnienia dróg oddechowych to kluczowa czynność wykonywana jako jedna z pierwszych na miejscu zdarzenia u poszkodowanego, który jest nieprzytomny. Zaniechanie tej czynności może spowodować poważne niedotlenienie rannego i prowadzi do jego śmierci. Studenci mogli zapoznać się z prostymi technikami bezprzrządowymi, jak i zaawansowanymi - przrządowymi oraz przećwiczyć to na specjalnie przygotowanych fantomach.

Zasady segregacji medycznej na miejscu zdarzenia

Współczesne zagrożenia związane z terroryzmem, jak również działania tzw. aktywnych strzelców lub nożowników oznaczają zdarzenie z dużą liczbą osób poszkodowanych (zdarzenia masowe). Aby pomóc jak największej liczbie osób, należy przeprowadzić segregację medyczną – tzw. Triage. Wyodrębnia się spośród wszystkich rannych te osoby, którym można pomóc i które mają realną szansę na przeżycie. Dzięki specjalnie przygotowanym zestawom do segregacji medycznej studenci mogli wcielić się w rolę „Triagera” i zastosować jeden z najbardziej popularnych schematów segregacji – Start.

Techniki zaopatrywania obrażeń klatki piersiowej

Wśród przyczyn śmierci do uniknięcia na polu walki aż 1/3 z nich stanowią obrażenia w obrębie klatki piersiowej. Prawidłowa ich identyfikacja i zaopatrzenie zwiększają szanse na przeżycie osoby poszkodowanej. Studenci mieli okazję zapoznać się z profesjonalnymi opatrunkami służącymi do zabezpieczenia ran ssących – otwartych klatki piersiowej (m.in. Asherman Chest Seal, Bolin Chest Seal czy Russell Chest Seal), a także nauczyć się zabezpieczania ran sprzętem podręcznym. Omówiono dokładnie postępowanie w odmie prężnej oraz zapoznano studentów z technikami jej odbarczania. Do ćwiczeń udostępniono igły do torakopunkcji igłowej.

Symulacja

Całość szkolenia była zwieńczona wspólną symulacją studentów oraz policjantów związaną z udzielaniem pomocy w zdarzeniu masowym. Symulacja została przeprowadzona w piwnicach Rektoratu. Założeniem tego ćwiczenia był atak osoby uzbrojonej w nóż w lokalu, w którym przebywała duża liczba osób. Celem tej symulacji było wykorzystanie wiedzy i umiejętności nabytych tego dnia, a dotyczyły one:

- rozpoznania zagrożenia i zapewnienia bezpieczeństwa przez odpowiednie służby,
- sklasyfikowania tego zdarzenia jako zdarzenia o charakterze masowym,
- przeprowadzenia wstępnej segregacji,

mechanizmami prowadzącymi do rozwoju przewlekłych cholestatycznych schorzeń wątroby.

■ Zakład Fizjologii PUM stał się siedzibą nowo powołanego Polskiego Towarzystwa Medycyny Regeneracyjnej, zaś jego przewodniczącym został prof. Mariusz Ratajczak. Celem Stowarzyszenia jest działalność publiczna, naukowa i edukacyjna na rzecz ochrony i promocji zdrowia w obszarze medycyny regeneracyjnej.

2011, 73

■ Rozpoczynamy kolejny rok akademicki 2011/2012, wykład inauguracyjny wygłasza prof. Bogumiła Frątczak „Piękno i estetyka w leczeniu stomatologicznym”, a doktorat honoris causa otrzymuje prof. Steven Narod, jeden z najczęściej cytowanych naukowców na świecie w tematyce raka piersi.

■ Sala wykładowa w SPSK-2 na Pomorzach otrzymuje imię prof. Tadeusza Brzezińskiego.

2011, 74

■ Profesor Tomasz Grodzki wraz z zespołem przeprowadził operację przeszczepienia płuca 57-letniej pacjentce ze skrajną rozedmą płuc.

– zabezpieczenia najbardziej zagrażających życiu obrażeń ciała przy użyciu sprzętu medycznego przeznaczanego dla środowiska ratownictwa taktycznego.

Zajęcia zostały wysoko ocenione przez jego uczestników pod wzglę-

dem przydatności, ale też zmiany myślenia o sposobie postępowania w przypadku zagrożeń taktycznych. Wspólne szkolenia studentów PUM oraz funkcjonariuszy Policji stanowią również świetną platformę doświadczeń i współpracy w zakresie rato-

wania życia i zdrowia mieszkańców regionu.

Michał Kurdziel

*Klinika Anestezjologii, Intensywnej Terapii
i Medycyny Ratunkowej
Zdjęcia: Bartosz Miazgowski*

Fundusze Europejskie

Wiedza Edukacja Rozwój

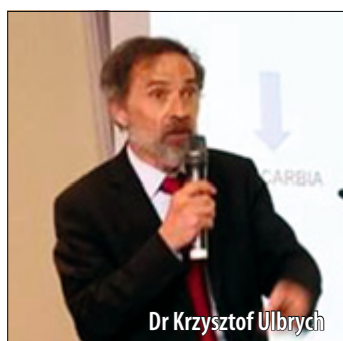
Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

BEZPIECZEŃSTWO PACJENTA

Prof. PUM Elżbieta Grochans

Dr Krzysztof Ulbrych

Dr Johannes Wacker

Prof. Tanja Manser

W piątek 20 kwietnia 2018 r. w auli Rektoratu PUM odbyła się konferencja „Bezpieczeństwo pacjenta” zorganizowana w ramach projektu „Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”, POWR.05.03.00-00-0007/15.

Gościliśmy wykładowców ze Szwajcarii, Niemiec i Polski: prof. Tanję Manser, dr. Johannes Wackera, Erica Strickera, dr. Krzysztofa Ulbrycha, prof. Rafała Kubiaka. Omówiono rozwiązania prawne i logistyczne związane z bezpieczeństwem pacjenta podczas leczenia na etapie szpitalnym i przedszpitalnym, odpowiedzialność lekarzy, ratowników medycznych, pielęgniarek pracujących w zespołach terapeutycznych. Wykładowcy przedstawili definicje „do no more harm”, „failure to resuscitate”, „swiss cheese model”, porównali skuteczność pul-

soksymetrii i kapnometrii w wykrywaniu zaburzeń oddechowych u chorego. Omówiono odpowiedzialność prawną członków zespołu podczas diagnozowania i leczenia pacjentów. Uczestnikom konferencji przyznano pięć punktów edukacyjnych.

Szczegółne podziękowania kierujemy do dr. Jakuba Wunscha, absol-

wenta naszej uczelni, który przyczynił się do nawiązania kontaktów ze specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa pacjenta i przygotowania szczegółowego planu konferencji.

dr n. med. Beata Wudarska

*Klinika Anestezjologii, Intensywnej Terapii
i Medycyny Ratunkowej
Zdjęcia: Kinga Brandys i Beata Wudarska*

ZŁOTA GŁOWICA DLA PROF. EDYTY PŁOŃSKIEJ-GOŚCINIAK

W dniu 7 czerwca 2018 r. prof. Edyta Płońska-Gościński z Kliniki Kardiologii PUM została laureatką nagrody „Złota Głowica”. To prestiżowe wyróżnienie przyznawane jest przez Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu wybitnym postaciom polskiej kardiologii za ich osobisty wkład

w rozwój kardiologii i echokardiografii w Polsce i Europie. Profesor Edyta Płońska-Gościński otrzymała je „za całokształt działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz osobisty wkład w integrację środowiska echokardiografistów w Polsce i w Europie”.

Profesor Edyta Płońska-Gościński jest redaktorem i współautorem kilkunastu podręczników polskich i kilku angielskich, autorem wielu rozdziałów i publikacji z dziedziny kardiologii i echokardiografii, redaktorem działu echokardiografii w „Kardiologii po Dyplomie”, wielokrotnie nagradzanym przez czytelników nagrodą „Piszący z sercem”. Jest autorem Europejskich Standardów Infekcyjnego Zapalenia Wsierdza oraz kilku polskich Standardów Echo-kardiograficznych Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego.

Przez sześć lat była członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz przez dziewięć lat wiceprzewodniczącą bądź przewodniczącą Sekcji

■ Grupa studentów z PUM w ramach międzynarodowej wymiany młodzieży uczestniczyła w Estonii w symulacji działań wojennych i udzielaniu pierwszej pomocy z udziałem estońskiej jednostki wojskowej, pierwszym tego typu przedsięwzięciu w Estonii.

2012, 75

■ Odbłyły się kolejne wybory do władz uczelni. Rektorem na kadencję 2012–2016 został prof. Andrzej Ciechanowicz, prorektorem ds. klinicznych – prof. Kazimierz Ciechanowski, prorektorem ds. nauki – prof. Jerzy Samochowiec, prorektorem ds. dydaktyki – prof. Marta Wawrzynowicz-Syczewska.

2012, 76

■ Zachodniopomorskiego Nobla otrzymuje dr hab. Tomasz Byrski za opracowanie i wdrożenie skutecznego leczenia cisplatyną pacjentek z BRCA1-zależnym rakiem piersi.

■ W szpitalu przy Unii Lubelskiej otwarto Centrum Nowych Technologii Medycznych.

■ Wydział Nauk o Zdrowiu otrzymał uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk o zdrowiu. Jest to czwarte tego typu uprawnienie dla naszej uczelni.

Echokardiografii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Obecnie od siedmiu lat pełni funkcję przewodniczącej Komisji Inicjatyw Klinicznych Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz jest przewodniczącą-elektą i członkiem Zarządu Sekcji Wad Zastawkowych Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

W ostatnich 10 latach prof. Edyta Płońska-Gościński zasiadała w Zarzą-

dzie Asocjacji Obrazowania Serca i Naczyń Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego i w Prezydium Sekcji Echokardiografii Asocjacji Obrazowania Serca i Naczyń Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC), dwie kadencje była przewodniczącą Europejskiej Komisji Krajów Członków Asocjacji Obrazowania Serca i Naczyń ESC, a obecnie jest członkiem tej Komisji.

Ponadto jest ekspertem Sekcji Echokardiografii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego i Polskiej Akademii Nauk.

Od 20 lat prof. Edyta Płońska-Gościński organizuje i przewodniczy Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Kardiologicznej z Echokardiografią w ramach Bałtyckich Dni Kardiologii.

(red.)

SUKCESY CHÓRU PUM

Pracowity sezon 2017/2018 Chór Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego pod dyrekcją prof. Ryszarda Handke zakończył udziałem w dwóch międzynarodowych festiwalach chóralnych, w obu zdobywając wysokie oceny.

W dniach 3–5 maja 2018 r. w ósmej edycji festiwalu Kaunas Cantat w Kownie na Litwie rywalizowały zespoły z Łotwy, Estonii, Rosji, Ukra-

iny, Czech, Finlandii, Danii i Polski. Nasz chór zdobył Złoty Dyplom w kategorii chórów mieszanych, zakwalifikował się także do konkursu Grand Prix wśród sześciu najlepszych zespołów festiwalu.

W dniach 17–22 czerwca 2018 r. w Międzyzdrojach odbył się 53. Międzynarodowy Festiwal Pieśni Chóralnej, w którym wzięło udział 12 zespołów z Polski, USA, Czech i Szwecji.

W konkursie Musica Sacra, którego przesłuchania miały miejsce w kościele pod wezwaniem św. Piotra Apostoła, Chór PUM zdobył Złoty Dyplom, zaś w Konkursie Muzyki Współczesnej, który odbywał się w Międzynarodowym Domu Kultury, Srebrny Dyplom i drugie miejsce.

Joanna Łasecka-Zadrozna
Zdjęcie Andrzej Sowiński

NAGRODA DZIENNIKARZY 2017 DLA ANDRZEJA OSSOWSKIEGO

Doktor hab. Andrzej Ossowski, koordynator Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów, otrzymał Nagrodę Dziennikarzy podczas gali konkursu Dziennikarz Roku. Kapituła konkursu doceniła gruntowne wykształcenie połączone z pasją i pracowitością, które doprowadziły do utworzenia nowatorskiej i unikatowej PBGOT.

W tym roku kapituła konkursu: Anna Kolmer (Polskie Radio), Marek Osajda (Kurier Szczeciński), Beata Mikołajewska-Wieczorek (TVP 3 Szczecin), Iwona Poczopko i Helena Kwiatkowska (Stowarzyszenie Dziennikarzy RP), rozpatrywała 21 kandydatur dzienni-

karzy woj. zachodniopomorskiego lokalnych i regionalnych mediów (prasa, telewizja, radio oraz portale internetowe). Celem organizowanego od ponad ćwierćwiecza konkursu jest wyłonienie najlepszych publicystów z regionu zachodniopomorskiego i wręczenie nagród w kategoriach: Dziennikarz Roku; Nagroda specjalna im. red. Bogdana Czubasiewicza; Debiut Roku dla dobrze zapowiadającego się dziennikarza; Nagroda Dziennikarzy dla przedstawicieli innych zawodów za pracę na rzecz Szczecina i regionu; Super Kaczka za całokształt pracy twórczej. Kandydatury do nagród zgłaszają redakcje mediów regionalnych oraz stowarzyszenia twórcze i dziennikarze.

Organizatorem konkursu jest Stowarzyszenie Dziennikarzy RP Pomorze Zachodnie i jest to najbardziej prestiżowy konkurs oceniający pracę regionalnych mediów i osób mających wpływ na miasto i województwo. Uroczystość odbyła się w Studio S-1 Polskiego Radia Szczecin.

Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów to projekt, który został powołany do życia w wyniku porozumienia Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szcz-

2012, 77

■ Zaczynamy kolejny rok akademicki 2012/2013 wykładem prof. Mariusza Z. Ratajczaka „Komórki macierzyste kluczem do długowieczności – nadzieje, nauka i zagrożenia”.

■ Laureatem Nagrody Prezesa Rady Ministrów zostaje dr hab. Tomasz Byrski.

■ W porozumieniu z IPN powstaje pierwsza w Polsce baza DNA ofiar zbrodni komunistycznych – Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów (PBGOT).

2012, 78

■ Profesor Krystyna Widecka otrzymuje wyróżnienie w kategorii Lider Roku w Ochronie Zdrowia 2012 w konkursie „Sukces roku w ochronie zdrowia – liderzy medycyny 2012”.

■ Doktor Wojciech Błogowski zostaje laureatem prestiżowej nagrody naukowej „Polityki” oraz Elsevier/Scopus – Perspektywy Young Researcher Excellence Awards 2012.

■ Sali wykładowej w Rektoracie PUM nadano imię dr. inż. Jerzego Pastusiaka.

cinie z Instytutem Pamięci Narodowej – Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zawartego w Szczecinie 28 września 2012 r. Głównym celem PBGOT jest stworzenie bazy danych DNA ofiar zbrodni i konfliktów zbrojnych XX w. oraz

ich rodzin, dzięki której możliwa jest identyfikacja odnalezionych już, jak i odnajdywanych szczątków ludzkich. W ramach projektu zebrano do tej pory materiał porównawczy od 1600 krewnych ofiar, zabezpieczono materiał od około 1300 ekshumowanych

ofiar. Zakończono badania DNA przeszło 800 ofiar, a ich profile genetyczne zostały umieszczone w bazie profili DNA. Zidentyfikowano przeszło 90 ofiar.

*Kinga Brandys
rzecznik prasowy
Zdjęcia archiwum SDRP*

PROGRAM ERASMUS+ NA PUM

Program Erasmus+ w swoich założeniach umożliwia nawiązywanie kontaktów międzynarodowych pomiędzy instytucjami naukowymi poprzez swoich pracowników. W zeszłorocznej edycji programu udział wzięła dr n. zdr. Magdalena Ptak z Zakładu Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej PUM (ZRMiFK). Wybór instytucji naukowej został dokonany ze względu na możliwość realizacji programu w zakresie fizjoterapii uroinekologicznej, w której dr Ptak specjalizuje się od wielu lat. Wyjazd na Universidad de Malaga w Hiszpanii (UMA) został zrealizowany w czerwcu 2017 r., a już w maju 2018 nastąpiła rewizyta przedstawicieli zaprzyjaźnionego uniwersytetu. Do Szczecina przyjechały prof. Rita Romero Galisteo, dr Esther Diaz Mohedo wraz z koleżanką Marią.

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu goście obejrzeli dobrze wyposażone sale dydaktyczne, po których oprowadzała dr Bożena Gorzkowicz – pełnomocnik dziekana ds. współpracy międzynarodowej, a w wyremontowanym budynku Międzywydziałowego Centrum Dydaktyki nr 2 dla studentów kierunku fizjoterapia zorganizowano zajęcia, na których goście przedstawili swoje tematy. Doktor Mohedo zaprezentowała niezwykle szeroko temat przewlekłego bólu w obrębie dna miednicy. Bardzo ciekawa prezentacja pokazała słuchaczom, iż temat leczenia tego rodzaju bólu występuje również w pracy fizjote-

rapeuty. W rezultacie zawiązała się dyskusja dotycząca rozległości tego problemu, potrzeby traktowania go interdyscyplinarnie i bardzo indywidualnie, oparcia na dobrej diagnostyce. Na zakończenie padło stwierdzenie, iż prezentacja była jedynie pretekstem do zrozumienia, że przewlekły ból może wystąpić nie tylko w obrębie dna miednicy, a wszystkie zawarte w prezentacji informacje mogą być wykorzystane w pracy fizjo-

terapeuty w odniesieniu do każdego innego obszaru ciała.

Profesor Rita Romero Galisteo jest specjalistą w rehabilitacji dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Jej wystąpienie zawierało cenne wskazówki i porady, które wypracowane na gruncie hiszpańskim, przynoszą dobry skutek. Profesor szczególną uwagę zwracała na dobrą, ścisłą współpracę z rodziną dziecka, która włączona do działań rehabilitacyjnych najtrafniej oceni potrzeby małego pacjenta. Jako cel nadrzędny wskazała wczesne uruchomienie, które pozwala

W Filharmonii Szczecińskiej. Od lewej: dr n. zdr. Aleksandra Szylińska (ZRMiFK), prof. Rita Romero Galisteo (UMA), Maria (UMA), dr Esther Diaz Mohedo (UMA), dr hab. Iwona Rotter (ZRMiFK), dr n. zdr. Magdalena Ptak (ZRMiFK)

Seminaria ze studentami fizjoterapii. Kinga Bobrowska (studentka fizjoterapii) i dr Esther Diaz Mohedo

skuteczniej poznawać otoczenie. I znów we wnioskach i dyskusji pojawiło się stwierdzenie, że umożliwienie pacjentowi przemieszczania się faktycznie daje mu ogromne możliwości, buduje wyższą samoocenę, zachęca do eksploracji i ułatwia funkcjonowanie.

Seminaria hiszpańsko-angielskie tłumaczyła studentka fizjoterapii Kinga Bobrowska, która w poprzednich latach również korzystała z możliwości programu Erasmus+ oraz praktyk zawodowych realizowanych w Maladze. Z przyjazdu gości z Hiszpanii skorzystały również studentki pielęgniarstwa ze Słowenii, które prowadzone były przez dr Bożenę Gorzkowicz. Tijasa Glavan i Tina Koprivic uczestniczyły w semestrze letnim w zajęciach z rehabilitacji uroinekologicznej, kardiologicznej i nefrologicznej w Zakładzie Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej. Opiekowały się także dziećmi niepełnosprawnymi w trakcie I Biegu Korczaka w Policach, organizowanego przez mgr. Marcina Hawryłaka z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo.

Rewizyta hiszpańskich gości nie byłaby pełna, gdyby nie atrakcje pozanaukowe.

Koncert, w którym uczestniczyły Hiszpanki wraz z dr hab. Iwoną Rotter (kierownik ZRMiFK), dr Magdaleną Ptak i dr Aleksandrą Szylińską w szczecińskiej filharmonii, został entuzjastycznie przyjęty przez wszystkich. Interpretacja muzyki macedońskiej Macedonissimo była wspaniała. Sam budynek filharmonii zachwycił gości tym bardziej, że jego projektantem jest Hiszpan. Z wysoko położonej kawiarni w centrum Szczecina goście ocenili, że faktycznie nasze miasto zasługuje na nazwę Floating Garden. Następnie Wały Chrobrego, stare miasto i pl. Orła Białego udowodniły, że warto było przyjechać tutaj, nie tylko z powodów naukowych. Walory kulinarne polskiej kuchni zostały ocenione wysoko dzięki czerwonemu barszczowi, pierogom oraz sernikowi i naszym rodzimym truskawkom.

Program Erasmus+ został zrealizowany dzięki zaangażowaniu pracowników Działu Wymiany Studentów i Pracowników PUM.

*dr n. zdr. Magdalena Ptak
Zakład Rehabilitacji Medycznej
i Fizjoterapii Klinicznej*

Zdjęcia: Magdalena Ptak, archiwum Zakładu

Spotkanie przy kawie w Zakładzie Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej

Studentki z programu Erasmus+ uczestniczyły w I Biegu Korczaka w Policach

2013, 79

■ 10 marca na Jasnych Błoniach odbył się Alka-Bieg Kobiet, unikatowy w skali kraju bieg z udziałem wyłącznie zawodniczek płci pięknej, a patronat honorowy objął PUM.

■ Nowym kanclerzem PUM zostaje Maria Czerniecka.

■ Pierwsze kolokwium habilitacyjne na WNoZ było udziałem dr hab. Anny Grzywacz z Katedry i Kliniki Psychiatrii PUM, która obroniła rozprawę „Kompleksowe determinanty uzależnienia od alkoholu. Ocena wpływu czynników genetycznych”.

2013, 80

■ Zachodniopomorskiego Nobla 2012 zdobywa dr hab. prof. PUM Barbara Dołęgowska.

■ Ruszył program Asklepios, w ramach którego 30 studentów z Niemiec przez pierwsze trzy lata będzie studiować na PUM, a kolejne trzy w szpitalach niemieckiego koncernu Asklepios. Na zakończenie nauki otrzymają dyplom PUM.

■ Nowym dyrektorem szpitala na Pomorzach zostaje Barbara Turkiewicz.

PIĄTE ABSOLUTORIUM MUS PUM

Medyczny Uniwersytet Seniora

11 czerwca 2018 r. w auli Rektoratu PUM odbyło się uroczyste absolutorium piątej, jubileuszowej

nym zaszczytem. Serdecznie gratuluję, zarówno tym z Państwa, którzy po raz pierwszy kończą MUS, jak

Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin, prof. US Beata Bugajska, zabierając głos, stwierdziła: – Zawsze z niezwykłą przyjemnością, ale również w poczuciu zaszczytu odbieram zaproszenia od organizatorów MUS PUM. Od pierwszej do piątej edycji MUS czas minął bardzo szybko.

Dyrektor Beata Bugajska w imieniu swoim i prezydenta Piotra Krzystka podziękowała szczególnie organizatorom MUS, uznając ten projekt za bardzo cenną inicjatywę, która wpisuje się w politykę senioralną Szczecina. Absolwentom MUS życzyła wspaniałych wakacji, pełnych pasji, kreatywności i słuchania, co się dzieje w nas samych i w relacji z drugim człowiekiem.

Najważniejszym punktem absolutorium było wręczenie dyplomów ukończenia MUS PUM, które studenci odbierali z rąk prof. Barbary Dołęgowskiej.

Doktor Magdalena Kamińska, koordynator MUS PUM, składając absolwentom podziękowania za zaintere-

edycji Medycznego Uniwersytetu Seniora przy Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie (MUS PUM) – pierwszego w Polsce uniwersytetu medycznego dla seniorów.

Absolwentami piątej edycji MUS PUM w roku akademickim 2017/2018 zostało 106 studentów – 94 kobiety i 12 mężczyzn. W ich gronie są reprezentanci bardzo wielu zawodów: ekonomiści, inżynierowie, prawnicy, nauczyciele, dziennikarze, rolnicy, muzycy, plastycy, scenografowie, lekarze, pielęgniarki, farmaceuci.

Profesor Barbara Dołęgowska, profesor ds. dydaktyki PUM, uczestnicząc w imieniu władz uczelni w tegorocznej uroczystości, powiedziała: – Szanowne Panie, Szanowni Panowie, *finis coronat opus*, koniec wieńczy dzieło! Co roku mury naszej uczelni opuszczają kolejni absolwenci. Państwo także są absolwentami MUS PUM i gości Państwa było ogrom-

i tym, którzy kończą kolejną jego edycję. Mam nadzieję, że w następnym roku akademickim, z większością Państwa spotkamy się ponownie. Jeszcze raz serdecznie gratuluję i życzę absolwentom MUS wspaniałych wakacji.

sowanie i udział w projekcie, a także za to, że swoją postawą kształtują nowoczesny, pozytywny wizerunek seniora w społeczeństwie, życzyła im wszelkiej pomyślności i satysfakcji z dotychczasowych dokonań oraz dalszego zaangażowania w projekty służące szeroko pojętemu „pomyślnemu starzeniu się” i czerpania z nich inspiracji do życia. W imieniu komitetu organizacyjnego MUS złożyła także podziękowania tegorocznym wykładowcom za niezwykle interesujące wystąpienia oraz organizatorom warsztatów za praktyczne wskazówki dotyczące zasad prozdrowotnego trybu życia.

W tegorocznej edycji MUS PUM absolwenci wysłuchali wykładów: prof. Piotra Gutowskiego, prof. PUM Izabeli Gutowskiej, prof. Jacka Gronwalda, dr hab. Marii Pietrzak-Nowackiej, prof. Ewy Jaworowskiej, prof. Anny Jakubowskiej, prof. Mariusza Lipskiego, dr n. med. Iwony Poziomkowskiej-Gęsickiej, prof. Jerzego Samochowca, prof. Teresy Starzyńskiej, prof. Tomasza Byrskiego oraz dr. n. med. Dariusza Jeżewskiego.

Podziękowania trafiły także do Marcina Gregorczyka za niezwykle intrygujące wycieczki po Szczecinie; Barbary Szydłowskiej za warsztaty sportowe, współpracę z biurami podróży i udane wycieczki do Poczdamu i Spreewaldu; red. Kingi Brandys za warsztaty na temat historii mediów i prezentację obrazu Franciszka Starowiey-

skiego, a także mgr Beaty Lasockiej za zajęcia sportowe i instruktaż nordic walkingu.

Starościna MUS Halina Mulicka w imieniu absolwentów i swoim własnym podziękowała władzom PUM i organizatorom MUS za możliwość udziału w tegorocznym projekcie.

– Szanowni Państwo, trudno uwierzyć, że ten rok akademicki jest już za nami – mówiła Halina Mulicka. – Wydaje mi się, że niedawno staliśmy w kolejce, by przejść pomyślnie rekrutację, a następnie z wielkimi emocjami z rąk prof. Piotra Gutowskiego odbieraliśmy indeksy i z ogromnym zacieka- wieniem słuchaliśmy wykładu inauguracyjnego. W ciągu roku wysłuchaliśmy mnóstwo interesujących wykładów, uczestniczyliśmy w zajęciach sportowych, warsztatach turystycznych i krajoznawczych. Teraz nadszedł czas, aby podziękować red. Kingie Brandys i dr Magdalenie Kamińskiej za pomysł stworzenia takiej instytucji jak MUS. Mielśmy szczęście, że tu trafiliśmy. Panie dbały o nas, troszczyły się i stworzyły fantastyczne warunki do tego, byśmy się rozwijali zarówno mentalnie, jak i społecznie.

Wykład absolutoryjny pt. „Innowacyjne metody diagnostyczne i terapeutyczne w kardiologii” wygłosił prof. Jarosław Kaźmierczak.

Po wykładzie odbył się koncert duetu Con Fuoco, w składzie Edyta Wolańska – skrzypce i Oleg Wolański – akordeon. W repertuarze znalazły się utwory Johan-

■ Szczeciński wynalazek został nagrodzony na 41. Międzynarodowej Wystawie Wynalazków w Genewie. Implant przepuklinowy uzyskał srebrny medal w dziedzinie medycyny. Jego pomysłodawcą był dr Labib Zair, a twórcami prof. Mirosława El Fray i mgr inż. Jędrzej Skrobot.

2013, 81

■ Rozpoczynamy kolejny rok akademicki, doktoraty honoris causa otrzymali prof. Piotr Chomczyński oraz prof. Bolesław Rutkowski. Wykład inauguracyjny „Geny i leki” wygłosił prof. Marek Drożdżik.

■ Profesor Mieczysław Walczak zostaje krajowym konsultantem w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej.

■ Po raz pierwszy rusza Medyczny Uniwersytet Seniora. Studenci muszą mieć ukończone 60 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie. Rekrutacja zakończyła się po trzech dniach. Zajęcia odbywają się raz w miesiącu, w piątki.

2013, 82

■ Doktor n. med. Ewa Wunsch otrzymała medal Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego „Amicus Scientiae et Varitatis” dla młodych, wyróżniających się pracowników nauki.

nesa Brahmsa, Beli Bartoka, Dymitra Szostakowicza, Emila Młynarskiego i Astora Piazzolli.

Absolutorium zakończyło pamiątkowe zdjęcie absolwentów MUS z władzami PUM.

Medyczny Uniwersytet Seniora PUM jest dla osób z wykształceniem minimum średnim, które ukończyły 60. rok życia. Za organizację projektu MUS PUM odpowiedzialny jest komitet organizacyjny: dr n. med. Magdalena Kamińska – koordynator MUS PUM, Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej WNoZ, red. Kinga Brandys – rzecznik prasowy PUM, Biuro Promocji i Informacji, dr n. med. Maria Korzonek, Samodzielna Pracownia Opieki Długoterminowej WNoZ oraz Halina Nestorowicz. Dzięki pomocy finansowej Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin projekt MUS PUM jest bezpłatny dla mieszkańców Szczecina.

Rekrutacja na rok akademicki 2018/2019 odbędzie się 27 sierpnia 2018 r. w godz. 9–16 w auli Rektoratu PUM przy ul. Rybackiej 1. Szczegóły na stronie <http://www.pum.edu.pl/studia/mus>.

Najmłodszy jubileusz studiów dla najstarszych – pięć lat MUS PUM

Medyczny Uniwersytet Seniora przy PUM (MUS PUM), pierwsza tego typu inicjatywa w Polsce, powstał we wrześniu 2013 r. Do dziś studia ukończyło 681 absolwentów – 600 kobiet i 81 mężczyzn. Razem spędziliśmy wiele godzin na wykładach i różnego rodzaju zajęciach. Wyjątkowe i bardzo ciekawe wykłady prowadzili najlepsi wykładowcy PUM. W ciągu pięciu lat było ich 55. Były także warsztaty z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, telemedycyny, fizjoterapii, nordic walkingu, jogi i pilatesu. Studenci MUS wzięli również udział w warsztatach dietetycznych, kosmetycznych, seksuologicznych, mammograficznych oraz z zakresu florystyki i bezpieczeństwa seniora. Organizatorki MUS PUM zapewniły uczestnikom imprezy integracyjne, np. spotkania z książką, wieczory muzyczne, wypad do teatru, kina i filharmonii, rejs statkiem po Odrze, wspólne wycieczki po Szczecinie, Międzyzdrojach, Przelewicach, Poczdamie, Spreewaldzie. Były wizyty

w Archiwum Państwowym w Szczecinie, Książnicy Pomorskiej i Muzeum Historii Szczecina, a także wspólne spotkania przy kawie. Studenci MUS PUM brali udział w wielu badaniach naukowych realizowanych przez dydaktyków i naukowców PUM. Wielu wolnych słuchaczy MUS uczestniczyło nieprzerwanie w wykładach od 2013 r.

Naszą ofertę edukacyjną prezentowaliśmy podczas Szczecińskich Targów 50+, „Zawsze zdrowo i aktywnie”, które odbyły się w 2016 r., a także podczas pikniku z okazji 70-lecia PUM „PUM mieszkańcom Szczecina” na Jasnych Błoniach w Szczecinie 10 czerwca 2018 r.

Dziękujemy wszystkim osobom, które pomogły w realizacji tego nowatorskiego przedsięwzięcia i miały wpływ na wysoki poziom zajęć.

Absolwentom MUS PUM życzymy radości z życia i dużo zdrowia.

Dodajemy życia do lat, a nie lat do życia!

*dr n. med. Magdalena Kamińska
koordynator MUS PUM
red. Kinga Brandys
rzecznik prasowy
Zdjęcia: Foto Praktyka,
Magdalena Kamińska*

NOWY DUM PUM

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie w partnerstwie z Gminą i Miastem Szczecin realizuje projekt pn. „Dzieciący Uniwersytet Medyczny Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt został zatwierdzony na lata 2017/2018 i 2018/2019, a jego celem jest:

podniesienie kompetencji uczestników w zakresie komunikowania się, współpracy, myślenia krytycznego i kreatywnego oraz rozwiązywania problemów i działania innowacyjnego; kształtowanie u dzieci postaw prozdrowotnych i zainteresowanie naukami medycznymi; zrozumienie podstaw nauk medycznych i poznanie metod badawczych; przedstawienie największych medycznych osiągnięć naukowych; nauka udzie-

lania pierwszej pomocy medycznej; kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych i higieny osobistej; poznanie biblioteki akademickiej; promocja uczelni. Wartość projektu – 223 000,00 zł, w tym wkład z Europejskiego Funduszu Społecznego – 187 944,40 zł.

Na studia w roku akademickim 2017–2018 zrekrutowano według bardzo ściśle określonych zasad 100 dzieci w wieku od 6 do 15 lat

ze szczecińskich szkół podstawowych, które podzielono na cztery grupy.

Od września 2017 r. do czerwca 2018 r. odbyły się zajęcia w 10 blokach modułowych:

Moduł zapoznawczy – tradycje akademickie i historia PUM; Ratownictwo medyczne – pierwsza pomoc z wykorzystaniem sprzętu ratowniczego oraz fantomów; Pielęgniarstwo – jak zapobiegać chorobom; Co kryje nasz mózg? – budowa i funkcje mózgu oraz zasady działania zmysłów; Tkanki człowieka – budowa i funkcja wybranych komórek i tkanek człowieka; Genetyka – DNA i najnowsze odkrycia; Biblioteka Główna PUM – nauka samodzielnego wybierania i zamykania książek; Zdrowa dieta, właściwe

odżywianie – nawyki żywieniowe, układanie jadłospisu i obliczanie kalorii; Dbamy o zęby – podstawy anatomii i higiena jamy ustnej, ćwiczenia na fantomach; Ruch to zdrowie – sprawność to nie tylko siła mięśni.

Projekt rozpoczęła uroczysta inauguracja roku akademickiego z wręczeniem indeksów i zwiedzaniem Rektoratu PUM. Na zajęcia dzieci przychodziły raz w miesiącu, zawsze w sobotę, i w jednostkach PUM spędzały blisko sześć godzin, w ramach których była godzina wykładu, trzy godziny ćwiczeń i dwie godziny zajęć dodatkowych. Wykłady i ćwiczenia prowadzili nauczyciele akademicy, głównie z tytułem profesora, ale także młodzi pracownicy nauki oraz goście zaproszeni przez PUM. Większość

■ Nagroda Pro Transplantationibus Fovendis ufundowana przez Polskie Towarzystwo Transplantacyjne trafiła do rąk zespołu transplantacyjnego pod kierownictwem prof. Tomasza Grodzkiego i prof. Mirosława Brykczyńskiego.

■ Doktor n. med. Magdalena Kamińska zdobyła nagrodę w ramach VI Konkursu Naukowego im. prof. Jerzego Piotrowskiego za rozprawę „Ocena czynników ryzyka upadków u osób w wieku geriatrycznym”.

2014, 83

■ Profesor Jan Lubiński wygrał plebiscyt na Człowieka 25-lecia organizowany przez „Gazetę Wyborczą”. Pokonał m. in. Annę Augustynowicz i Inge Iwasiów.

■ Profesor Jerzy Samochowiec został członkiem Zarządu Głównego Europejskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (EPA).

2014, 84

■ Zachodniopomorski Nobel 2013 przyznano dr. n. med. Tomaszowi Huzarskiemu.

■ Mamy dwóch konsultantów krajowych – w dziedzinie kardiologii został nim prof. Jarosław Kazimierczak, w dziedzinie chirurgii klatki piersiowej – prof. Tomasz Grodzki.

zajęć odbyła się w nowoczesnych salach Centrum Nowych Technologii Medycznych na terenie SPSK-1 przy ul. Unii Lubelskiej, ale także w Zakładzie Biochemii i Żywienia Człowieka przy ul. Broniewskiego, w SPSK-2 – w Zakładzie Histologii i Embriologii, Zakładzie Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Zakładzie Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej oraz w Rektoracie i Bibliotece Głównej PUM. Dzieci brały udział w wielu warsztatach, m.in. plastycznych – prowadzonych przez animatorów kultury i plastyków, dogoterapii – ukazującej formy rehabilitacji stosowa-

nej u dzieci z różnymi dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi, a także tanecznymi i logopedycznymi. Uczyły się pięknie mówić oraz poznawały podstawy języka migowego. Spotkały się z osobami niewidomymi i głuchymi. Ważną częścią projektu były warsztaty zewnętrzne, np. w Zakładzie Medycyny Genetycznej czy w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Było także spotkanie ze strażakami i zwiedzanie strażackiego wozu bojowego. Po raz pierwszy w historii DUM PUM mali studenci zorganizowali i wygłosili wykłady dla uczniów szczecińskich szkół podstawowych w ramach konferencji naukowej podsumowującej

zdobytą przez uczestników DUM wiedzę i doświadczenia z zakresu medycyny i nauk pokrewnych. W Zakładzie Genetyki dla wszystkich uczniów szczecińskich szkół odbył się Dzień Laboratoriów, podczas którego można było wziąć udział w trzech eksperymentach naukowych.

Rok akademicki 2017/2018 zakończyło uroczyste absolutorium, podczas którego studenci odbierali dyplomy ukończenia DUM PUM.

Rejestracja do drugiej edycji tego wyjątkowego w skali kraju projektu odbędzie się 27 i 28 sierpnia 2018 r.

*Kinga Brandys
kierownik projektu
Zdjęcia Lucja Górnik*

PROJEKT PROGRESSIO

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

W dniu 21 maja 2018 r. Pomorski Uniwersytet Medyczny podpisał z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako Instytucją Pośredniczącą umowę o dofinansowanie projektu pt. „Progressio – Zintegrowany rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”. Kwota dofinanso-

wania wynosi 6 006 554,53 zł (97% całkowitej wartości umowy). Realizacja projektu rozpocznie się 2 lipca 2018 r. i potrwa do 1 lipca 2021 r.

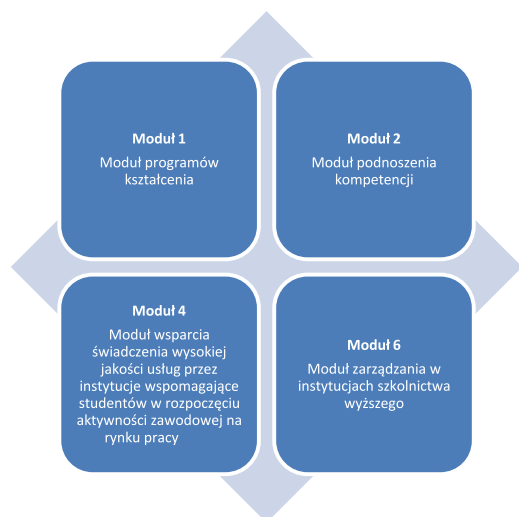
Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, oś prioryte-

towa: III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, działanie: 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych.

Głównym celem projektu „Progressio – Zintegrowany rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie” jest kompleksowy rozwój uczelni poprzez:

- rozszerzenie oferty edukacyjnej skutkującej podniesieniem kompetencji studentów odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa;
- usprawnienie funkcjonowania uczelni (wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr).

Projekt zakłada uczestnictwo w czterech modułach, w ramach których realizowanych będzie łącznie 39 zadań.

Moduł 1. Moduł programów kształcenia skierowany jest do studentów PUM (wybrane lata i kierunki studiów) i dotyczy rozszerzenia oferty edukacyjnej o nowe elementy kształcenia dostosowane do potrzeb społeczno-gospodarczych. Zajęcia będą prowadzone w formie fakultetów obieralnych i dotyczyć będą zagadnień takich, jak: zarządzanie laboratorium, prowadzenie badań klinicznych (regulacje prawne), badanie materiałowe dotyczące twardych tkanek zęba, fizykoterapia w stomatologii, praca z wykorzystaniem mikroskopu stomatologicznego, skanerów wewnątrzustnych, mostów adhezyjnych.

W celu uatrakcyjnienia zajęć realizowane będą także wykłady, które poprowadzą zagraniczni wykładowcy. Tematyka wykładów: dobry projekt badawczy, problemy współczesnej transplantologii, zdrowie populacji, genetyka, biofizyka, badanie tkanek i materiałów w SEM i AFM, współczesne pielęgniarstwo w Hiszpanii.

Tematyka zajęć jest odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania studentów określone w ankietach przeprowadzonych przez PUM.

Moduł 2. Moduł podnoszenia kompetencji skierowany jest do studentów PUM, którym do zakończenia kształcenia pozostają maksymalnie cztery semestry, zwłaszcza dla studentów pielęgniarstwa I i II stopnia. W ramach tego modułu realizowane będą:

- kursy specjalistyczne z zakresu: wykonywania i interpretacji zapisu elektrokardiograficznego, resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO), szczepień ochronnych, leczenia ran, treningu personalnego;
- wizyty studyjne w Hiszpanii – szpital w Murcii;
- zajęcia praktyczne z udziałem pracodawców (szpitale kliniczne PUM i jednostki współpracujące).

Moduł 4. Moduł wsparcia świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy zakłada:

- zatrudnienie doradcy zawodowego, który będzie świadczył usługi doradcze na rzecz studentów i absolwentów;
- zakup oprogramowania do diagnozowania potencjału zawodowego studenta/absolwenta;
- szkolenia dla pracowników Akademickiego Biura Karier PUM.

Moduł 6. Moduł zarządzania w instytucjach szkolnictwa wyższego dotyczy:

- zakupu ośmiu systemów informatycznych: do zarządzania majątkiem, do budżetowania, do zarządzania projektami, Intranet, szyna integracyjna, system do ankietyzacji, system egzaminacyjny, system do obsługi Akademickiego Biura Karier oraz macierzy dyskowej;
- cyklu 11 szkoleń dla kadry zarządzająco-administracyjnej z zakresu: przepisów o szkolnictwie wyższym, „Prawa zamówień publicznych”, o finansach publicznych, Prawa pracy, programu MS Office (zaawansowany), bezpieczeństwa informacji, komercjalizacji wyników badań naukowych i innowacji, zarządzania zespołem i czasem, autoprezentacji, zarządzania rekrutacją studentów, funduszy europejskich 2014–2020;

■ PUM na nowo otworzył ośrodek wypoczynkowy w Barlinku z 16 nowoczesnymi domkami oraz pawilonem. Łącznie może tutaj przebywać nawet 110 osób.

■ Nie można było tego uniknąć! PUM pojawił się na Facebooku i Twitterze. Strony są bardzo ciekawe, przejrzyste, nie tylko czytać i lajkować.

2014, 85

■ Zaczynamy kolejny rok akademicki. Wykład inauguracyjny przedstawił prof. Przemysław Nowacki.

■ Profesor Mariusz Ratajczak w Dreźnie otrzymał prestiżową nagrodę im. Karla Landsteinera.

■ Nowym dyrektorem SPSK nr 1 został dr Marek Makowski.

2014, 86

■ Profesor Lidia Wenda-Różewicka otrzymała Medal Towarzystwa Biologii Rozrodu.

■ PUM wzbogacił się o dwa nowe budynki. Międzywydziałowe Centrum Dydaktyki nr 1 powstało na terenie SPSK nr 2 i stało się nową siedzibą Zakładów Biologii Medycznej, Chemii Medycznej, Higieny i Epidemiologii

- staż dydaktyczny dla kadry dydaktycznej w zakresie obsługi twardego tkaniny.

Wsparciem w ramach projektu objętych zostanie łącznie 1927 studentów, 100 pracowników zarządzająco-administracyjnych, dwoje pracowników naukowo-dydaktycznych. Uczestnicy projektu zostaną zrekrutowani przez komisje rekrutacyjne.

Stanem docelowym projektu jest m.in.:

- zwiększony poziom umiędzynarodowienia uczelni poprzez wykłady zagranicznych autorytetów,
- cyfryzacja i informatyzacja uczelni,
- wyższe kompetencje zawodowe i interpersonalne studentów PUM,
- wyższa jakość usług świadczonych przez Akademickie Biuro Karier PUM,

- wyższy poziom obsługi świadczonej przez kadrę administracyjno-zarządzającą.

Serdecznie zachęcamy do wzięcia udziału w projekcie. Więcej informacji pod adresem: <https://www.pum.edu.pl/progressio>.

prof. dr hab. Barbara Dołęgowska
kierownik projektu

MIĘDZYUCZELNIANE ZAWODY STOMATOLOGICZNE

Fundusze Europejskie

Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

W dniach 13–14 kwietnia 2018 r. odbyła się II edycja Międzyuczelnianych Zawodów Stomatologicznych, zorganizowanych w ramach projektu „Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie”, POWR.05.03.00-00-0007/15.

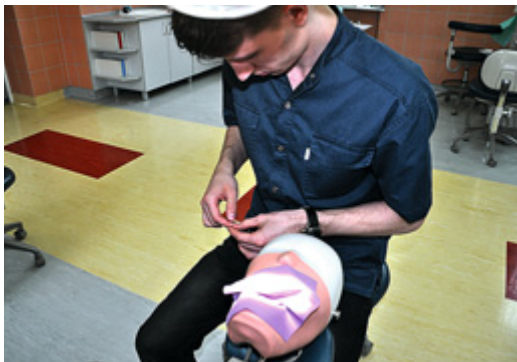
Zawody odbyły się w Katedrze i Zakładzie Stomatologii Zachowaw-

czej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej PUM. Wzięło w nich udział 15 studentów kierunku lekarsko-dentystycznego z czterech uczelni medycznych w Polsce: Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Do zadań uczestników należało m.in.:

- oszlifowanie zęba siecznego szczęki przyśrodkowego pod koronę protetyczną ze schodkiem;
- opracowanie jednego kanału w zębie trzonowym (zab fantomowy) systemem maszynowym E3- Endostar;
- zakładanie koferdamu;

- rysowanie korony zęba;
- rozpoznawanie zębów – modeli w powiększeniu $\times 4$;
- opracowanie ubytku kl. II i założenie formówki częściowej.

Pierwsze miejsce ex aequo zajęły Joanna Aleksandrowicz, Magdalena Hornowska oraz Agnieszka Szlemp - studentki V roku

PUM w Szczecinie, drugie – Karolina Charemska z UM w Lublinie oraz Agnieszka Skorczyk z UM w Poznaniu.

*prof. dr hab. Mariusz Lipski
Katedra i Zakład Stomatologii
Zachowawczej Przedklinicznej
i Endodoncji Przedklinicznej
Zdjęcia Włodzimierz Dura*

FINAŁ III ZACHODNIOPOMORSKIEGO KONKURSU WIEDZY O MÓZGU 2017–2018

Z kronikarskiego obowiązku pragniemy odnotować, że 3 marca 2018 r. w auli Rektoratu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego odbył się finał III Zachodniopomorskiego Konkursu Wiedzy o Mózgu organizowanego przez Pomorskie Towarzystwo Neurokognitywistyczne PTNk i V Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka w Szczecinie. Honorowy patronat nad konkursem objęli, jak w poprzednich edycjach: rektor Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, marszałek województwa zachodniopomorskiego, zachodniopomorski kurator oświaty i prezydent Szczecina.

W części finałowej udział wzięło 58 licealistów, z których po etapie testowym wyłoniono grono 11 laureatów. Po części ustnej – rozmowie na wylosowany temat z neurobiologii oraz analizie sentencji lub powiedzenia i alegorii zawartej w dziele malarskim, kapituła konkursu, do której należeli: prof. B. Karakiewicz, prof. M. Jastrzębska, prof. K. Honczarenko, prof. A. Żukrowska, prof. I. Baranowska-Bosiacka, prof. I. Gutowska, prof. I. Kojder, dr K. Kojder, dr D. Jeżewski, mgr Hanna Bartnik (dyrektor V LO), wyłoniła zdobywców pierwszego miejsca. Zostały nimi Klau-

oraz Biochemii. Z kolei do Międzywydziałowego Centrum Dydaktyki nr 2 przy ul. Żołnierskiej przeniosły się Samodzielna Pracownia Informatyki Medycznej i Badań Jakości Kształcenia, Rehabilitacji Medycznej, Zakład Diagnostyki Funkcjonalnej i Medycyny Fizykalnej, Studium Doktoranckie i Studium Kształcenia Podyplomowego.

2015, 87

■ Konsultantem krajowym w dziedzinie protetyki stomatologicznej zostaje dr hab. Katarzyna Grocholewicz.

■ Laureatką kolejnej edycji programu Staże organizowanej przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej została dr Olga Taryma-Leśniak z Zakładu Biochemii Klinicznej i Molekularnej PUM.

■ Odnowiony Ośrodek Wczasowy w Barlinku otrzymuje nagrodę Turystyczna Perełka Barlinka 2014.

■ Dom Studencki nr 5 otrzymuje certyfikat „Firma godna zaufania 2015”.

2015, 88

■ Profesor Cezary Cybulski i prof. Jan Lubiński odkryli mutacje genu RECQL, które stanowią czynnik ryzyka raka piersi.

dia Boks z V Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu (laureatka naszego konkursu z roku ubiegłego) i Agata Chołocińska z Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie. Przyznawane tradycyjnie wyróżnienie za najlepiej napisany test otrzymała Joanna Mech z Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie. Wyrazy szczególnego uznania należą się mgr Magdalenie Biskup, nauczy-

cielce biologii w Katolickim Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie, która przygotowała do konkursu aż sześcioro laureatów.

Podobnie jak w roku poprzednim, tegoroczna III edycja Konkursu Wiedzy o Mózgu uznana została przez uczestników i nauczycieli przygotowujących za wymagającą wszechstronnej wiedzy neurobiologicznej i humanistycznej. Już teraz odbieramy dekla-

racje od nauczycieli i dyrektorów szkół o uczestnictwie w przyszłorocznej edycji konkursu.

*dr Dariusz Jeżewski
Klinika Neurochirurgii
i Neurochirurgii Dziecięcej
Zakład Neurokognitywistyki Stosowanej
Pomorskie Towarzystwo
Neurokognitywistyczne*

*mgr Hanna Bartnik
V LO im A. Asnyka w Szczecinie*

SERWIS INFORMACYJNY BIBLIOTEKI PUM

XV Ogólnopolski Tydzień Bibliotek

XV Ogólnopolski Tydzień Bibliotek rozpoczął się w naszej bibliotece 7 maja. W inauguracji obchodów w Bibliotece Głównej PUM uczestniczyły władze Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z rektorem prof. Bogusławem Machalińskim. Obecni byli także dyrektorzy bibliotek i bibliotekarze z innych uczelni wyższych Szczecina. Nie zabrakło również naszych studentów. Już tradycyjnie w bibliotece PUM zorganizowano kiermasz książki w ramach akcji „Bibliotekarze - dzieciom”. Za symboliczną kwotę można było „zdobyć” ciekawą, upragnioną bądź poszukiwaną książkę, płytę czy też film. Duże słowa uznania i podziękowania chcielibyśmy złożyć wszystkim, którzy przyczynili się do tego, aby nasz kiermasz się odbył. Dziękiujemy wszystkim, którzy zadali sobie trud i przynieśli książki do biblioteki.

W tym roku bibliotekarze podjęli decyzję o wsparciu świetlic środowiskowych Zachodniopomorskiej Chorągwi ZHP. Na uroczyste otwarcie została zaproszona Dorota Żbikowska – kierownik-wychowawca harcerskiej świetlicy środowiskowej.

Wszyscy goście chętnie włączyli się do naszej zbiórki charytatywnej, zasilając puszkę skarbonkę datkami na rzecz dzieci. Zbiórce datków, jak co roku, towarzyszył poczęstunek. Wszystkie

specjały: przekąski, ogórki, smalce, własnoręcznie upieczone chleby i ciasta to wkład bibliotekarzy w tak szczytny cel, jakim jest pomoc dzieciom.

„(Do)wolność czytania” to hasło tegorocznych obchodów Tygodnia Bibliotek. Temat bardzo intrygujący, gdyż zagadnienie czytania jest poruszane przy wielu okazjach. Bibliotekarze BG PUM postanowili wyrazić swoje zdanie poprzez zorganizowanie wystaw poświęconych szeroko pojętemu CZYTANIU.

Czytanie towarzyszy nam od zawsze. Najstarsze odkryte ślady pisma pochodzą z szóstego tysiąclecia p.n.e.,

a skoro umieliśmy wtedy pisać, to czytać też. Współcześnie czytamy wszędzie, w domu, w pracy, na wakacjach, w autobusie, a nawet w samochodzie słuchamy książki mówionej. Czytamy w różny sposób – siedząc mniej lub bardziej wygodnie, leżąc czy też stojąc. Współczesne nowoczesne nośniki treści dają pełen wachlarz możliwości czytania tekstów. Książka tradycyjna jest bezspornym faworytem, ale coraz częściej sięgamy po wersje elektroniczne (ebooki) czy wersje audio (audiobooki). W zasadzie to nieważne jak, nieważne gdzie i nieważne co – bylebyśmy w ogóle czytali. Najnowsze badania potwierdzają, że czytanie książek przedłuża życie. Odkryto, że wystarczy pół godziny lektury każdego dnia, by w perspektywie 12 lat poprawić swoje szanse przeżycia o 17%. Ci, którzy czytają książki, żyją o 23 miesiące dłużej od nieczytających.

Zalety wynikające z sięgnięcia po jakąkolwiek lekturę można by mnożyć. Każdy z nas ma własne doświadczenia czytelnicze, dlatego też nasze koleżanki z Biblioteki PUM postanowiły przybliżyć upodobania i fascynacje literaturą, którą lubią i najbardziej cenia. Każda z bibliotecznych gablot przedstawia inny gatunek literatury, inny temat, inne spojrzenie. Różnorodność formy prezentacji

książek w gablotach, bogactwo rekwizytów stwarzają niepowtarzalny klimat każdej z nich. Odbiór pozostawiamy odwiedzającym, gdyż jak mawiał Oscar Wilde: „Wskazywanie ludziom, co mają czytać, to zaję-

cie z reguły bezużyteczne lub szkodliwe, ponieważ prawdziwe zrozumienie literatury i znalezienie w niej upodobania to kwestia temperamentu, a nie wyuczenia”.

dr n. hum. Ewa Panter

Nowe podręczniki online dostępne na PUM

Biblioteka Główna PUM rozszerzyła ofertę podręczników online o nowe tytuły:

1. Rodwell V.W., Bender D.A., Botham K.M., Kennelly P.J., Weil P.A.: *Biochemia Harpera* ilustrowana. Wyd. 7 uaktualnione. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL. 2018.
2. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D., red.: *Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne*. Wyd. 2. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL. 2017.
3. Paciorek P., Patrzala A., red.: *Medyczne czynności ratunkowe*. Wyd. 1 (dodruk). Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL. 2015.
4. Steinborn B., red.: *Neurologia wieku rozwojowego*. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL. 2017.
5. Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska-Kulak E., red.: *Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne*. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL. 2017.
6. Bulanda M., Wójkowska-Mach J., red.: *Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej*. Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL. 2016.

Książki dostępne są ze wszystkich komputerów pracujących w sieci internetowej PUM pod adresem <http://libra.ibuk.pl/> oraz z komputerów domowych poprzez usługę VPN lub po uzyskaniu indywidualnego hasła w Dziale Informacji Naukowej Biblioteki Głównej PUM.

Edyta Rogowska

ORCID – Open Researcher and Contributor ID

ORCID to unikatowy identyfikator dla autorów publikacji naukowych, który składa się z 16 cyfr podzielonych na cztery części oraz zapisanych w formie HTTPS URL, np. <https://orcid.org/0000-0003-1234-1234>. Rejestracja dostępna jest na stronie: <https://orcid.org>.

ORCID został utworzony po to, aby:

- pomóc w rozwiązaniu problemu identyfikacji autorów badań naukowych w przypadku popularnych, powtarzających się nazwisk;
- identyfikacji publikacji osób piszących artykuły z tej samej dziedziny;
- powiązania w jeden rekord prac jednego autora bez względu na zmianę afiliacji podyktowaną np. zmianą pracy.

Numer ORCID wykorzystywany jest między innymi:

- przy rejestracji i wysyłaniu artykułów naukowych do wydawców (np. Wiley, Springer, Nature);
- przy identyfikacji autorów składających wnioski grantowe, np. w programie Horyzont 2020;
- jako narzędzie pozwalające na zapoznanie się z dorobkiem naukowym danego autora (za jego pomocą można w prosty sposób w jednym miejscu przedstawić swój dorobek publikacyjny).

Identyfikator ORCID pojawia się w coraz większej liczbie baz danych przy afiliacjach autora (np. Scopus czy Web of Science).

■ Laureatką tegorocznego Zachodniopomorskiego Nobla zostaje prof. Elżbieta Kalisińska.

2015, 89

■ Rozpoczynamy kolejny rok akademicki, wykład podczas inauguracji przedstawia dr hab. prof. PUM Miłosz Parczewski – „O pochodzeniu wirusów”.

■ W ręce czytelników zostaje oddany pierwszy numer „Pomeranian Journal of Life Sciences”, który oficjalnie zastąpił tak znane wszystkim Roczniki Pomorskiej Akademii Medycznej „Annales Academiae Medicae Stettinensis”.

■ Powstaje Fundacja Zdrowe Społeczeństwo, która wspiera misję PUM, głównie w zakresie pediatrii, onkologii i geriatry.

■ Chór PUM wydaje pierwszą swoją płytę w historii. „Jubilate Deo” zostało nagrane w kościele pw. św. Kazimierza.

2015, 90

■ Ruszają kolejne wybory do władz uczelni. Nowego rektora poznamy już 17 marca 2016 r., swą kadencję rozpocznie on z początkiem nowego roku akademickiego.

ORCID
Connecting Research and Researchers

FOR RESEARCHERS FOR ORGANIZATIONS ABOUT HELP SIGN IN

4,852,376 ORCID iDs and counting. See more.

DISTINGUISH YOURSELF IN THREE EASY STEPS

ORCID provides a persistent digital identifier that distinguishes you from every other researcher and, through integration in key research workflows such as manuscript and grant submission, supports automated linkages between you and your professional activities ensuring that your work is recognized. [Find out more](#)

- 1 REGISTER** Get your unique ORCID Identifier. [Register now!](#)
Registration takes 30 seconds.
- 2 ADD YOUR INFO** Enhance your ORCID record with your professional information and link to your other identifiers (such as Scopus or ResearcherID or LinkedIn).
- 3 USE YOUR ORCID ID** Include your ORCID identifier on your webpage, when you submit publications, apply for grants, and in any research workflow to ensure you get credit for your work.

MEMBERS MAKE ORCID POSSIBLE!
ORCID is a non-profit organization supported by a global community of organizational members, including research organizations, publishers, funders, professional associations, and other stakeholders in the research ecosystem.
[Curious about who our members are? See our complete list of member organizations](#)

LATEST NEWS
Thu, 24 May 2018
Enter Once, Reuse Often
Mon, 21 May 2018
SCOPUS, ORCID, and You
Thu, 17 May 2018
Consolidate Brazilian ORCID: Construído uma comunidade
Thu, 17 May 2018
The ORCID Brazil Consortium: Building a Community
Wed, 16 May 2018
Open Science Projects

Oprócz publikacji, do profilu można dodać takie informacje, jak biogram, słowa kluczowe, historię zatrudnienia, wykształcenie oraz prowadzone badania.

Publikacje do portalu ORCID można dodawać automatycznie za pomocą funkcji „Search& Link” między innym z takich baz, jak Scopus czy CrossRef lub z serwisu ResearcherID Clarivate Analytics. Publikacje, które nie są indeksowane w wymienionych bazach, można także dodać ręcznie.

Jeżeli masz założony profil w serwisie ORCID, koniecznie podawaj swój identyfikator podczas wysyłania artykułu do publikacji.

Więcej informacji na temat profilu ORCID i jego wykorzystania można uzyskać w Bibliotece Głównej PUM.

Dagmara Budek

OPEN DAY

Dnia 18 maja 2018 r. w auli Rektoratu PUM odbył się Dzień Otwarty Programu Anglojęzycznego. Wzięli w nim udział zarówno uczniowie ostatnich klas szczecińskich liceów, jak i goście spoza Szczecina, głównie mieszkańcy Niemiec.

Dzień Otwarty zaplanowano w dwóch częściach: oficjalnej tzw. wykładowej i części interaktywnej, bardziej poznawczej. O uniwersytecie opowiadały prodziekan ds. studentów Programu Anglojęzycznego Wydziału Lekarskiego dr hab. Elżbieta Petriczko oraz prodziekan ds. studentów Programu Anglojęzycznego Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego dr hab. Aleksandra Gawli-

kowska-Sroka i udzielały odpowiedzi na zawile pytania kandydatów, którym przedstawiono zasady rekrutacji na studia anglojęzyczne.

Wykład „History of handwashing” zaprezentowała dr Magdalena Sylwia Kamińska z Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Jak zwykle porywająco o wyzwaniach studiowania medycyny opowiadała dr Joanna Nieznanowska z Zakładu Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej. Wykład pod tytułem „Studying medicine: tough, but doable” odnosił się do bezsprzecznych walorów studiowania medycyny i ogromnych sumptów personalnych.

Druga część Dnia Otwartego - mająca bardziej praktyczny charakter - została podzielona na teorię i praktykę.

Ćwiczenia na fantomach „Phantom games” poprowadzili ratownicy medyczni mgr Jakub Wiśniewski i mgr Daniel Łukaszczyk. Czasami było zabawnie, czasami pouczająco. Można było poczuć przedsmak adrenaliny i ogromnej odpowiedzialności. Dało się też udowodnić blagierskie efekty popularnych wśród młodzieży filmów o tematyce medycznej. Tak wyglądały ćwiczenia praktyczne.

Teorię podkolorowaliśmy historią – prawdziwą i nie tak odległą. „Several scary stories” efektownie i z pasją

opowiadała dr Joanna Nieznanowska, która oprowadzała gości po Muzeum Historii Medycyny PUM.

Nasz Dzień Otwarty całkiem się udał. Był to mały eksperyment. Zadowolający, który oczywiście nie przyniesie natychmiasto-

wych efektów w postaci zdwojonej liczby podań, ale wystarczający, aby stwierdzić, że mamy o czym opowiadać i jest komu to robić. Powtórzmy to w przyszłym roku.

*Tekst i zdjęcia Olena Voznyak
Dziekanat WL*

JEDEN ROK, DWÓCH REKTORÓW ZJAZD ROCZNIKA 1968–1974 PAM

Z uczestnikami zjazdu rocznika 1968–1974: prof. Elżbieta Gawrych, kierownikiem Kliniki Chirurgii Dziecięcej i Onkologicznej PUM; prof. Andrzejem Dropem, rektorem Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, radiologiem; lek. dent. i dr n. med. Barbarą Drop oraz prof. Przemysławem Nowackim, neurologiem, kierownikiem Kliniki Neurologii PUM, rozmawiała red. Kinga Brandys.

Kinga Brandys: Jaki był wasz rok? Czy był to wyjątkowy rok, którego absolwenci zawojowali świat?

Przemysław Nowacki: – Po pierwsze, świata nie zawojowałem i już nie zawojuję, a po drugie, czy to był wyjątkowy rok? Jeśli mierzyć liczbą rektorów, to moim zdaniem był to zwykły przypadek. Jeśli jednak dodać, że prorektorem uczelni była prof. Zdzisława Kornacewicz-Jach, a prodziekanem prof. Elżbieta Gawrych – notowania naszego rocznika zdecydowanie wzrastają...

W życiu każdego absolwenta jego rok powinien być wyjątkowym. Dopiero po studiach okazuje się, ilu będzie profesorów, naukowców, dydaktyków. Profesor Andrzej Drop, mój kolega z roku, jest rektorem Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i jest to tylko jego zasługą. Na studiach nawet przez myśl mi nie przeszło, że ja też będę rektorem (rektor PAM/PUM w latach 2006–2012 – przyp. red.). Jako młodzi ludzie chcieliśmy skończyć studia i zdobyć ciekawą pracę. Rektorem zostaje się później w wyniku wielu różnych zdarzeń.

Elżbieta Gawrych (organizatorka zjazdu): – Nasz rok był wyjątkowy, nie tylko pod

względem osiągnięć naukowo-zawodowych, jakie zdobyli jego absolwenci, ale głównie dlatego, że jesteśmy wyjątkowo ze sobą zaprzyjaźnieni, niezależnie od miejsca zamieszkania i wykonywanej pracy, czy to w kraju, czy zagranicą. Na hasło „spotykamy się” zawsze jest pozytywna reakcja i wszyscy przyjeżdżają.

Wśród waszych absolwentów jest wyjątkowo dużo profesorów. Byliście bardzo pilnymi i dobrymi studentami?

Elżbieta Gawrych: – Z perspektywy czasu mogę powiedzieć „Tak” i bardzo się tym chwalimy; są wśród nas profesorowie: Przemysław Nowacki, Andrzej Drop, Zdzisława Kornacewicz-Jach, Maria Pietrzak-Nowacka i moja osoba. Ale są także koledzy, którzy mogą pochwalić się innymi wspaniałymi osiągnięciami, między innymi dr Mieczysław Chruściel, znakomity malarz-portrecista i do tego ginekolog; Krzysiu Filipiak, znakomity kardiochirurg, który pracował z prof. Religą i pracuje w tym znanym w Polsce ośrodku do dziś; Dyzio Wencel mieszkający w USA, który przetłumaczył wiele medycznych podręczników na język polski. Takich osób, które odniosły sukcesy na polach zawodowych czy społecznych, jest naprawdę dużo i nie sposób ich wszystkich wymienić. I nadal czujemy się bardzo potrzebni.

Kim są absolwenci tego rocznika?

Elżbieta Gawrych: – Mamy przedstawicieli wszystkich specjalizacji, są chirurdzy, pediatrzy, radiolodzy, neurologi, kardio-

■ PUM był gospodarzem Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych. W obradach brał udział wice-minister zdrowia Jarosław Pinkas.

■ Od 1 grudnia 2015 r. kanclerzem PUM jest mgr inż. Jerzy Piwowarczyk.

2016, 91

■ Mamy nowego rektora. Przez kolejne lata naszej uczelni będzie przewodził prof. Bogusław Machaliński. Prorektorem ds. klinicznych został prof. Piotr Gutowski, prorektorem ds. nauki – ponownie prof. Jerzy Samochowiec, prorektorem ds. dydaktyki – prof. Barbara Dołęgowska.

■ Nagrodę Dziennikarzy za rok 2015 otrzymuje prof. Leszek Sagan za „wyzwania rzucane medycynie”.

2016, 92

■ Zachodniopomorskiego Nobla 2015 otrzymał prof. Cezary Cybulski.

■ Konsultantem krajowym w dziedzinie torakochirurgii został prof. Tomasz Grodzki.

■ Studentki PUM zdobyły złoty medal w Akademickich Mistrzostwach Polski w wioślarstwie w biegu na 1000 m w kategorii ósemka ze sternikiem.

łodzi, lekarze rodzinni, ginekolodzy, stomatolodzy. Nasz rok był przez pierwsze trzy lata połączony ze stomatologią, ale to wystarczyło, aby w tym czasie wiele osób połączyło się w pary na całe życie.

Przyjechali Państwo do PAM w Szczecinie osobno, a wyjechali jako małżeństwo z małym synem.

Barbara Drop: – Było nas na roku około 300 osób, przyjechaliśmy ze wszystkich zakątków Polski, nam z Lubelszczyzny było wyjątkowo ciężko. Zaczynaliśmy w trudnym roku 1968. Wprost z domu trafiliśmy do innego miasta, innych środowisk, innego życia. Mieszkaliśmy głównie w akademikach. Dziś nadal staramy się utrzymywać kontakty, mimo że mieszkamy w Lublinie.

Andrzej Drop: – Jest w nas ogromny sentyment do miasta i do studiów, przecież tu w Szczecinie spotkałem miłość życia, obecną żonę Barbarę.

A jak Państwo się poznali?

Barbara Drop: – Na trzecim roku studiów usiedliśmy koło siebie na wykładzie z patofizjologii u prof. Janusza Mąkowskiego. I na tym wykładzie, a byłam bardzo pilną studentką

i wszystko bardzo szczegółowo zapisywałam, rozmawiając z moim przyszłym mężem, zapomniałam o całym świecie. Od tamtej pory byliśmy już razem.

Andrzej Drop: – Mieszkaliśmy w pięcioosobowym pokoju w akademiku przy ul. Ku Słońcu. Uczyłem się zawsze rano, kiedy wszyscy jeszcze spali, ja już czytałem podręczniki. Wszystkie egzaminy zaliczałem i nie miałem, podobnie jak koledzy, specjalnych trudności. Później razem z Basią zamieszkaliśmy w akademiku na ul. Dunikowskiego, gdzie urodził się nasz syn, który dziś pracuje w Chicago.

Barbara Drop: – Pamiętam rok 1970, koło 15 grudnia wyrzucono nas niemal siłą z akademików. Historia miała wpływ na nasze wybory, plany i życie. Wiele osób wybrało emigrację lub musiało z niej skorzystać. Pierwsze wyjazdy rozpoczęły się w 1968, później kolejna fala była po studiach już w trakcie specjalizacji, w 1980 r.

Dlaczego Państwo nie zostali w Szczecinie?

Barbara Drop: – Kiedy skończyłam studia, nasze dziecko miało trzy miesiące. A wiadomo co jest najważniej-

sze dla młodych – mieszkanie. Mąż otrzymał stypendium fundowane z Kraśnika, małego powiatowego miasteczka koło Lublina. Tam w Kraśniku czekało na nas mieszkanie i praca. Jednak prof. Zbigniew Jańczuk (ówczesny kierownik Katedry Stomatologii PAM – przyp. red.) uznał, że nie jest to dobry pomysł i dał mi list polecający do prof. Grażyny Jarzab w dawnej Akademii Medycznej w Lublinie, która właśnie tworzyła lubelską stomatologię. I tak zostałam jej pierwszą asystentką. Całe swoje zawodowe życie pracowałam tak, jak mnie nauczono, z oddaniem i poświęceniem studentowi. Nasza córka poszła w moje ślady, jest adiunktem w Zakładzie Protetyki Stomatologicznej UM w Lublinie. Byłam pierwszą osobą, która tworzyła stomatologię na wzór i podobieństwo Zakładu Stomatologii Zachowawczej w Pomorskiej Akademii Medycznej. Tym zakładem w Szczecinie kierował prof. Zbigniew Jańczuk, kolega z partyzantki mojej mamy. Spotkałam tutaj także prof. Sylwestra Kowalika, prof. Aleksandra Kulikowskiego i prof. Jerzego Malinowskiego. Szczeciński ośrodek był najlepszy w Polsce, to dało mi dużo siły i oparcia do pracy od podstaw w Lublinie.

Lata mijają, a Państwo nadal podtrzymują kontakty, imponujące!

Przemysław Nowacki: – Od lat spotyka się stale ta sama grupa osób. Dlaczego? Wszystko zależy od tego, jak się komu w życiu powiodło. Ci, którym się powiodło, są bardziej skorzy do spotkań, inni nie. Dramatyczny jest moment podczas mszy św., kiedy wyczytywane są nazwiska osób, które odeszły. Z naszego roku odeszło już ponad 30 osób. Dlaczego aż tylu? Podczas tego zjazdu odkryłem, że wśród nas jest wielu wspaniałych ludzi, którzy swoim życiem udokumentowali swoją wartość. Na studiach mówiliśmy o sobie: lepszy, gorszy student czy kolega. A teraz się okazało, że w swoim życiu robią wiele wspaniałych rzeczy, nie tylko jako lekarze. Jeden z nas – Czesiu Rzepka – z siłą godną wyższej sprawy od kilku lat odrestaurowuje wiejski, zabytkowy kościół, zdobywając na ten cel środki unijne, państwowe, pozyskuje fachowców. Chwalił się już swoimi sukcesami, zapewniając, że zaprosi nas na uwieńczenie dzieła. Poświęcił się całkowicie społeczności lokalnej – zawsze mówi: „Jestem z nich i tam jest moje miejsce”. Niejako po drugiej stronie, kolejny wspaniały przykład – to Rysiu (Ryszard Dzierżba). Od kilkudziesięciu lat ma szeroką praktykę w Sydney, na drugim końcu świata. Nie tylko utrzymuje kontakty z Polską i zawsze

przyjeżdża na nasze spotkania. Od lat pełni wysokie funkcje w strukturach polonijnych Australii, wychowuje swoje dzieci w poszanowaniu tradycji, języka i kultury kraju swoich rodziców.

Elżbieta Gawrych: – Pierwsze spotkanie zorganizowaliśmy w Kołobrzegu 25 lat po zakończeniu studiów. Ale kolejne już były co pięć lat. Na ostatnim – w Szczecinie, zdecydowaliśmy, że musimy się częściej spotykać. Coraz więcej osób odchodzi, czas jest nieubłagany. Nasze spotkania trwają trzy dni i mają bardzo bogaty program. Dużo mówimy o sprawach zawodowych i rodzinnych. Wspominamy naszych profesorów, np. prof. Jana Słotwińskiego, który był bardzo charakterystyczną i barwną postacią, a egzaminy u niego wcale nie były łatwe. Profesora Floriana Czerwińskiego – wymagającego i surowego egzaminatora, ale także prof. Kazimierza Stojalowskiego i prof. Eugeniusza Miętkiewskiego. Za rok będziemy obchodzić jubileusz 45-lecia i już się cieszę na to wyjątkowe spotkanie, na które wszystkich serdecznie zapraszamy.

Dziękuję za rozmowę.

red. Kinga Brandys
rzecznik prasowy
Zdjęcia:

Andrzej Janeczek i Przemysław Nowacki

Prof. Przemysław Nowacki, prof. Elżbieta Gawrych, prof. Andrzej Drop, dr hab. Maria Pietrzak-Nowacka

2016, 93

■ Rusza kolejny rok akademicki. W inauguracji roku uczestniczy prezydent RP, Andrzej Duda. Doktorat honoris causa otrzymuje prof. Ralph Alexander Schmid, a wykład inauguracyjny wygłasza prof. Wenancjusz Domagała.

■ Ognisko TKKF „Pod wieżą” PUM obchodzi 40-lecie swego istnienia.

2016, 94

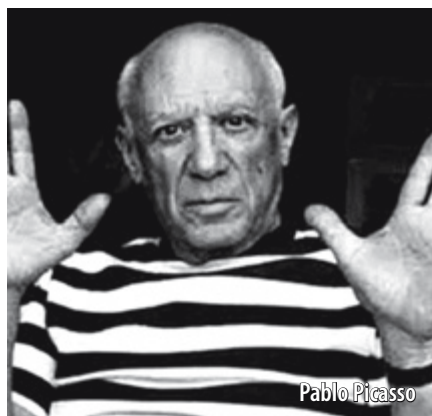
■ W Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 2 oddano do użytku po ponad dwuletnim remoncie zmodernizowany blok klinik chirurgicznych, urologii i radiologii zabiegowej, w większości dwu- i trzyosobowe sale dla chorych oraz multimedialną salę seminaryjną połączoną z salą zabiegową.

2017, 95

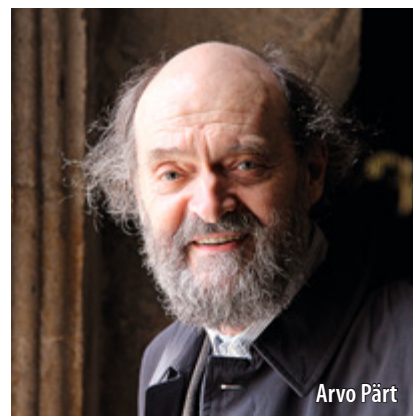
■ 7 marca 2017 r. dwa zespoły: z SPWSZ przy ul. Arkońskiej w Szczecinie oraz Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie, dokonały pierwszego przeszczepienia krzyżowego nerek pomiędzy parami z różnych miast, u których barierą była niezgodność grup krwi i obecność przeciwciał przeciw antygenom dawcy. Szczecińskim zespołem koordynował prof. Marek Myślak.

Jean-Baptiste Regnault, „The origin of painting”, 1786

Pablo Picasso

Arvo Pärt

FUNKCJE SZTUKI

Obraz Jean-Baptiste Regnaulta z 1786 r. – kobieta rysuje portret ukochanego mężczyzny, widać jego cień i postać z prawej. Obraz jest aktem psychologii raczej niż sztuki starożytnej. Mówi o tęsknocie i przywołuje pamięć. W tym wypadku sztuka pozwala zatrzymać, niemal ożywić w pamięci rzeczy, osoby, które odeszły, a które kochamy.

Pamięć to jedna z najważniejszych funkcji wspierania terapii pacjentów sztuką. Wskutek choroby swojej i najbliższych utracili wiele. Samo słowo „ożywić – reanimować” jest terminem medycznym, a do tego ociera się o reinkarnację. Zaraz przypomina mi się ludowa piosenka o Maćku, który umarł i leży na desce, ale gdyby mu zagrali, to jeszcze by zatańczył.

Pablo Picasso, którego obrazy są kanonem światowym, ma w swoim dorobku kilka aforyzmów, które pozwolą lekarzom lepiej zrozumieć biologię, chorobę i nawiązać inne i bogatsze relacje z pacjentami.

Proszę podstawić w miejsce słowa „artysta” słowo „lekarz”, a „sztukę” zamienić na „medycynę” – sens pozostaje trafny.

„Artysta musi umieć przekonywać ludzi o szczerości swoich kłamstw”.

„Lekarz musi umieć przekonywać ludzi o szczerości swoich kłamstw”

„Nie zrozumiecie sztuki, póki nie zrozumiecie, że w sztuce 1+1 może dać każdą liczbę z wyjątkiem 2”.

„Nie zrozumiecie medycyny, póki nie zrozumiecie, że w medycynie 1+1 może dać każdą liczbę z wyjątkiem 2”

„Sztuka to kłamstwo, które pozwala uświadomić sobie prawdę”

„Medycyna to kłamstwo, które pozwala uświadomić sobie prawdę”.

Czym zatem różni się myślenie o sztuce w stosunku do medycyny. Można powiedzieć, że sztuka nie umiera, a człowiek tak. Tym bardziej powinniśmy dbać o sztukę w naszym życiu, mam na myśli zarówno lekarzy, jak i pacjentów, ponieważ jest to lekarstwo skutkujące nieśmiertelnością.

„Komputery są bezużyteczne. Mogą nam dać tylko odpowiedź” – to akurat nie wymaga komentarza, może z wyjątkiem zamiany słowa „odpowiedź” na „podpowiedź”. Wiedza medyczna jest rozległa i poszerza się w dużym tempie. Nie jest możliwe skuteczne myślenie bez weryfikacji faktów, a te z łatwością podsuwa nam komputer. Musimy tylko znać ich właściwe znaczenie i rozumieć wzajemne relacje.

A teraz sentencja kompozytora estońskiego Arvo Pärta: *„W sztuce wszystko jest możliwe i jednocześnie*

nic nie jest konieczne”. Czyż nie jest podobnie w życiu lekarza? Medycyna sama w sobie jest sztuką, ale w połączeniu ze sztuką jest filozofią, czyli mądrością. Potrzeba nam, lekarzom, filozofii i sztuki, ponieważ w życiu realnym ostatecznie zawsze przegrywamy. Patrząc retrospektywnie, zawsze chcielibyśmy coś zmienić w naszym postępowaniu, co i tak niewiele zmienia. Sentencja Arvo Pärta inspirowa także do myślenia o jakości życia na tle coraz dłuższego jego trwania za coraz wyższą cenę.

Jak sądzę, każdy członek zespołu terapeutycznego miałby wiele do powiedzenia, uzupełnienia, porównania, wyciągnięcia wniosków i budowy pojęć o medycynie. Zachowanie zdrowia, życia i jego koniec mają dla nas wartość, którą dobrze jest sobie uświadomić właśnie poprzez sztukę i filozofię.

Miejszem do tego odpowiednim był na pewno koncert dla pacjentów szpitala onkologicznego na Gołębini w ramach Międzynarodowego Przeglądu Lekarzy Śpiewających, 25–26 maja 2018 r. Trzeba było zobaczyć i wysłuchać chorych trzymających się kroplówek z cytostatykami, jak z przyjaciółmi ich życia, orężem walki, pamięci i nadziei. A jedno z powiedzeń brzmiało: *„Możemy wiele stracić nie*

przez brak zdolności, ale przez nieobecność nadziei”. Medycyna, sztuka i filozofia taką nadzieję pozwalają mieć, dają ją.

Drugie miejsce, w którym można to poczuć, to sesja naukowa w hotelu Focus na temat środowiska i jego wpływu na zdrowie ludzi, przygotowana przez Ryszarda Kotłę. Prelegent nie mógł, oczywiście, wyczerpać tematu, ale wiele nam przybliżył, głównie ze sfery magnetyzmu ziemskiego.

Ostatnią częścią przeglądu był koncert finałowy w Starej Rzeźni. W tym roku zrezygnowaliśmy z wyłonienia zwycięzcy, ponieważ śpiewamy nie dla nagrody, a dla pacjentów. Wykonawcy koncentrują się na chorych, a nie na nagrodzie, tę dostali wszyscy w postaci pięknych malunków magnolii z pracowni artystycznej Barbary Kleist. Kolejną zasadniczą zmianą był udział otwarty dla wszystkich zawodów medycznych z zespołów terapeutycznych. Ta zmiana jest taką samą, jaka w ostatnich latach dokonała się w medycynie.

W koncercie udział brali: Michael Herbach, zespół Druga Klinika, Karolina Kłoda z towarzyszeniem Artura Mierzeckiego, Magdalena Żak i Marek Boberski oraz Dominik Good. Pomińmy tytuły zawodowe oraz nie

opisuję, jak śpiewali i grali. To pierwsze dlatego, że na scenie byli artystami, to drugie, ponieważ ładunek emocjonalny, jaki wytworzyli, jest trudny do zmierzenia i opisanie. Czas koncertu biegnie inaczej, inaczej czujemy nasze i innych życie. Na koncercie znalazła się grupa osób z poważnymi zaburzeniami zdrowia, siedzieli, słuchali, osiada ich zainteresowania była sztuka w wykonaniu lekarzy, fizjoterapeutów, którzy na co dzień pobierają krew, a na koncercie z powrotem ją wtłaczają piosenką i muzyką.

Gwiazdą koncertu był Mr. Tomm, ze Szczecina, który parodiował gwiazdy światowej estrady, przebijając się, śmiejąc i wkładając w to tyle energii, że starczyłoby na elektrownię w niewielkim miasteczku.

Organizatorami były Okręgowa Izba Lekarska w Szczecinie i stowarzyszenie Senat Obywateli Szczecina, przewodniczącymi komitetu organizacyjnego – Jacek Rudnicki i Grzegorz Czajkowski, członkami – Jolanta Boguszeńska i Wojciech Żebrowski, kierownikiem artystycznym – Iwona Charakiewicz, a całość prowadził Andrzej Oryl. Patronat medialny sprawował Biuletyn Okręgowej Izby Lekarskiej „Vox Medici”.

Jacek Rudnicki

CZY MOŻE POWSTAĆ KOLEJNA CIĄŻA OBOK JUŻ ISTNIEJĄCEJ?

Mechanizmy powstawania ciąży wielopłodowych stanowią jedno z bardziej interesujących zagadnień w etiologii rozrodu człowieka. Przy obecnym poziomie wiedzy medycznej potrafimy wyjaśnić wiele problemów związanych z rozwojem tego rodzaju ciąży. Jednakże etiologia ich powstawania w wielu punktach nadal znajduje się w sferze domysłów i rozważań teoretycznych. Niektóre z nich ciągle jeszcze czekają na ścisłe naukowe wyjaśnienie. W chwili obecnej można przyjąć, że istnieje co najmniej dziewięć możliwych mechanizmów powstawania

cięż wielopłodowych. Jednym z nich jest zjawisko nadpłodnienia.

Nadpłodnienie (superfecundation) oznacza dodatkowe zapłodnienie drugiej komórki jajowej, uwolnionej w tym samym cyklu płciowym, przez plemniki pochodzące z oddzielnych stosunków płciowych, odbytych w krótkim okresie czasu po sobie, z tym samym lub różnymi partnerami (heteropaternal superfecundation) (ryc. 1). Kolejne zapłodnienie zwykle występuje w odstępie 3–4 dni, możliwy jest jednak większy odstęp czasu (np. 1–2 tygodnie).

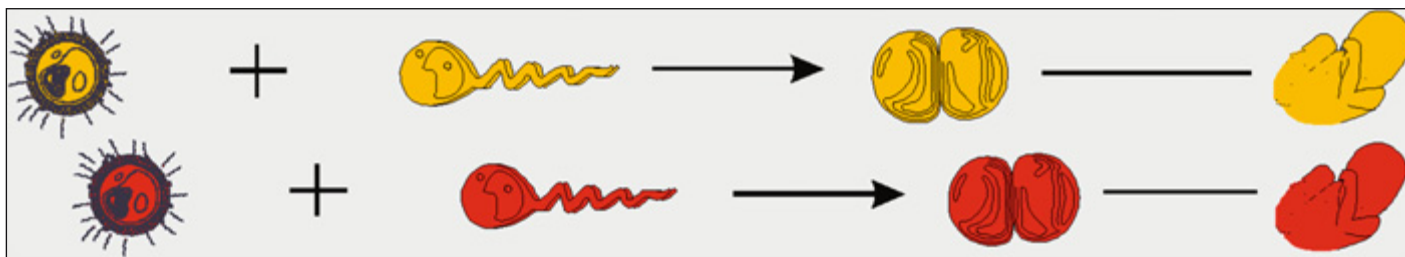
■ Ruszył nowy rządowy program Koordynowana opieka zdrowotna nad kobietą w ciąży, podczas porodu i połogu (KOC), do którego przystąpiły wszystkie trzy szpitale o trzecim stopniu referencyjności z Zachodniopomorskiego – dwa należące do PUM i Szpital w Zdrojach. Akcesowi towarzyszyła wizyta ministra zdrowia Konstantego Radziwiłła.

■ Wykład otwarty „Przeszczep twarzy – wyzwania chirurgiczne i etyczne” na PUM wygłosiła prof. Maria Siemionow.

■ Profesor PUM Maria Giżewska otrzymała nagrodę Fundacji Anioły Farmacji i Anioły Medycyny 2016 – prestiżowe wyróżnienie przyznawane wybitnym specjalistom w swojej dziedzinie.

■ Profesor Romuald Bohatyrewicz został powołany jako ekspert Rady Europy do grupy roboczej Europejskiego Dyrektoriatu ds. Jakości Leków i Ochrony Zdrowia (European Directorate for the Quality of Medicines & Health Care – EDQM) w dziedzinie transplantologii.

■ Thomas Heiduk został mistrzem Polski uczelni medycznych w tenisie stołowym.

Ryc. 1. Nadpłodnienie (superfecundation)

Pierwszeństwo pośród bliźniąt powstałych w wyniku nadpłodnienia heterogennego przyznać należy Kainowi i Ablowi, będących jednymi z pierwszych przedstawicieli rodu ludzkiego na Ziemi.

Z opisów w Biblii wynika, że Adam spotkał się z Ewą dwa razy i że miała ona trójkę dzieci: Kaina, Abła i Setha. Pierwsza dwójka urodziła się niebawem po tym, jak Adam i Ewa zostali wygnani z Raju, Seth natomiast znacznie później. Zatem Abel i Kain musieli być bliźniętami. Abel był czystym odbiciem Adama i od niego wywodził się ród Chrystusa. Kain natomiast był mordercą i pochodził od innego ojca. Abel i Kain zostali zatem urodzeni jako bliźnięta, ale poczęci przez dwóch różnych ojców, Adama i Szatana (Węża), z dwóch różnych stosunków płciowych, odbytych przez Ewę tego samego dnia. Potwierdzeniem tego może być również fakt, iż Ewa jest matką wszystkich żyjących ludzi (Księga Rodzaju, 3:20). Natomiast w żadnym miejscu Biblii nie jest napisane, że Adam jest ojcem wszystkich nas żyjących. Można więc przyjąć za Biblią, że bliźnięta powstałe w wyniku nadpłodnienia heterogennego są protoplastami całego rodu ludzkiego.

W Talmudzie, księdze będącej kodeksem religijnych, obyczajowych i prawnych przepisów judaizmu zebranych w okresie II–V wieku n.e., znaleźć można informacje o możliwości bycia w ciąży w tym samym czasie z dwoma różnymi mężczyznami, czyli w wyniku zaistnienia nadpłodnienia. Według Talmudu,

ponowne zapłodnienie może zdarzyć się w ciągu trzech dni, jeżeli w tym okresie kobieta odbędzie stosunek z drugim mężczyzną. W takich przypadkach może dojść do zmieszania się w organizmie kobiety spermy obu partnerów, a urodzone bliźnięta będą miały dwóch różnych ojców.

W Talmudzie poruszany jest również problem możliwości ponownego zajścia w ciążę, obok już istniejącej, w wyniku stosunku odbytego w jeszcze późniejszym okresie, czyli zapłodnienia dodatkowego (superfetation). Według klasycznej medycyny opisanej w Talmudzie, zapłodnienie dodatkowe jest możliwe w bardzo rzadkich przypadkach całkowitego zdwojenia narządów rodnych kobiety. Wówczas superfetation może zdarzyć się podczas pierwszego lub najwyżej drugiego miesiąca ciąży. W późniejszym okresie staje się to już niemożliwe. Współczesna medycyna nie potwierdziła, jak dotąd, możliwości zapłodnienia dodatkowego, jakkolwiek hipotezy takie nadal są wysuwane.

Jeszcze wcześniej niż zapisano to w Talmudzie, Aristoteles (*De Generatione*, 4:87) i Hipokrates zakładali, że skoro ludzka macica ma dwa rogi, to jeden z rogów może stać się ciężarnym jako pierwszy, a po pewnym czasie również drugi. Zatem już w starożytności wierzono, że powstanie ciąży wielopłodowej może być wynikiem więcej niż jednego stosunku odbytego w krótkim odstępie czasu (superfecundatio). Na potwierdzenie tej teorii przytaczano legendę o Ledzie i łabędziu, według której Zeus, król bogów, przemienił się w łabędzia i skusił

piękną Ledę, żonę króla Spartan Tyndareusa. Tej samej nocy Leda odbyła stosunek z własnym mężem. Zatem Leda została zapłodniona dwukrotnie tego samego dnia i w wyniku tego urodziła dwie pary różnych płciowo bliźniąt: Polluxa i Helenę – dzieci Zeusa, oraz Kastora i Klitemnestrę – dzieci Tyndareusa. Legenda ta została uwieczniona na słynnym obrazie Leonarda da Vinci (ryc. 2). Niezależnie od godnej uwagi znajomości ludzkiej anatomii, wielki artysta nie wiedział jeszcze, że odmienne płciowo bliźnięta (dwuzygotyczne) nie mogą pochodzić z pojedynczej komórki jajowej. Zygotyczność najwyraźniej nie była pojęciem znanym w czasach Leonarda. Stąd też na swoim obrazie ukazał tylko dwa łabędzie jaja, z których wykluwają się te pary bliźniąt.

Ryc. 2. Leda i łabędź (Leonardo da Vinci, 1505–1510)

Według obecnej wiedzy medycznej, jednoczesny rozwój wewnątrzmaciczny dwóch par bliźniąt jednozygotycznych, posiadających dwóch różnych ojców, teoretycznie jest możliwy. Do chwili obecnej jednak nie opisano w literaturze takiego przypadku.

W mitologii greckiej znaleźć można jeszcze inną interesującą informację na temat powstawania ciąży bliźniaczej w wyniku zaistnienia zjawiska nadpłodnienia. Przykładu dostarczył tu ponownie sam Zeus, który nie wahał się zalecać do zamężnych kobiet, pomimo iż w jego kompetencji było stanie na straży świętych zasad małżeńskich. Pewnego razu postanowił mieć syna, który zostałby potężnym opiekunem zarówno bogów, jak i ludzi. Jego serce zwróciło się w kierunku Alkmeny, żony Amfitriona. Ponieważ była ona żoną wierną i nieprzekupną, wykorzystał nieobecność jej męża, przybierając jego postać. Alkmena przyjęła Zeusa w przekonaniu, że to jej małżonek. Kiedy kilka godzin później powrócił jej prawdziwy mąż Amfitrion, był zdziwiony brakiem przynależnego mu entuzjazmu ze strony małżonki. Natomiast ona, przeciwnie, była zaskoczona, że mąż tak szybko zapomniał o czułych pieszczotach, jakimi tak szczerze i niedawno go obdarzyła. Z tego podwójnego związku urodziła się para bliźniąt: Herkules – syn Zeusa i Iphicles – syn Amfitriona.

Również w czasach bardziej współczesnych panowało przez wieki przeświadczenie, że dwoje dzieci musi mieć zawsze dwóch ojców. W takich przypadkach matka była posadzana o zdradę. W niektórych rejonach Afryki Wschodniej karą za to było skazanie matki na śmierć albo na wygnanie wraz z dziećmi. Miejscem takiego wygnania było położone gdzieś daleko przeklęte „miasto bliźniąt”.

Europa także nie była pozbawiona błędnych przekonań co do natury i istoty bliźniąt. W szlacheckich rodach europejskich urodzenie się bliźniąt utrzymywane było w głębokiej tajemnicy. Jeszcze w pierwszej połowie XX w. zdarzały się procesy o zdradę kierowane przez mężów przeciwko własnym żonom, które urodziły bliźnięta. Podstawę do tego rodzaju oskarżeń stanowiło oczy-

wiście przeświadczenie, że bliźnięta muszą mieć zawsze dwóch różnych ojców. Stąd też przez długi okres czasu pytanie o ojcostwo bliźniąt było dużym nietaktem.

Sugestie istnienia takiego mechanizmu powstawania bliźniąt wyrażali także liczni współcześni autorzy, przytaczając przypadki porodów bliźniąt, w których noworodki różniły się stopniem dojrzałości, kolorem skóry lub posiadały grupy krwi odpowiadające dwóm różnym partnerom matki.

Williams w wydany w 1980 r. „Położnictwie” przytacza pierwszy klasyczny przypadek bliźniąt różniących się rasą, opisany w 1810 r. przez Johna Archera, lekarza, który jako pierwszy w Stanach Zjednoczonych otrzymał stopień doktora medycyny. Według Archera, biała kobieta, która odbyła stosunek z czarnym i białym mężczyzną w krótkim odstępie czasu, urodziła następnie bliźnięta – białego i mulata. Do 2010 r. w literaturze światowej opisano ponad 30 naukowo udokumentowanych przypadków bliźniąt pochodzących od dwóch różnych rasowo ojców. W latach następnych czasopisma medyczne i gazety codzienne donosiły o kolejnych takich przypadkach (ryc. 3).

W 1940 r. Geyer jako pierwszy opisał bliźnięta dwuzygotyczne, które jego zdaniem miały dwóch różnych ojców, bowiem posiadały różne antygeny krwinek czerwonych. Sorgo, w sześciu przypadkach rzekomego nadpłodnienia, na podstawie typowania grup i podgrup układu czerwono-krwinkowego, stwierdził, że w trzech z nich można było z dużym prawdopodobieństwem przypisać każdego z noworodków innemu ojcu. Jednakże nie może to stanowić pewnego dowodu, bowiem prawdopodobieństwo wystąpienia takiego samego typu układu czerwono-krwinkowego u dwóch osobników, ze względu na częstość rozmieszczenia alleli tego systemu (AB0, MN), wynosi jak 1:68.

Pomimo tych doniesień problem nadpłodnienia pozostawał w sferze domysłów i rozważań teoretycznych aż do dnia 14 września 1978 r., kiedy to w „The New England Journal of Medicine” ukazał się artykuł Terassaki i wsp., w którym w sposób niezbity udowodniono na podstawie oznaczanie haplotypów HLA, że badane przez

2017, 96

■ Zachodniopomorskiego Nobla 2016 otrzymała prof. Izabela Gutowska z Zakładu Biochemii i Żywienia Człowieka.

■ Kolejny wykład otwarty pod patronatem rektora PUM, prof. Bogusława Machalińskiego, wygłosił prof. Sadao Sato, niezwykle ceniony na świecie ortodonta.

■ Rozpoczyna się budowa Centrum Symulacji Medycznej, całkiem nowy budynek powstanie w miejscu starej pralni przy ul. Żołnierskiej.

■ Studentki PUM obrobiły tytułu mistrzyń Polski w wioślarstwie w kategorii ósemka ze sternikiem.

2017, 97

■ Zaczynamy nowy rok akademicki 2017/2018. Tytuły doktora honoris causa wręczył prof. Wenancjusowi Domagale oraz prof. Rodneyowi Johnowi Scottowi. Wykład inauguracyjny zatytułowany „Maszyna mózgu” wygłosił prof. PUM Leszek Sagan.

■ Decyzją ministra nauki i szkolnictwa wyższego Wydział Lekarsko-Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej otrzymał uprawnienie do prowadzenia

Ryc.3. Bliźnięta z nadpłodnienia heterogennego

autorów bliźnięta dwuzygotyczne miały dwóch różnych ojców. Ryan, w artykule wstępnym tego samego numeru, uznał to za jedno z ważniejszych wydarzeń w całej historii badań nad ciążą wielopłodową i skomentował ten fakt następująco: „dopiero w tym stuleciu w sposób wiarygodny udokumentowano istnienie zjawiska nadpłodnienia”. Milton J. Chatton z San Jose fakt ten żartobliwie skwitował okolicznościowym wierszem, który w dowolnym (własnym) tłumaczeniu brzmi następująco:

*Od tej chwili wciąż się nie cieszy
Dłużej żona, co wiernością nie grzeszy.
Bo gdy jej przezorny mąż
Test HLA u bliźniąt z dwuzygotycznej ciąży
Wykona, jedno z bliźniąt go speszy.*

W chwili obecnej istnienie zjawiska nadpłodnienia nie budzi już żadnych wątpliwości. Zebrano wystarczającą liczbę dowodów na jego wystąpienie.

Współczesna aparatura ultrasonograficzna pozwala na uwidocznienie rozwoju pęcherzyków Graafa w jajnikach, ocenę ich wzrostu oraz potwierdzenie dokonanej owulacji. Dzięki jej zastosowaniu stwierdzono niezbicie, że w cyklach, w których indukowano jajeczkowanie, stwierdzano jednocześnie obecność w obu jajnikach więk-

szej liczby dojrzewających pęcherzyków, a których owulacja odbywała się w różnych okresach czasu. Podobne zjawisko istnieje w cyklach naturalnych. Odbicie stosunku płciowego w ciągu kolejnych kilku dni może zatem doprowadzić do zapłodnienia drugiej uwolnionej komórki jajowej.

W przypadku gdy odległość czasowa pomiędzy zapłodnieniem obu komórek jajowych wynosi ponad jeden tydzień, wykonując w I trymestrze ciąży badanie USG, można to zaobserwować. Okamura jako pierwszy opisał przypadek ciąży bliźniaczej dwuzygotycznej, w której w 10. tygodniu jej trwania różnica w wymiarach CRL pomiędzy płodami wynosiła dwa tygodnie. Autor przypisuje to zjawisku nadpłodnienia. Być może szczegółowa ocena USG wszystkich ciąż bliźniaczych w I trymestrze ich trwania pozwoliłaby na ustalenie prawdziwej częstości występowania zjawiska nadpłodnienia w etiologii ciąż wielopłodowych.

Stwierdzono, że powstawaniu ciąż bliźniaczych sprzyja wysoka częstość odbywanych stosunków płciowych. Zjawisko to tłumaczy się wystąpieniem nadpłodnienia. Wysoka częstość stosunków płciowych ma być przyczyną odnotowanego wyższego

odsetka ciąż bliźniaczych u prostytutek oraz kobiet, u których ciąża została poczęta w krótkim okresie po ślubie.

Przyjmuje się, że częstość heteropaternal superfecundation pośród bliźniąt dwuzygotycznych, których rodzice zostali poddani badaniu o ustalenie ojcostwa, wynosi 2,4%. Ostatnio w prowadzonych badaniach genetycznych Bellis i Baker stwierdzili, że bliźnięta pochodzące od dwóch różnych ojców mogą stanowić nawet 5–10% ciąż bliźniaczych. Ze względów etycznych szybko odstąpili od prowadzenia dalszych badań.

Sylvia Bows z San Francisco urodziła 17 marca 1996 r. bliźnięta, których ojcami byli dwaj różni mężczyźni. Niezwykłość tej pary bliźniąt polegała na tym, że odstęp czasu pomiędzy ich poczęciem był, jak do tej pory, najdłuższym z opisanych i wynosił aż trzy tygodnie.

Po raz pierwszy w świecie opisano też przypadek, w którym niezależnie od tego, że w wyniku zapłodnienia pozaustrojowego (IVF) transferowano do jamy macicy tylko dwa embriony, to ostatecznie rozwinęła się ciąża pięcioracza, która powstała w wyniku nadpłodnienia. Potwierdziły to badania genetyczne.

Reasumując, mechanizm nadpłodnienia w procesie powstawania u człowieka ciąży bliźniaczej dwuzygotycznej może być znacznie częstszy niż się powszechnie przypuszcza. Nie można, niestety, potwierdzić w sposób empiryczny takiego założenia, bowiem w przypadku gdy nadpłodnienie będzie wynikiem stosunków z tym samym partnerem następujących krótko po sobie, powstałe bliźnięta dwuzygotyczne pozostaną nie do odróżnienia od bliźniąt poczętych po pojedynczym stosunku.

*prof. dr hab. Witold Malinowski
dr Katarzyna Rogala*

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

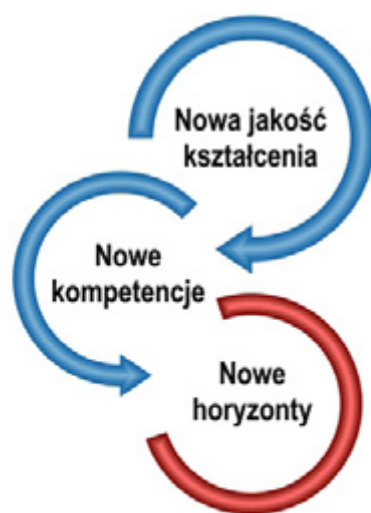

JAK PODNIEŚĆ OCENĘ OKRESOWĄ NAUCZYCIELI AKADEMICKICH?

JAK PODWYŻSZYĆ SWOJE KWALIFIKACJE ZAWODOWE?

JAK CIEKAWIE PROWADZIĆ ZAJĘCIA?

JAK UMIEJĘTNIE WDROŻYĆ E-LEARNING?

Zapraszamy wszystkich dydaktyków
Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie
do udziału w bezpłatnych szkoleniach!

Szczegóły:

www.pum.edu.pl/kadra

UMIEJĘTNOŚCI DYDAKTYCZNE

- Typ A Metody aktywne w pracy wykładowcy
- Typ B Efektywne nauczanie
- Typ C Prowadzenie badań
- Typ D Szkolenie z zakresu tutoringu - wzmocnienie i ukierunkowanie relacji student – wykładowca
- Typ E WebQuest - wykorzystanie internetu do nauki i prowadzenia zajęć

UMIEJĘTNOŚCI INFORMATYCZNE

- Typ F Przygotowanie prezentacji w Prezi, PowerPoint
- Typ G E-learning jako metoda nauczania, przygotowanie materiałów
- Typ H Statystyka w medycynie – metody podstawowe
- Typ I Statystyka w medycynie – analiza danych jakościowych
- Typ J Posługiwanie się bazami danych medycznych oraz ich wykorzystanie w procesie kształcenia

PROWADZENIE DYDAKTYKI W JĘZYKU OBCYM

- Typ K Prowadzenie zajęć w języku angielskim
- Typ L Uzyskiwanie biegłości w komunikowaniu się w języku obcym

ZARZĄDZANIE INFORMACJĄ

- Typ M Zarządzanie danymi medycznymi
- Typ N Technologie informacyjne w medycynie

GWARANTUJEMY:

- Certyfikat ukończenia szkolenia wykładowcy
- Elastyczny czas zajęć: godziny popołudniowe, spotkania weekendowe
- Profesjonalnych trenerów

Nabór na wszystkie edycje i typy szkoleń do wyczerpania
limitu miejsc! Harmonogram zajęć zostanie opracowany
po wypełnieniu listy!

Szczegółowych informacji na temat szkoleń, zasad
rekrutacji udziela: Dział Funduszy Zewnętrznych PUM,
pokój 04, poziom -1, tel. 91 48 00 728

ROŚLINY KWITNĄCE I OWOCUJĄCE, O ATMOSFERĘ (I SMAK) DBAJĄCE...

Kliwia

Lato przyszło w tym roku dość szybko – być może za szybko. Prażące słońce powoduje, że myślimy już o wakacjach i urlopach. Jest jednak takie miejsce, które łączy w sobie atmosferę nauki z przyjemnym spędzaniem czasu wśród kwiatów i zieleni.

Jest nim Czytelnia Biblioteki Głównej PUM, zasobna nie tylko w książki, ale także w pięknie kwitnące, a nawet owocujące rośliny. Pragnę przedstawić kilka z nich.

Coś dla oka, czyli...

Kliwia

Zachwycała swą urodą już nasze prababki. Nazwę swą wzięła od imienia lady Clive, hrabiny Northumberland. Była ona patronem ogrodnictwa i w jej ogrodzie zakwitła po raz pierwszy.

Roślina ta pochodzi z Afryki Południowej z Natalu, prowincji RPA. Poza pięknymi pomarańczowymi kwiatami jej ozdobę stanowią również blaszkowate, ciemnozielone liście. Nasza kliwia ma łososiowaty kolor i bardziej podługne, opadające w dół kwiaty. Sprawiają one wrażenie, jakby się nie do końca otworzyły.

Kliwia to roślina długowieczna, która w przeciwieństwie do ludzi, praktycznie nie choruje. Jednak żeby zakwitła, musi być dobrze traktowana. Nasze są chyba okazami zdrowia, gdyż zakwitają kilka razy do roku kwiatami w kolorach morelowym, łososiowym i jasnożółtym.

Coś dla podniebienia, czyli ...

Cytryna skierniewicka

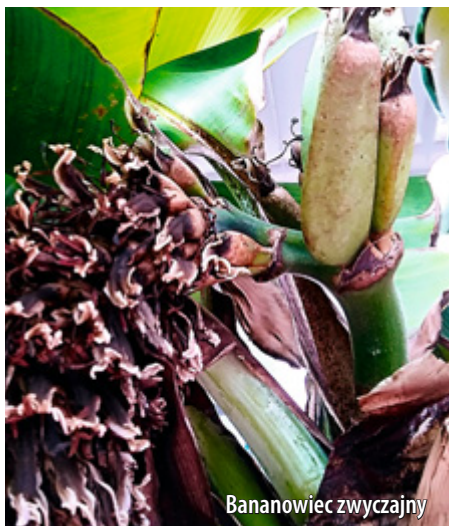
Jest to krzyżówka cytryny zwyczajnej oraz cytronu. Polską nazwę cytryna

Cytryna skierniewicka

Cytryna skierniewicka

Bananowiec zwyczajny

Kawa

Mięta meksykańska

skierniewicka otrzymała w latach 70. XX w., gdyż spopularyzował ją polski naukowiec prof. Pieniążek właśnie w Skierniewicach. W rzeczywistości cytryna skierniewicka pochodzi z USA.

Roślina osiąga w warunkach domowych ok. 1 m wysokości, kwitnie na biało, zaś jej owoce w sprzyjających warunkach dochodzą do wagi 1 kilograma! Nasze, po dwukrotnym kwitnieniu, wydały właśnie owoce, z których jeden osiągnął już prawie „jadalny” rozmiar.

Bananowiec zwyczajny

Bananowiec to soczyscie zielone, szybko rosnące tropikalne rośliny, przywodzące na myśl wakacje w egzotycznych krajach (niektórzy może już wkrótce tam się udadzą). Także odmiany karłowe, które sprawdzają się szczególnie jako rośliny doniczkowe, rosną bardzo szybko i osiągają przeciętnie wysokość do 2 m.

Jego owoce są jadalne, zaś w Azji spożywane są również kwiaty – na surowo lub po ugotowaniu. Egzemplarz hodowany w naszej czytelnicy pochodzi z uprawy od nasionka i w zeszłym roku doczekał się po raz pierwszy owoców.

Kawa

To jedna z ciekawszych roślin egzotycznych, które zawitały do czytelnicy wprost z Czarnego Łądu. Ojczyzną kawy arabskiej (*Coffea arabica*) są co prawda tropikalne rejony Afryki, ale uprawa jej w warunkach domowych wcale nie jest kłopotliwa. W zupełności wystarcza jej temperatura 20–22°C, jasne stanowisko i ... odrobina miłości.

Wówczas może się odwdziżyć nie tylko imponującym wzrostem (nawet do 2 m),

pięknymi ciemnozielonymi, lekko karbowanymi i błyszczącymi liśćmi o niewątpliwych walorach dekoracyjnych, ale także śnieżnobiałymi kwiatami.

W sprzyjających warunkach roślina może wydać owoce – zielone kulki, z czasem zmieniające barwę na czerwoną. Można je wykorzystać do sporządzenia aromatycznego napoju, może nie tak smacznego jak z ziaren z plantacji, ale liczy się satysfakcja!

Mięta meksykańska

...zwana też kubańskim oregano. Zioło to, dochodzące do 70 cm wysokości, ma puchate, mięsiste liście, o niezwykle świeżym i intensywnym miętowo-cytrynowym aromacie, doskonale więc nadaje się jako przyprawa do mięs, ryb i sałatek. Duża ilość olejków eterycznych powoduje, że są wyczuwalne, gdy tylko dotkniemy roślinę, która ma także walory dekoracyjne.

A dlaczego zwie się ją kubańskim oregano? Prawdopodobnie dlatego, że jest bardzo popularna na Kubie, gdzie stanowi zamiennik właściwego oregano, które źle znosi tropikalne klimaty.

Szczególnie teraz, gdy nastały upały, mięta ma spore wzięcie – ze schłodzoną wodą mineralną smakuje wybornie i wspólnie gasi pragnienie, zwłaszcza z dodatkiem plasterka cytryny.

Polecam szczególnie tym, którym „nie po drodze” z neutralną w smaku wodą, jak również tym, którzy z zapałem walczą o wolne od nauki wakacje.

Do zobaczenia w październiku!

*Tekst i zdjęcia Magdalena Kowalska
Biblioteka Główna*

jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym na kierunku farmacja.

■ Z inicjatywy rektora PUM wykłady otwarte ogłosili: prof. Wojciech Maksymowicz z Warmińsko-Mazurskiego Uniwersytetu w Olsztynie, który mówił na temat „Jak wpływać na zwiększenie wydolności pracy mózgu?”, oraz prof. Bogdan Czerniak z MD Anderson Center w Houston (USA) tym razem o molekularnej charakterystyce agresywnych odmian raka pęcherza moczowego.

■ Rusza po raz piąty Medyczny Uniwersytet Seniora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (MUS PUM) oraz po raz siódmy Dziecięcy Uniwersytet Medyczny (DUM PUM).

2017, 98

■ Szpital przy Unii Lubelskiej obchodzi 70-lecie istnienia.

■ Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie otrzymał pierwszą nagrodę EDUinspiracje 2017 w kategorii szkolnictwo wyższe za realizację i upowszechnianie wyników projektu „Mobilność studentów i pracowników w programie Erasmus+ Akcja 1”.

■ Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie wspólnie z sześcioma

SUKCES STUDENTKI PUM

Studentka PUM Maria Marlicz zdobyła drugie miejsce w olimpiadzie „Język angielski w naukach medycznych”

W roku 2018 organizatorem piątej edycji olimpiady „Język angielski w naukach medycznych” był Gdański Uniwersytet Medyczny. W pierwszym etapie olimpiady, który odbył się 7 kwietnia 2018 r. w jed-

nostkach macierzystych studentów, uczestniczyło 300 zawodników reprezentujących dziewięć uniwersytetów medycznych, w tym również 17 studentów PUM. Nasi studenci przystąpili do egzaminu w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych PUM przy ul. Ku Słońcu. Pierwszy etap składał się z trzech części: listening-comprehension,

reading oraz use of English in medicine. Do finału olimpiady, który odbył się na Gdańskim Uniwersytecie Medycznym 19 maja 2018 r., zakwalifikowało się 12 studentów z najwyższą punktacją uzyskaną w pierwszym etapie – wśród nich studentka II roku Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim PUM Maria Marlicz.

W drugim etapie olimpiady studenci mieli do wykonania dwa zadania: przedstawienie przygotowanej przez siebie prezentacji ustnej w czasie 6–8 min i odpowiedź na dwa pytania dotyczące treści prezentacji oraz omówienie wylosowanego pytania na temat medyczny. Maria Marlicz przygotowała prezentację pt. „Gut –

Brain Axis”. Przedstawiła w niej wpływ przewodu pokarmowego na układ nerwowy, psychikę i samopoczucie.

Finalistów egzaminowała komisja składająca się z wykładowców czterech uczelni medycznych: Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum oraz Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Egzaminatorem desygnowanym do zasia-
dania w komisji był wykładowca PUM mgr Gary Stewart. Wszyscy finaliści zaprezentowali wysoki poziom znajomości języka angielskiego. W opinii egzaminatorów w zmaganiach finałowych najlepiej wypadła studentka PUM Maria Marlicz. Zachwycił cie-

kawy temat prezentacji, swoboda wypowiedzi oraz duża płynność i poprawność językowa. O wyniku końcowym decydowała jednak liczba punktów uzyskanych w obu etapach i ostatecznie Maria Marlicz zajęła zaszczytne drugie miejsce, godnie reprezentując naszą uczelnię.

Pragnę przypomnieć, że dwa lata temu w trzeciej edycji olimpiady „Język angielski w naukach medycznych” organizowanej przez Uniwersytet Medyczny w Poznaniu student WLONWA PUM Jakub Pawlik w etapie finałowym zajął również drugie miejsce.

*Bernadeta Bilicka
Studium Praktycznej Nauki
Języków Obcych
Zdjęcia Joanna Śliwińska*

SREBRNY MEDAL AKADEMICKICH MISTRZOSTW POLSKI W WIOŚLARSTWIE ZDOBYŁA ÓSEMKA PAŃ

Zawody odbyły się 19 maja br. w Bydgoszczy. Ubiegłoroczne mistrzyni Polski startowały pod dużą presją, mając w składzie aż pięć nowych zawodniczek. Przy mocnym przeciwnym wietrze na finiszu uległy wioślarce z Akademii Górniczo-Hutniczej z Krakowa o pół długości łodzi.

O medale walczyli też panowie. Ósemka mężczyzn zajęła siódme miejsce, w skiffie (jedyńce) Rafał Staszak również był siódmy.

Już w następną sobotę 26 maja nasza drużyna miała okazję do rewanżu podczas regat Odra River Cup organizowanych przez Politechnikę Wrocławską pod patronatem rektora PW.

Startowało osiem óseмок pań: z Uniwersytetu w Bremie, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersy-

tetu Wrocławskiego, Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz Politechniki Wrocławskiej. Mimo zdecydowanego zwycięstwa w elimina-

cjach, w biegu finałowym nasze zawodniczki uległy ponownie osadzie AGH z Krakowa.

Dziewczyny już szykują się do przyszłorocznych regat i zapowiadają walkę o złoto.

Skład naszej ósemki: Marta Mostek, Miszela Kałachurska, Julia Siemińska,

Aleksandra Wnęk, Anna Ślusarczyk, Krzysztofa Kwiek, Aleksandra Koman, Ewa Kostrzeba, ster Agnieszka Piszczola.

Jan Jelec

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

MEDALOWE STARTY PŁYWAKÓW

W dniach 18–20 maja 2018 r. Łódź była gospodarzem Mistrzostw Polski Uczelni Medycznych w pływaniu. Podczas zawodów udanie zaprezentowali się pływacy PUM, uzyskując kilka znaczących sukcesów indywidualnych.

Anna Mikołajczak (III rok, biotechnologia) zdobyła srebrny medal na 100 m st. zmiennym oraz wywalczyła czwarte miejsce na 50 m st. motylkowym.

Marcin Borucki (II rok, fizjoterapia) wywalczył srebrny medal na 50 m st. grzbietowym i czwarte miejsce na 100 m st. grzbietowym.

Najlepsze wyniki osiągnął Krzysztof Mikulski z I roku WL: na 100 m st. dowolnym zdobył drugie miejsce i srebrny medal w bardzo dobrym czasie 53,23 s, a popisowym pływaniem wykazał się na 50 m st. dowolnym, zdobywając złoty medal wynikiem 23,82 s. Czas ten okazał się najbardziej wartościowym wynikiem mistrzostw (615 pkt w tabeli punktowej) i dzięki temu Krzysztof Mikulski został najlepszym zawodnikiem mistrzostw, otrzymując okazałą statuetkę.

Ponadto na wyróżnienie i podziękowania zasługuje cała ekipa pływaków za ambitne i godne reprezentowanie barw naszej uczelni.

Trenerem sekcji jest mgr Marek Lesiakowski.

Tekst i zdjęcie Marek Lesiakowski

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

bibliotekami uczelni medycznych (z Białegostoku, Gdańska, Katowic, Lublina, Warszawy i Wrocławia) oraz Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi uruchamia projekt pod nazwą „Polska Platforma Medyczna – portal zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym”.

2018, 99

■ Pomorski Uniwersytet Medyczny ma 70 lat! Swoją jubileusz świętować będzie różnymi imprezami od czerwca do października.

■ Jarosław Gowin, wicepremier i minister nauki i szkolnictwa wyższego, goszcząc na PUM, przekazał rektorom szczecińskich uczelni symboliczne czek na kwotę prawie 40 mln zł na realizację projektów w ramach konkursu NCBiR.

■ Profesor PUM Anna Machoy-Mokrzyńska została przewodniczącą Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Bezpiecznej Farmakoterapii.

■ Studentka II roku pielęgniarstwa Aldona Reczek-Chochulska wygrała polską edycję konkursu o Nagrodę Pielęgniarską Królowej Sylwii.

■ Siatkarze PUM trzeci raz z rzędu zdobyli tytuł mistrza Polski uczelni medycznych.

AKCJA KRWIODAWSTWA

Wtorkowym popołudniem, 15 maja, w budynku Biblioteki Głównej PUM przy al. Powstańców Wielkopolskich odbyła się już druga Akcja Krwiodawstwa organizowana przez Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych PUM oraz Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Szczecinie. Specjalnie dla studentów oraz pracowników naszej uczelni przyjechał krwiobus RCKiK doskonale przygotowany do mobilnego pobierania krwi. Rejestracja dawców rozpoczęła

się o godz. 15 i trwała 3 godz., a cała akcja zakończyła się po obsłużeniu ostatniego dawcy. Udało się nam

zgrupować 39 dawców, co przekłada się na około 17,5 litrów krwi. Za każdą kroplę serdecznie dziękujemy

i zapraszamy do udziału następnym razem.

*Tekst i zdjęcie Norbert Bajerski
STDŁ PUM*

REKTOR PUM GOŚCIŁ SPORTOWCÓW

Najlepsi sportowcy PUM, uczestnicy m.in. Akademickich Mistrzostw Polski w Bydgoszczy, Mistrzostw Polskich Uczelni Medycznych w Łodzi i Krakowie, byli gośćmi rektora prof. Bogusława Machalińskiego. Zawodnikom towarzyszyli mgr Jan Jelec – trener wioślarzy i piłkarzy, mgr Stanisław Gorwa – trenujący siatkarzy i mgr Marek Lesiakowski – trener pływaków.

Rektor podziękował sportowcom za wspaniałe wyniki, a trenerom za znakomite przygotowanie do zawo-

dów. Podkreślił rolę sportowców jako najlepszych ambasadorów uczelni.

Zawodnicy otrzymali z rąk rektora pamiątkowe dyplomy. (red.)

ZDROWIE POD KONTROLĄ

W dniu 7 kwietnia w CHR Galaxy odbyła się kolejna już, 16. edycja ogólnopolskiej akcji „Zdrowie pod kontrolą”. Klienci galerii mogli podczas zakupów skorzystać z pomiarów glukozy, ciśnienia tętniczego czy wyrzutu płucnego, nauczyć się udzielania pierwszej pomocy, samobadania piersi i jąder oraz zdrowego odżywiania (DietMed.Clinic). Dzięki współpracy z Polskim Towarzystwem Studentów Stomatologii Oddział Szczecin przeprowadzone zostały

przeglądy stomatologiczne, a firma Optyk Trendy Sp. z o.o. zorganizowała badanie przesiewowe wzroku, w którym wzięło udział aż 398 osób! Nie zabrakło również stoiska ze Szpitalem Pluszowego Misia czy zapisów do potencjalnej bazy dawców szpiku Fundacji DKMS. Frekwencja była niesamowita. Z dumą możemy przyznać, że przebadaliśmy około 500 osób! Nasza akcja odbyła się pod patronatem honorowym prezydenta Szczecina.

Kolejna edycja już 17 listopada 2018 r. w CHR Galaxy. Do zobaczenia!

*Martyna Kosko
IFMSA-Poland Oddział Szczecin*

*Zdjęcia:
Martyna Kosko, Aleksandra Gajdziel*

MECZ GWIAZD

Dzień 26 maja był dla naszego stowarzyszenia wyjątkowy. IFMSA-Poland Oddział Szczecin miał okazję wziąć udział w niesamowitej imprezie charytatywnej organizowanej przez Stowarzyszenie „Siatkarze dla Hospicjum”. W trakcie rozgrywanego Meczu Gwiazd mierzyliśmy poziom glikemii przygodnej oraz ciśnienia

tętniczego, a także dzięki wsparciu firmy Doktor Marchewka przeprowadzone zostały badania przesiewowe wzroku. Naszymi pacjentami byli między innymi Smerfobiegacze, Bilguun Ariunbaatar czy Misheel Jargalsaikhan. Jednak na tym nie zakończył się nasz udział w wydarzeniu. Grono firm, które z nami

współpracuje, zdecydowało się oddać vouchery na licytację organizowane na portalu Allegro. Dziękujemy naszym sponsorom, ale przede wszystkim Siatkarzom dla Hospicjum, za możliwość uczestnictwa w tak wyjątkowym wydarzeniu.

*Martyna Kosko
IFMSA-Poland Oddział Szczecin*

26 maja 2018 r.

MECZ GWIAZD

Zdjęcia Martyna Kosko

